

การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โดย

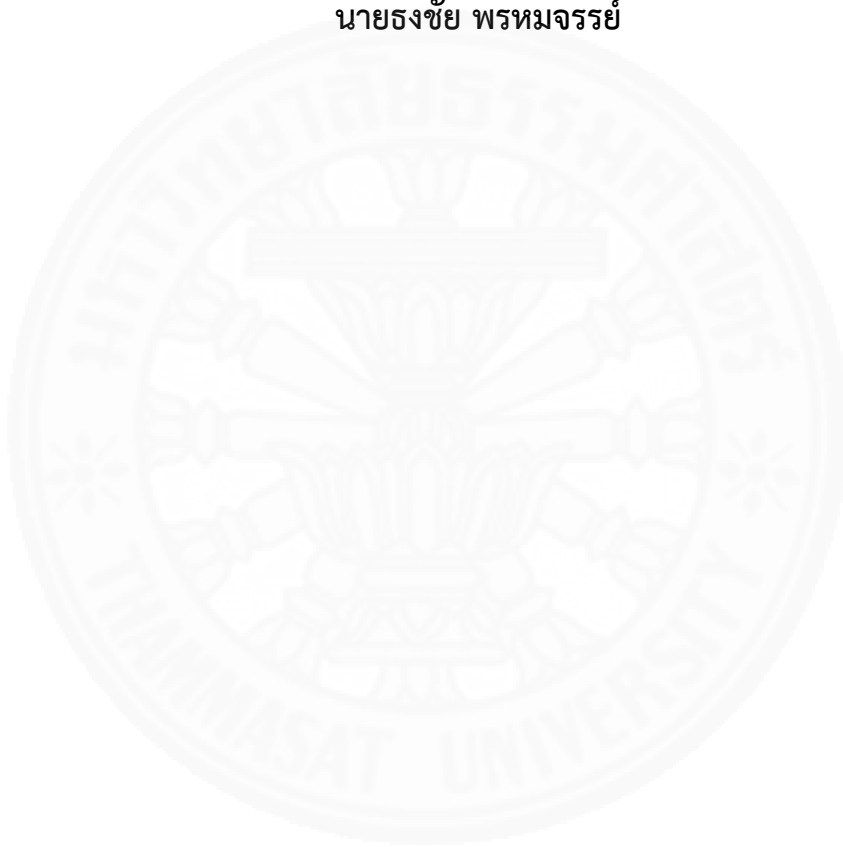
นายธงชัย พรหมจรรย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษา
คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โดย

นายธงชัย พรหมจรรย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษา
คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE STUDY ON TEACHERS AND STUDENTS' INTERACTIONAL
PATTERNS AND LEVELS THAT AFFECT EDUCATIONAL
ACHIEVEMENTS OF MIDDLE SCHOOL GRADERS

BY

MR. THONGCHAI PROMMACHAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN LEARNING SCIENCES AND EDUCATIONAL INNOVATION
FACULTY OF LEARNING SCIENCES AND EDUCATION
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2020
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะวิทยาการเรี้นรู้และศึกษาศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นายธงชัย พรหมจรรย์

เรื่อง

การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

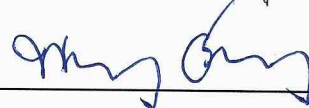
เมื่อ วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2563

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.อริยพร คุโรต๊ะ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.พุทชชาติ อังณะกูร)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดา ทับพันธุ์)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุชาติ พวงสำลี)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ชื่อผู้เขียน	นายธงชัย พรหมจรรย์
ชื่อปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	วิทยาการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษา วิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.พุทธชาติ อังณะกูร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดา ทับพันธุ์
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและ 3) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่จำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์

ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีทั้งสิ้น 1,214 คน โดยการศึกษาทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในครั้งนี้ เพื่อทราบถึงระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และศึกษาต่อไปว่าระดับปฏิสัมพันธ์นั้นมีความสัมพันธ์อย่างไรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและเมื่อจำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์แล้วระดับปฏิสัมพันธ์จะมีความแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อให้บรรลุนงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน (QTI) ส่วนสถิติที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ สถิติแบบพรรณนา เช่น ความถี่ ร้อยละ และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน เช่น สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การทดสอบที และการวิเคราะห์การแปรปรวน ANOVA

ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่าระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในพฤติกรรมเชิงบวก ด้านภาวะผู้นำของครูและพฤติกรรมเชิงลบด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขันเป็นพฤติกรรมที่เด่นชัดที่สุด เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของครูที่เข้าร่วมงานวิจัย พบว่าส่วนใหญ่จะเป็นครูที่สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต ซึ่งส่งผลให้มีความแม่นยำในเนื้อหาอันส่งผลต่อการประเมินว่ามีภาวะผู้นำในการสอนมาก ส่วนสาเหตุที่ครูมีระดับการประเมินแบบเข้มงวดกวดขันสูงเนื่องจากโรงเรียนที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเป็นโรงเรียนเอกชน ซึ่งเกิดความคาดหวังจากผู้ปกครอง ผู้บริหารว่านักเรียนจะต้องได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ครูจึงจำเป็นที่จะต้องเข้มงวดกวดขันมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาและวิชาวิทยาศาสตร์พบว่า ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาในพฤติกรรมเชิงบวกสูงกว่าครูวิชาวิทยาศาสตร์และพฤติกรรมเชิงลบต่ำกว่าครูวิชาวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาเมื่อจำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า มีพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขันเพียงด้านเดียวที่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มรายงานผลว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในรายวิชาวิทยาศาสตร์มีเพียง 2 ด้านที่นักเรียน 2 กลุ่มรายงานผลว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจที่ได้กลุ่มอ่อนรายงานพฤติกรรมดังกล่าวในระดับสูงกว่าเด็กเก่ง และพฤติกรรมชอบตักเตือนที่เด็กเก่งรายงานพฤติกรรมดังกล่าวสูงกว่าเด็กอ่อน

จากงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้พบเห็นสามารถนำข้อมูลและผลงานวิจัยไปเป็นประโยชน์ในส่วนของการวางแผนการสร้างระบบการศึกษา การวางหลักสูตร ตลอดจนการออกแบบการสอนที่เอื้อประโยชน์ให้ผู้เรียนและผู้สอนเกิดปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เพื่อการเพิ่มระดับการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนต่อไป ทั้งนี้ยังได้นำข้อค้นพบด้านอุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์ไปสร้างกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อจัดการอุปสรรคเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ทัศนคติของครูและนักเรียน, ปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน

Thesis Title	THE STUDY ON TEACHERS AND STUDENTS' INTERACTIONAL PATTERNS AND LEVELS THAT AFFECT EDUCATIONAL ACHIEVEMENTS OF MIDDLE SCHOOL GRADERS
Author	Mr. Thongchai Prommachan
Degree	Master of Education
Major Field/Faculty/University	Learning Sciences and Educational Innovation Learning Sciences and Education Thammasat University
Thesis Advisor	Putthachat Angnakoon, Ph.D.
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Tida Tubpun, Ph.D.
Academic Year	2020

ABSTRACT

This research entitled "The Study on Teachers and Students' Interactional Patterns and Levels that affect Educational Achievements of Middle School Graders" is a quantitative study aiming at 1) investigating the teacher-student interaction in the courses of social studies and science among teachers and students of grades 7-9 at a secondary school, 2) exploring the correlation between teacher-student interactional levels and the academic achievements in social studies and science courses, and 3) comparing the differences of the teacher-student interactional levels based on demographic data.

There existed 1,214 participants in this research study. To achieve the purposes as states above, following were the research tools employed: Questionnaire on Teacher Interaction. Statistical analyses are based on descriptive statistics (frequency, percentage, and standard deviation) and on inferential statistics (Pearson's Correlation, T-test, and ANOVA)

The research findings suggested that teachers' leadership domain and steering domain were prominent. Regarding the educational degrees of teacher

participants, it was discovered that almost all teachers obtained master's degrees, contributing to the instructional content mastery. This particular issue led to the prominence of leadership domain, according to the survey results. Meanwhile, the high score of the steering section was because the institute under the study is a private school. As the matter of fact, parents hold high expectations toward the institute's quality education. They anticipate that their children obtained the highest level of learning. This particularly stressed the need to be stricter on instructing students. The comparison between teacher-student interaction of social studies teachers and their science counterparts suggested that the students' views toward positive interactional behaviors among social studies teachers were better than science instructors. In addition, the negative interactional behaviors among the former were reported lower than those of their science counterparts. Concerning the comparison of the interactional behavior average toward social studies teachers when classified based on students' performances, it was disclosed that the steering domain was the only category that both able and less able students reported statistically differently. Meanwhile among science instructors, the statistical differences were noticed in dissatisfied section, whose average value of less able students was higher than that of their able counterparts, and admonishing section, which able students reported higher average value than their less able counterparts did.

Based on the study, the research findings suggest potential benefits for educational designs: educational systems, study plans, along with the lesson plan designs to suit learners, to better build up and on interactions. In addition, the limitations of this study can more or less contribute to better class activities, in order to address all concerns effectively.

Keywords: teacher-student opinion, teacher-student interaction

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ ผู้จัดทำได้ทำด้วยความมานะพยายามและสำเร็จลุล่วงด้วยดี ณ โอกาสนี้ ผู้วิจัยจึงอยากกล่าวถึงท่านเหล่านั้น เพื่อเป็นการระลึกถึงและขอบคุณที่คอยช่วยเหลือในทุก ๆ เรื่อง ตลอดการทำงานวิจัยชิ้นนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.อริยพร คุโรตะ ที่สละเวลาให้คำแนะนำและแก้ไขงานวิจัยใน ครั้งนี้ ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.พุทธชาติ อังณะกูรและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดา ทับพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ท่านคอยช่วยเหลือ แก้ไขงานวิจัย แนะนำ พร้อมทั้งมอบความรักและความเมตตา ให้กำลังใจจนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณ อาจารย์ชรินทร์วิษณุ สีดานนท์ ที่แนะนำ ให้กำลังใจ เพิ่มมุมมองความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท คณะวิทยาการเรี ยนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 2 ทุกคน ที่ร่วมช่วยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เกิดขึ้นในสังคม อันเป็น ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาและนำมาสู่วิทยานิพนธ์เล่มนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ชายทั้ง 3 คน และ ทุกคนในชีวิตที่คอยอยู่เคียงข้าง ให้ทั้งความรัก ความเอาใจใส่อย่างจริงใจ ด้วยดีเสมอมา

นายธงชัย พรหมจรรย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	3
1.3 คำถามการวิจัย	4
1.4 คำสำคัญ (Keywords) ของการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5.1 ประชากร	4
1.5.2 กลุ่มตัวอย่าง	4
1.5.3 ตัวแปรที่ศึกษา	4
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7

	(7)
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 รูปแบบพฤติกรรมการณ์ปฏิสัมพันธ์ของครู (Model for Interpersonal Teacher Behavior)	8
2.2 ทฤษฎีความผูกพัน (Attachment Theory)	11
2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)	13
2.4 ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivational Theory)	15
2.5 คอนสตรัคติวิซึม (Constructivism)	16
2.6 ความสัมพันธ์ที่ระหว่างครูและนักเรียน	17
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	23
3.1 การออกแบบงานวิจัย	23
3.2 การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
3.2.1 ประชากรในการศึกษา	24
3.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	24
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการปรับปรุงเครื่องมือ	25
3.4 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	27
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	28
3.5.1 คำถามงานวิจัยข้อที่ 1 รูปแบบและปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์เป็นอย่างไร และอยู่ในระดับใด	28
3.5.2 คำถามงานวิจัยข้อที่ 2 ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนดังกล่าว มีความสัมพันธ์อย่างไรต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์	28
3.5.3 คำถามงานวิจัยข้อที่ 3 ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่จำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์มีความแตกต่างกันอย่างไร	29

บทที่ 4 ผลการวิจัย	31
4.1 ข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ของผู้ให้ข้อมูลและอัตราการตอบกลับ	31
4.2 ระดับทัศนคติของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์	34
4.3 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาและ วิทยาศาสตร์	36
4.4 ความแตกต่างของระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่จำแนกตาม ข้อมูลทางประชากรศาสตร์	39
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	45
5.1 สรุปผลการวิจัย	45
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	46
5.2.1 ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาและวิชา วิทยาศาสตร์	46
5.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์	47
5.2.3 ความแตกต่างของระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่จำแนกตาม ข้อมูลทางประชากรศาสตร์	47
5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย	48
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต	49
รายการอ้างอิง	50
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก จดหมายขออนุญาตใช้และแปลเครื่องมือ	56
ภาคผนวก ข คำอนุญาตให้ใช้และแปลเครื่องมือจากเจ้าของเครื่องมือ	57

ภาคผนวก ค	กลุ่มพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	58
ภาคผนวก ง	แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ของครู	61
ภาคผนวก จ	แบบสอบถาม QTI ฉบับนักเรียน	64
ภาคผนวก ฉ	เอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information Sheet)	70
ภาคผนวก ช	หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Consent Form)	76
ภาคผนวก ซ	หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยของอาสาสมัครวิจัย สำหรับผู้ปกครอง (Assent Form)	77
ภาคผนวก ฅ	ตารางแสดงระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนวิชาสังคมศึกษา และวิชาวิทยาศาสตร์แยกรายด้าน	79
ประวัติผู้เขียน		111

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	30
4.1	31
4.2	33
4.3	34
4.4	36
4.5	37
4.6	39
4.7	40
4.8	41
4.9	41
4.10	42

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	แผนผังแสดงกรอบแนวคิดงานวิจัย	6
3.1	แผนผังขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	28

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมปัจจุบันสะท้อนค่านิยมด้านการศึกษาในแง่วิชาการแต่เพียงด้านเดียว ดังเห็นได้จากการพัฒนา “ธุรกิจการศึกษา” ตามศูนย์การค้าชื่อดัง ณ หัวเมืองทั่วประเทศ ที่มีเยาวชนผู้เป็นอนาคตของชาติวางอนาคตของตัวเองไว้เป็นเดิมพันมากมาย ทว่าการพัฒนามนุษย์ด้วยการศึกษานั้นมิได้มีแต่เพียงด้านวิชาการ หากแต่ต้องมีการพัฒนาทางด้านจิตใจด้วย ซึ่งปัจจัยหลักในการพัฒนาทางด้านจิตใจ คือการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน (Birch & Ladd, 1998; Raider-Roth, 2005; Giles, 2008; Bruney, 2012) นอกจากนี้บทบาทที่สำคัญมากของสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนคือการส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญาและสังคมของผู้เรียน (Brophy, 1998; Davis, 2001) และหากเมื่อกล่าวถึงบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน คือ ครูและนักเรียน

ครู หมายถึง ผู้สอนวิชาที่ต้องมีหน้าที่สร้างความรู้ ซึ่งครูเป็นผู้ที่มีอิทธิพลมากสำหรับนักเรียน อิทธิพลของครู ซึ่งประกอบด้วย ความยึดมั่นผูกพันของครูและการปฏิบัติการสอนของครู มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยส่งผ่านความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน (ทิพอาภา กลิ่นคำหอม และ อวยพร เรื่องตระกูล, 2557) และ สร้างใจให้กล้าแกร่ง เผชิญต่ออุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต มีทักษะในการแก้ไขปัญหา ซึ่งตรงกับทฤษฎี Social cognitive theory ของ Bandura ที่กล่าวว่านักเรียนจะมีทักษะเพิ่มขึ้นจากการสังเกตบุคคลที่ใกล้ชิด (Bandura, 1986) ดังนั้น ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนครูนับเป็นหนึ่งในบุคคลสำคัญที่เอื้อการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน นอกจากนี้ครูก็ยังถือว่าเป็นผู้กำหนดความล้มเหลวทางการศึกษาของนักเรียนอีกด้วย (Downey, 2008)

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่ศึกษาวิชาความรู้ที่สั่งสมจากครูและต่อยอดด้วยการพัฒนาตนเอง อยู่สม่ำเสมอ เพื่อให้ความรู้ยังคงอยู่ถาวร

ดังนั้น การพัฒนาชีวิตนักเรียนด้วยการศึกษา จึงจำเป็นต้องอาศัยความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน เพื่อเป็นบันไดในการพัฒนาด้านวิชาการให้บรรลุเป้าหมายในทุกมิติ ซึ่งตรงกับพระบรมราโชวาทเมื่อปี พ.ศ. 2523 ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรที่ว่า “ให้ครูรักเด็กเด็กรักครู ให้ครูสอนเด็กให้มีน้ำใจต่อเพื่อน ไม่ให้แข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเอง ให้เด็กนักเรียนที่เก่งกว่าช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี”

เมื่อศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครูและเด็ก เป็นปัจจัยที่มีประสิทธิผลสูงอยู่ในอันดับต้น ในการพัฒนาการศึกษา (Hattie, 2012)

ซึ่งผลของการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีของครูและนักเรียนนำไปสู่ประเด็นต่าง ๆ เช่น นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนมากขึ้นและประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำ และทำให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น (Birch & Ladd, 1998; Raider-Roth, 2005; Giles, 2008; Bruney, 2012)

การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนให้เกิดขึ้นได้นั้น ต้องเริ่มต้นจากทั้ง 2 ฝ่ายเปิดใจซึ่งกันและกัน ยอมรับในสถานะซึ่งกันและกัน ซึ่งบัณฑิตที่จะนำไปสู่ความเข้าใจของทั้ง 2 ฝ่ายนั้น ต้องเริ่มจากการมีผู้ที่เริ่มก่อน ครูผู้ซึ่งเปี่ยมไปด้วยวิวุฒิและคุณวุฒิ จึงเป็นผู้ที่สมควรเปิดใจเพื่อยอมรับในความแตกต่างของมนุษย์ อันเป็นลักษณะที่พบได้ในผู้เรียนทุกคน ความแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันมีมากขึ้น ทำให้นักเรียนทันเหตุการณ์ มีแนวคิดที่แตกต่าง เป็นตัวของตัวเองมากขึ้น

การสร้างศรัทธาจึงมีบทบาทสำคัญในการสานสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ ครูจึงต้องทำให้นักเรียนเห็นว่าครูมีความสามารถที่จะสอนและเป็นแบบอย่างได้ กล่าวคือการสร้างสัมพันธ์ภาพที่น่าเชื่อถือของครูเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้ (Raider-Roth, 2005) การเป็นแบบอย่างที่ดีนั้นต้องอาศัยความเข้าใจ การมีเมตตาจิต การเปิดใจรับนักเรียนด้วยวิธีดังกล่าว จะทำให้นักเรียนกล้าปรึกษาด้วยความเคารพและศรัทธาด้วยความรักที่จริงใจ トラบเมื่อในอนาคตผู้เป็นครูสั่งสอนนักเรียนด้วยการตำหนิ นักเรียนก็สามารถเข้าใจได้ว่าเหตุที่ครูตำหนิ เพราะห่วงใย การที่ครูมีความจริงใจกับเด็กนักเรียนจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนซึ่งเป็นผลสืบเนื่องให้เกิดการที่ผู้เรียนไว้วางใจครู ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้และส่งผลกระทบต่อความฉลาดทางด้านอารมณ์ของนักเรียนต่อไปอีกด้วย (Bruney, 2012)

นักวิจัยทั่วโลกได้มีการศึกษาประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในหลากหลายบริบททางการศึกษา เช่น ระดับชั้นอนุบาล (สุพรรณนิการ์ ศรีสุวรรณ, 2557) และระดับอุดมศึกษา (เจริญ จันทวงศ์, 2549; ประภัสสร ชโลทร, 2559) งานวิจัยในบริบทโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดโรงเรียนเอกชนยังไม่กว้างขวางนัก งานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนแห่งหนึ่งที่มีการศึกษาตามแนวทางพอร์ต ซึ่งเป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

โรงเรียนดังกล่าวมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานร่วมศตวรรษ อันเป็นที่ทราบกันดีว่าสถาบันแห่งนี้มีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการ และ กิจกรรมสะท้อนศักยภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งเห็นได้จากผู้นำประเทศหลายท่าน ล้วนเคยผ่านการได้รับศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ นอกจากนี้ วิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนต้องเผชิญ ต่างสะท้อนให้เห็นถึงการจัดการที่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงวิกฤตการณ์ด้านการศึกษา ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ว่าโรงเรียนจัดการ

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำที่มีความสามารถ แต่ขาดหลักธรรมาภิบาลที่ตีโรงเรียนจึงพัฒนาหลักสูตร พัฒนาส่งเสริมวิชาการและคุณธรรมขึ้น อีกทั้งยังมีการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จนสามารถประกาศใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นการสร้างภาวะผู้นำ ที่ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี ทั้งจากผู้บริหาร ครู นักเรียนและชุมชน ซึ่งได้รับการยอมรับว่า หลักสูตรดังกล่าวสามารถจัดการปัญหาได้ครบทุกมิติทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ได้สะท้อนแนวทางในการจัดการและการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ผู้วิจัยพบว่า โรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการศึกษารวมไปถึงสถาบันการศึกษาภายใต้มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ล้วนจัดการศึกษาในแนวทางพอร์ตที่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ที่มีศักยภาพแตกต่างกันให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขและศักยภาพของตนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ชุมชนและสังคมไปพร้อม ๆ กัน

เมื่อพิจารณาถึงแนวคิดทางการศึกษาในระดับโลกแล้วพบว่า หนึ่งในแนวคิดที่สำคัญของการจัดการศึกษาคือแนวคิดของอริสโตเติล ซึ่งกล่าวไว้ว่า *“Educating the mind without educating the heart is no education at all”* อันสอดคล้องกับการจัดการศึกษาแนวทางพอร์ตในประเด็นเรื่องการพัฒนาทางด้านจิตใจ ดังนั้น การสร้างสัมพันธ์อันดีจะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเคารพ และมีทัศนคติที่ดีต่อครู และสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากครูด้วยการเปิดใจ และมีความตั้งใจจริง

จากความสำคัญทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่ามีปัจจัยใดบ้างที่แสดงถึงการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน อันนำไปสู่การเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในระบบการศึกษาไทยต่อไป

นอกจากนี้เมื่อโลกการศึกษาในปัจจุบันที่มุ่งเน้นด้านวิชาการเพียงด้านเดียวตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้น ทำให้บทบาทความสำคัญของครูในทัศนะของนักเรียนลดลง ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่านักเรียนที่ประสบความสำเร็จทางการเรียนนั้นได้รับอิทธิพลจากปฏิสัมพันธ์ของครูหรือไม่

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์การดำเนินการวิจัย 3 ประการ

1.2.1 เพื่อสำรวจทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแห่งหนึ่งที่จัดการศึกษาตามแนวทางพอร์ต

1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่จำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 รูปแบบและปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์เป็นอย่างไรและอยู่ในระดับใด

1.3.2 ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนดังกล่าวมีความสัมพันธ์อย่างไรต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์

1.3.3 ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่จำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์ มีความแตกต่างกันอย่างไร

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ของการวิจัย

ทัศนคติของครูและนักเรียน, ปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูและนักเรียนสังกัดมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนแห่งหนึ่งที่มีการศึกษาตามแนววมงฟอร์ด

1.5.2 กลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้คำตอบที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยเลือกครูและนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนแห่งหนึ่งที่มีการศึกษาตามแนววมงฟอร์ด ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1,214 คน ประกอบด้วย ครูจำนวน 12 คน และนักเรียนจำนวน 1,202 คน

1.5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

- ทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประกอบไปด้วย ทัศนคติของนักเรียนและครูที่สำรวจในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งที่มีการศึกษาตามแนววมงฟอร์ด

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาและวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งที่จัดการศึกษาตามแนวทางפורต์

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

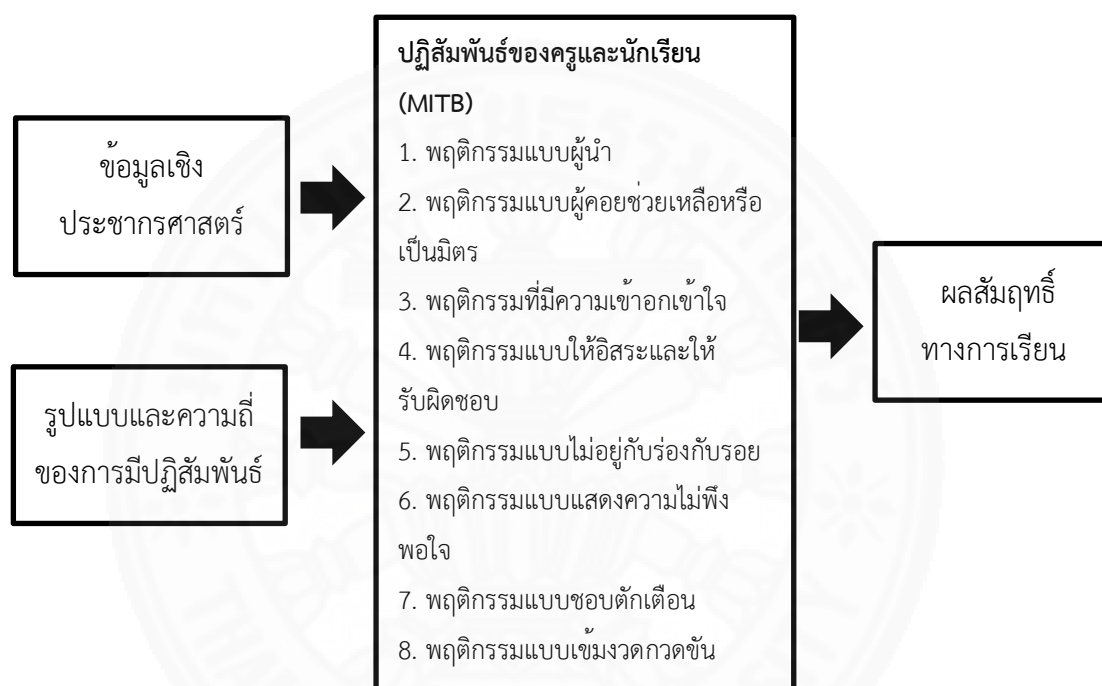
การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น อาศัยกรอบแนวคิดการวิจัยที่สัมพันธ์กับข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ของครูและนักเรียน และรูปแบบและความถี่ของการมีปฏิสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ของข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ พื้นฐานครอบครัว อายุ ฯลฯ และรูปแบบและความถี่ของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน อันประกอบไปด้วย พฤติกรรมแบบผู้นำ พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร พฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย พฤติกรรมแบบไม่แสดงความพึงพอใจ พฤติกรรมแบบชอบตักเตือน และพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รูปแบบปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวมีที่มาจากรูปแบบพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของครู (Model for Interpersonal Teacher Behavior: MITB) ซึ่งประกอบไปด้วย 8 ด้าน โดยได้รับการพัฒนาเป็นลำดับดังต่อไปนี้ รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนได้เกิดขึ้นตามแนวคิดของ Leary (1957) และได้มีผู้พัฒนารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนี้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของครู (Model for Interpersonal Teacher Behavior: MITB) ซึ่งได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมความสัมพันธ์ของครูที่มีต่อนักเรียนว่ามี 2 มิติ (Wubbels et al., 1985) คือ 1. มิติการมีอิทธิพล (Influence Dimension) คือการที่ครูแสดงการมีอิทธิพลเหนือเด็กโดยผ่านพฤติกรรม และ 2. มิติความใกล้ชิด (Proximity Dimension) คือการที่ครูมีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดเป็นกันเองต่อผู้เรียนโดยผ่านพฤติกรรม

รูปแบบความสัมพันธ์ของครูที่มีต่อผู้เรียนทั้งสองมิตินั้น หากไปแสดงต่อผู้เรียนก็จะเกิดความแตกต่างกันในแง่มุมของการมีความสัมพันธ์พฤติกรรมการสอนและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน หากพิจารณาแล้วมิติความสัมพันธ์ที่เป็นแบบการมีอิทธิพลจะแสดงถึงการควบคุม ซึ่งพิจารณาในทางตรงกันข้ามของความสัมพันธ์แบบนี้จะเป็นความอ่อนน้อม ส่วนมิติความสัมพันธ์ที่เป็นความใกล้ชิด จะแสดงถึงความสัมพันธ์ในการร่วมมือซึ่งในทิศทางตรงกันข้าม นั่นคือการต่อต้าน และหากเราพิจารณาต่อไป จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์จะถูกจำแนกออกเป็น 4 ส่วน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า 4 ควอแดรนต์ ซึ่ง Wubbels และคณะ (1985) ได้ใช้เป็นแนวทางในการจำแนกความสัมพันธ์ของครูที่

มีต่อผู้เรียน โดยในแต่ละควอแดรนต์ ก็แยกออกเป็นควอแดรนต์ละสองส่วนย่อย ซึ่งแต่ละส่วนย่อย แทนความสัมพันธ์หนึ่งพฤติกรรม ดังนั้น จะมีทั้งหมด 8 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมแบบผู้นำ (Leadership) พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร (Helpful/Friendly) พฤติกรรมที่มีความเข้าใจ (Understanding Behavior) พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ (Student responsibility and Freedom) พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย (Uncertain) พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ (Dissatisfied) พฤติกรรมแบบชอบตักเตือน (Admonishing) พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน (Strict)

ภาพที่ 1.1 แผนผังแสดงกรอบแนวคิดงานวิจัย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นิยามความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูและนักเรียนที่เกิดในห้องเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ประจำปีการศึกษา 2562

แบบสอบถาม หมายถึง แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ของครู (Questionnaire on Teacher Interaction: QTI) ซึ่งประกอบไปด้วย 48 ข้อและได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดยได้รับอนุญาตจากผู้สร้างแบบสอบถาม (ภาคผนวก ก)

รูปแบบพฤติกรรมกรรมมีปฏิสัมพันธ์ของของครู คือ พฤติกรรมกรรมมีปฏิสัมพันธ์ของครูที่เกิดขึ้นในห้องเรียน 8 ด้าน

1. พฤติกรรมแบบผู้นำ (Leadership)
2. พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร (Helpful/Friendly)
3. พฤติกรรมที่มีความเข้าใจ (Understanding Behavior)
4. พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ (Student responsibility and Freedom)
5. พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย (Uncertain)
6. พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ (Dissatisfied)
7. พฤติกรรมแบบชอบตักเตือน (Admonishing)
8. พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน (Strict)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาและวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ณ โรงเรียนแห่งหนึ่ง ที่จัดการศึกษาตามแนวทางפורต

แนวทางการจัดการศึกษาตามแนวทางפורต คือ นโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษาภายใต้มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ครูกับนักเรียน คือ ครูวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2562

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

- 1.8.1 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการให้ความรู้ต่อผู้ที่สนใจในการจัดการศึกษาตามแนวทางפורต
- 1.8.2 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงและพัฒนานโยบายทางการศึกษาตามแนวทางפורต
- 1.8.3 เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในบริบทอื่น

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนต้องอาศัยปัจจัยจำนวนมากทั้งทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในบทนี้ผู้วิจัยจึงรวบรวมสังเขปของทฤษฎีต่าง ๆ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ได้แก่ 1) รูปแบบพฤติกรรม การมีปฏิสัมพันธ์ของครู (Model for Interpersonal Teacher Behavior) 2) ทฤษฎีความผูกพัน (Attachment Theory) 3) ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) 4) ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivational Theory) 5) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) 6) ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน (Teacher-Student Relationships) และ 7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 รูปแบบพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของครู (Model for Interpersonal Teacher Behavior)

รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนได้เกิดขึ้นตามแนวคิดของ Leary (1957) และได้มีผู้พัฒนารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนี้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของครู (Model for Interpersonal Teacher Behavior: MITB) ซึ่งได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมความสัมพันธ์ของครูที่มีต่อนักเรียนว่ามี 2 มิติ (Wubbels et al., 1985) ดังนี้

1. มิติการมีอิทธิพล (Influence Dimension) คือการที่ครูแสดงการมีอิทธิพลเหนือเด็ก โดยผ่านพฤติกรรม เช่น การใช้อำนาจการควบคุมและการสั่งการ เป็นต้น
2. มิติความใกล้ชิด (Proximity Dimension) คือ การที่ครูมีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดเป็นกันเองต่อผู้เรียนโดยผ่านพฤติกรรม เช่น การแสดงความเป็นมิตร การช่วยเหลือเกื้อกูลและร่วมมือ เป็นต้น

รูปแบบความสัมพันธ์ของครูที่มีต่อผู้เรียนทั้งสองมิตินั้น หากไปแสดงต่อผู้เรียนก็จะเกิดความแตกต่างกันในแง่มุมของการมีความสัมพันธ์พฤติกรรมการสอนและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเมื่อพูดถึงสองมิติในรูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าว หากพิจารณาแล้วมิติความสัมพันธ์ที่เป็นแบบการมีอิทธิพลจะแสดงถึงการควบคุม ซึ่งหากพิจารณาในทางตรงกันข้ามของความสัมพันธ์แบบนี้จะเป็นความอ่อนน้อม ส่วนมิติความสัมพันธ์ที่เป็นความใกล้ชิด จะแสดงถึงความสัมพันธ์ในการร่วมมือซึ่งในทิศทางตรงกันข้าม นั่นคือการต่อต้าน และหากเราพิจารณาต่อไป จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์จะถูกจำแนกออกเป็น 4 ส่วน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า 4 ควอดแรนต์ ซึ่ง Wubbels และคณะ (1985) ได้ใช้เป็นแนวทางในการจำแนกความสัมพันธ์ของครูที่มีต่อผู้เรียน โดยในแต่ละควอดแรนต์ ก็แยก

ออกเป็นควอแดรนต์ละสองส่วนย่อย ซึ่งแต่ละส่วนย่อยแทนความสัมพันธ์หนึ่งพฤติกรรม ดังนั้น จะมีทั้งหมด 8 พฤติกรรม ซึ่ง ประสาท อิศรปริดา และ ธีรประภา ทองวิเศษ ได้อรรถาธิบายประเภทความสัมพันธ์ทั้ง 8 ประเภท ตามแนวคิดของ Wubbels และคณะ (1985) ดังนี้

1. พฤติกรรมแบบผู้นำ (Leadership) อยู่ระหว่างส่วนของการใช้การควบคุมและส่วนของการร่วมมือ
2. พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร (Helpful/Friendly) อยู่ระหว่างส่วนของการร่วมมือและส่วนของการใช้การควบคุม
3. พฤติกรรมที่มีความเข้าใจ (Understanding Behavior) อยู่ระหว่างส่วนของการร่วมมือและส่วนของการอ่อนน้อม
4. พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ (Student Responsibility and Freedom) อยู่ระหว่างส่วนของการอ่อนน้อมและการร่วมมือ
5. พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย (Uncertain) อยู่ระหว่างส่วนของการอ่อนน้อมและส่วนของการต่อต้าน
6. พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ (Dissatisfied) อยู่ระหว่างส่วนของการต่อต้านและส่วนของการอ่อนน้อม
7. พฤติกรรมแบบชอบตักเตือน (Admonishing) อยู่ระหว่างส่วนของการต่อต้านและส่วนของการใช้อำนาจบังคับ
8. พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน (Strict) อยู่ระหว่างส่วนของการใช้อำนาจบังคับและส่วนของการต่อต้าน

ทั้งนี้การวัดความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนนั้นส่วนใหญ่แล้วจะมีการวัดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อพฤติกรรมของครู และบางครั้งอาจจะมีการให้ครูสามารถประเมินพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งการรับรู้ของครูและนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมความสัมพันธ์สามารถวัดได้จากการใช้แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน (Questionnaire on Teacher Interaction (QTI) ที่ วับเบิลส์ เครตัน และฮุยเมเยอร์ส (1985) และ วับเบิลส์และเลวี (1991; 1993) ได้สร้างขึ้นโดยวัดรูปแบบความสัมพันธ์ของครู 8 ด้าน ซึ่งจะอยู่ในลักษณะของการประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale)

ข้อคำถามแบบในสอบถาม QTI ใช้ทฤษฎีด้านการสื่อสารที่ได้รับการศึกษาโดยวัตชลาวิค บิวิน และแจ๊คสัน (1967) โดยเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลต่าง ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันจะมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ดังนั้น ในบริบทชั้นเรียน พฤติกรรมของครูสะท้อนพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู และเช่นเดียวกัน พฤติกรรมของครูที่เกิดขึ้นนั้นก็ส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักเรียน จากแนวคิดดังกล่าว

นี่เอง วับเบิลส์ เครตัน และฮุสเซย์เยอร์ส (1985) จึงพัฒนารูปแบบในการสังเคราะห์พฤติกรรมการณ์ปฏิสัมพันธ์ของครูจากงานวิจัยของแลรี (1957)

ต่อมาในปี 1990 แบบสอบถามความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน (Questionnaire on Teacher Interaction: QTI) ได้รับการศึกษาและพัฒนาขึ้น เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 77 ข้อ ภายหลังจากแบบสอบถามดังกล่าวได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง และพัฒนาเพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทที่แตกต่างกัน (Sun และคณะ, 2018)

ในระยะแรก แบบสอบถาม QTI ได้รับการนำไปใช้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในบริบทของประเทศสหรัฐอเมริกา (เช่น Wubbels และ Levy, 1991; 1993) คณะผู้วิจัยพบว่าแบบสอบถามนี้มีสมรรถนะในการเก็บข้อมูลของผู้เข้าร่วมงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมได้ (Fisher, Fraser & Cresswell, 1995) ภายหลังจากการศึกษาในบริบทของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น วับเบิลส์และเลวี (1989) ได้พัฒนาแบบสอบถามโดยตัดข้อที่มีความซ้ำซ้อนลง จนเหลือทั้งสิ้น 65 ข้อ แม้จำนวนข้อจะลดลงก็ตาม แต่ค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามนั้นยังความสมบูรณ์เช่นเดียวกับการใช้เครื่องมือต้นฉบับที่มี 77 ข้อ

ภายหลังพิชเชอร์ เฟรเซอร์ และเครสเวลล์ (1995) ร่วมกันศึกษาและพัฒนาเครื่องมือดังกล่าว และสามารถนำเสนอแบบสอบถาม QTI ฉบับกะทัดรัดได้ ซึ่งประกอบไปด้วยคำถามทั้งสิ้น 48 ข้อ ทีมวิจัยดังกล่าวยังพัฒนาระบบการคิดคะแนนให้ง่าย ด้วยการใช้ระบบหมุนข้อคำถามใน 4 หมวด กล่าวคือ ข้อ 1 ถึง 24 จะเป็นข้อความเพื่อวัดพฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำ ด้านความเข้าใจ ด้านความโลเล และ ด้านการตักเตือน ในขณะที่ข้อที่ 25 จนถึงข้อสุดท้ายคือกลุ่มคำถามระหว่าง 4 หมวดที่เหลือ คือ การช่วยเหลือหรือเป็นมิตร ความรับผิดชอบของนักเรียนหรืออิสระด้านพฤติกรรม ด้านความผิดหวัง และด้านความเข้มงวด จากการวิเคราะห์เชิงสถิติพบว่า แบบสอบถามดังกล่าวไม่มีความแตกต่างกันในเชิงความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ แม้จำนวนข้อจะลดลงก็ตาม

การพัฒนารูปแบบพฤติกรรมการณ์ปฏิสัมพันธ์ของครู (MITB) นั้นได้รับอิทธิพลมาจากรูปแบบพฤติกรรมการณ์ปฏิสัมพันธ์ (MIB) ดังนั้น เพื่อความเข้าใจอันลึกซึ้งต่อรูปแบบพฤติกรรมการณ์ปฏิสัมพันธ์ของครู ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดหลักของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับทฤษฎีเบื้องหลังการพัฒนารูปแบบดังกล่าว

2.2 ทฤษฎีความผูกพัน (Attachment Theory)

ทฤษฎีความผูกพัน (Attachment Theory) เป็นกรอบแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาโดยมีพื้นฐานความเชื่อว่าคุณภาพของแม่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของลูก ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างความผูกพันระหว่างแม่กับลูกในลำดับต่อไป (Bowlby, 1969) กล่าวคือ เมื่อพ่อและแม่มีความผูกพันกับลูกมาก นับเป็นการสะท้อนคุณภาพของสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งสัมพันธภาพดังกล่าวจะส่งผลต่อคุณลักษณะและพฤติกรรมที่ดีของลูกกล่าวได้ว่าหลักการสร้างความผูกพันดังกล่าว จึงถือเป็นหลักในการศึกษาสภาพแวดล้อมของเด็กที่ได้รับจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ (Karen, 1990)

ดังนั้น การที่แม่มีความผูกพันกับลูกอย่างสม่ำเสมอ นั้น จะส่งผลให้พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของลูกมีความต่อเนื่องเช่นกัน หากความผูกพันดังกล่าวนั้นหยุดชะงักลง ย่อมส่งผลให้การเรียนรู้และพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ หยุดลงเช่นกัน เมื่อพิจารณาด้านการเรียนรู้ของเด็กด้วยกรอบแนวคิดทฤษฎีความผูกพัน ผู้วิจัยพบว่าเมื่อเด็กถูกพรากจากคนที่มีความสัมพันธ์ เด็กจะมีความรู้สึกวิตกกังวล แสดงความโศกเศร้า มีพฤติกรรมตอบโต้ในรูปแบบของการต่อต้านและการขาดความมั่นใจ (Bowlby, 1960)

นักวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้อง ได้ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีดังกล่าวอย่างกว้างขวาง เช่น การศึกษาของแอนสเวิร์ท และคณะ เมื่อปี 1978 (Ainsworth et al., 1978) ซึ่งทำการทดลองที่มีชื่อเรียกว่า Strange Situation ที่เผยให้เห็นลักษณะความผูกพันระหว่างแม่และลูก 3 ลักษณะ ได้แก่

- 1) รูปแบบความวิตกกังวลหลีกเลี่ยง (Anxious - Avoidance)
- 2) รูปแบบความมั่นคงปลอดภัย (Securely)
- 3) รูปแบบความวิตกกังวล – ลังเลใจ (Anxious - Ambivalent)

1) รูปแบบความวิตกกังวลหลีกเลี่ยง (Anxious - Avoidance) พฤติกรรมของเด็กที่อยู่ในความวิตกกังวลหรือหลีกเลี่ยงนี้ จะอยู่ในรูปแบบของการไม่กล้าเผชิญหน้า มักแสดงออกด้วยการต่อต้าน ปลีกตัว ซึ่งเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะเมื่อไม่ได้อยู่กับแม่ เด็กรู้สึกไม่ปลอดภัยและไม่สามารถปลดปล่อยความเครียดได้ เมื่อแม่กลับมาก็ยังปฏิเสธที่จะคลุกคลีด้วย เนื่องจากความเครียดนั้นยังอยู่ เด็กกลุ่มนี้จะไม่กล้าเข้าหาผู้ใหญ่เมื่อตัวเองเกิดความเครียด

2) รูปแบบความมั่นคงปลอดภัย (Securely) สะท้อนพฤติกรรมของเด็กเมื่อไม่ได้อยู่กับแม่ เด็กกลุ่มนี้จะรู้สึกเศร้า แต่เมื่อแม่กลับมา เด็กกลุ่มดังกล่าวจะรีบวิ่งเข้าไปหาแม่เพื่อที่จะกลับคืนสู่ภาวะปลอดภัยอีกครั้ง และเกิดความผูกพันแบบเดิมได้อย่างรวดเร็ว เมื่อเด็กกลุ่มนี้โตขึ้น จะมีพฤติกรรมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดีเข้ากับสังคมได้ดี และเรียนรู้สังคมได้ดี

3) รูปแบบความวิตกกังวล – ลังเลใจ (Anxious - Ambivalent) เด็กกลุ่มนี้เมื่อไม่ได้อยู่กับแม่ จะพยายามที่จะหาความใกล้ชิดแต่เมื่อแม่กลับมาแสดงความสัมพันธ์ให้กับเด็กกลุ่มนี้ เด็กจะแสดงอาการโกรธ แสดงพฤติกรรมต่อต้าน ทำให้แม่เห็นว่าเขาพยายามที่จะออกห่าง ซึ่งแท้จริงแล้ว

เด็กต้องการเรียกร้องความสนใจให้แม่มายู่ใกล้ ๆ เมื่อเด็กกลุ่มนี้โตขึ้นมักมีความต้องการการพึ่งพาจากผู้ใหญ่สูงมาก

ภายหลังเมนและโซโลมอน (1986) พบรูปแบบความสัมพันธ์แบบที่ 4 นั่นคือ รูปแบบความยุ่งเหยิงสับสน (Disorganized - Disoriented) เด็กกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างจาก 3 กลุ่มแรก กล่าวคือเมื่อแม่กลับมา เด็กกลุ่มนี้จะวิ่งเข้าหาแม่และมักถอยห่าง แสดงให้เห็นถึงความพัวพันสับสนสลับกันไปมา ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เด็กมีความผูกพันแบบนี้ เนื่องจากเด็กมีความโศกเศร้าที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข

รูปแบบความสัมพันธ์ที่เอนสเวิร์ท และคณะ (Ainsworth et al., 1978) ได้ศึกษาไว้ รวมถึงการศึกษาของเมนและโซโลมอน (1986) ล้วนสะท้อนการเรียนรู้การแสดงออกทางอารมณ์ของเด็ก ภายใต้บริบทของครอบครัว ดังนั้น การศึกษาการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social and emotional learning) นั้นอาจช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของผู้เรียนได้ไม่มากนัก

การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social and emotional learning) หมายถึง สมรรถนะในการตระหนักรู้ จัดการอารมณ์ การแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (2003) กล่าวว่า การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมหมายถึงกระบวนการในการเรียนรู้และประยุกต์ความรู้ ทักษะ และทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการตระหนักรู้และจัดการอารมณ์ เช่น การพัฒนาความเข้าใจต่อผู้อื่น การตัดสินใจอย่างรับผิดชอบ การสร้างความสัมพันธ์อันดี และการรับมือต่อสถานการณ์ที่ท้าทาย เป็นต้น (Zins & Elias, 2019) ในการเรียนรู้ทางวิชาการของนักเรียน ที่เมื่อนักเรียนเรียนรู้ทักษะทางวิชาการนั้น นักเรียนเรียนรู้และฝึกฝน จากนั้นนักเรียนจะใช้ทักษะการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน (Elias et al., 1997; Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning, 2003)

กล่าวได้อย่างชัดเจนว่าพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ซึ่งในบริบทของเด็กทารกคือ ครอบครัว เมื่อนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้ในการวิเคราะห์สภาพการณ์ในห้องเรียน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ผู้วิจัยเห็นถึงความเชื่อมโยงในหลายประการที่สะท้อนให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาตามแนวทางฟอร์ตที่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจ นอกเหนือไปจากการพัฒนาด้านวิชาการ ดังนั้น การศึกษาระดับปฐมวัยของครูและนักเรียนสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการทางด้านจิตใจที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำไปสู่พัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังที่งานวิจัยนี้ต้องการศึกษา

เมื่อพิจารณาด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อรายวิชา ในทางตรงกันข้าม นักเรียนอาจมีพฤติกรรมต่อต้านการเรียนในห้องเรียนบางวิชาที่ครูมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป (Zins & Elias, 2019) ด้วยเหตุนี้ บริบทที่เอื้อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นตัวแปรที่ได้รับ

การศึกษามากมาย ผู้วิจัยจึงเห็นประโยชน์ที่จะศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)

2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมเป็นแนวคิดที่ แบนดูรา (1986) พัฒนาต่อยอดจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งเชื่อว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์นอกจากจะเกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เมื่อเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมแล้ว มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนสิ่งที่ตนเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม ดังกล่าว ทว่า แบนดูรา เชื่อว่าพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกมา ซึ่งสะท้อนการเรียนรู้ นั้น มีที่มาจาก การผนวกเอาสิ่งที่ตนรู้เดิม เข้ากับสิ่งที่เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมประกอบไปด้วยจุดเน้น 3 ประการ คือ 1) แนวคิดของการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) 2) แนวคิดของการกำกับตน(Self - Regulation) และ 3) แนวคิดของการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self - Efficacy) (Bandura, 1989)

1) แนวคิดของการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) ตั้งอยู่บนฐานความเชื่อว่ามนุษย์จะสังเกตตัวแบบซึ่งเป็นแบบอย่างในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการแสดงพฤติกรรมบวกกับกระบวนการทางปัญญาของผู้สังเกต หากเห็นว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ตัวแบบแสดงออกมาแล้วได้รับแรงเสริมจากคนรอบข้าง ก็จะส่งผลให้ผู้สังเกตตัวแบบนั้นอยากที่จะทำตามและมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกับตัวแบบ (Bandura, 1976) ทั้งนี้นอกเหนือจากการทำตามตัวแบบโดยผ่านกระบวนการทางปัญญาแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่เป็นเหตุให้ผู้สังเกต ทำพฤติกรรมตามตัวแบบ เช่น ความตั้งใจ ในกรณีที่ผู้สังเกตไม่ตั้งใจสังเกตตัวแบบเท่าที่ควรก็จะทำให้ไม่เกิดพฤติกรรมเลียนแบบนั้น หากแต่ผู้สังเกตเห็นว่าตัวแบบมีลักษณะเด่นชัด การแสดงออกไม่ซับซ้อน พฤติกรรมของตัวแบบมีคุณค่าสำหรับผู้สังเกต และผู้สังเกตมีความพึงพอใจกับตัวแบบ ก็จะส่งผลให้ผู้สังเกตมีพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ ทว่าเมื่อผู้สังเกตมีความพึงพอใจต่อตัวแบบหรือตัวแบบมีคุณค่าต่อผู้สังเกต แต่ผู้สังเกตไม่มีกระบวนการจดจำที่ดี ก็จะไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตที่มาจากตัวแบบ เมื่อผู้สังเกตมีกระบวนการเก็บจำที่ดี ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลให้ผู้สังเกต มีพฤติกรรมคล้ายคลึงกับตัวแบบ คือการที่ผู้สังเกตกระทำตามสิ่งที่เก็บจำได้แล้ว ได้ข้อมูลย้อนกลับจากการกระทำนั้น ผู้สังเกตจึงอยากที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นอีก ทั้งนี้พฤติกรรมที่ผู้สังเกตจะทำตามตัวแบบได้คืออีกประการหนึ่งคือการมีแรงจูงใจทั้งจากสังคมและตนเอง

2) แนวคิดของการกำกับตน (Self - Regulation) กล่าวถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมานั้น ไม่ได้เป็นผลจากการถูกเสริมแรงและการลงโทษภายนอกเพียงอย่างเดียวหากแต่เกิดจาก

การที่บุคคลมีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องของการควบคุมตนเองด้วย การควบคุมตัวเองหรือการกำกับตนเองนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการกำกับอยู่ในระดับที่พอเหมาะ หากมีการกำกับตนเองได้น้อยเกินไป จะส่งผลให้ เมื่อเกิดปัญหาจะแสดงอาการตอบโต้อย่างรวดเร็วไม่มีการควบคุมอารมณ์ หากแต่มีกระบวนการการกำกับตนเองที่มากเกินไป เมื่อมีปัญหามากระทบจิตใจก็จะทำให้เกิดอาการวิตกกังวลไม่กล้าที่จะคิด หรือตัดสินใจอะไรออกไป การกำกับตนเองจะเกิดขึ้นกับบุคคลได้นั้น จำเป็นที่จะต้องมีการฝึกฝนซึ่ง ประกอบไปด้วยกระบวนการ 3 กระบวนการด้วยกัน (Bandura, 1986)

1. กระบวนการสังเกตตนเอง ถือเป็นกระบวนการในการที่ก่อให้เกิดการควบคุมตนเอง ที่สำคัญกระบวนการหนึ่ง กล่าวคือหากบุคคลไม่ตระหนักว่ากำลังทำอะไรอยู่ ก็จะไม่สามารถควบคุมตนเองได้ จึงเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ขึ้น ซึ่งการควบคุมตนเองหรือการกำกับตนเองจะประสบความสำเร็จได้ส่วนหนึ่งมาจากความสม่ำเสมอและความแม่นยำในการสังเกตและบันทึกตัวเอง แต่ถ้าบุคคลมีการรู้ตัวแล้วว่าตนกำลังทำอะไรอยู่แต่ขาดกระบวนการตัดสินใจก็จะไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้นมากนัก

2. กระบวนการตัดสินใจ กล่าวถึงการที่บุคคลจะตัดสินใจได้ดี ต้องรู้ว่าตัวเองกำลังทำอะไรอยู่ แล้วจึงเปรียบเทียบพฤติกรรมของตนเองกับบรรทัดฐานทางสังคม หรือความประพฤติของคนในสังคมแล้วนำกลับมาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของตนเอง

3. การแสดงปฏิกิริยา นับเป็นการตระหนักรู้ในตนเองขั้นสุดท้าย การตระหนักรู้ในตนเองและการตัดสินใจนั้นจะนำไปสู่การแสดงปฏิกิริยาของบุคคล กล่าวคือการแสดงปฏิกิริยาต่อตัวบุคคลดีหรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นสามารถรับรู้ได้หรือเห็นได้ชัดเจน

3) แนวคิดของการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) แบนดูรา (1986) เชื่อว่าหากบุคคลสามารถตระหนักในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง จะทำให้มนุษย์สามารถตัดสินใจกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ดี ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเองประกอบด้วย 4 ปัจจัยดังนี้ (Evans, 1989)

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ปัจจัยนี้ถือเป็นปัจจัยที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะหากบุคคลสามารถทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ประสบความสำเร็จแล้วก็จะส่งผลให้มีความเชื่อว่าทำสิ่งอื่นได้สำเร็จเช่นเดียวกัน (Bandura, 1986)

2. การใช้ตัวแบบ หากบุคคลได้เห็นการกระทำของตัวแบบแล้ว และตัวแบบประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สังเกตรู้สึกพอใจ ก็จะทำให้ผู้สังเกตอยากจะทำเช่นเดียวกับตัวแบบ

3. การใช้คำพูดชักจูงโดยการบอกกับบุคคลว่า เขาสามารถประสบความสำเร็จได้

4. การกระตุ้นทางอารมณ์นับว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อ การแสดงออกด้านพฤติกรรมของบุคคล กล่าวคือหากถูกกระตุ้นอารมณ์ทางลบ การถูกข่มขู่ การทำให้เกิดความกลัวก็จะนำไปสู่ความรู้สึกของบุคคลว่าตัวเองไม่มีความสามารถ ซึ่งจะส่งผลไปสู่ความล้มเหลวได้ ดังนั้น หากบุคคล

สามารถกระตุ้นอารมณ์เชิงบวกกับตนเองได้ ประสิทธิภาพและการรับรู้ความสามารถของตนเองจะดีขึ้นตามลำดับ

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคม มุ่งเน้นถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวแปรสำคัญที่เอื้อให้บุคคลเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณากรอบแนวคิดดังกล่าวในบริบทของห้องเรียน ผู้วิจัยพบว่า ครูนับเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญ เป็นสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ไปในทิศทางใด ดังนั้น การแสดงออกทางพฤติกรรมทั้งเชิงบวกและเชิงลบของครู ย่อมส่งผลต่อการทำตาม หรือการต่อต้านการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมห้องเรียน ดังเห็นได้จากการรายงานผลงานวิจัยในครั้งนี้ ถึงระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน

2.4 ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivational Theory)

แรงจูงใจ คือ กระบวนการที่จะทำให้บุคคลบรรลุเป้าหมายตามที่ตัวเองตั้งไว้ แรงจูงใจเกิดจากการกระตุ้น ความกระตือรือร้น แรงผลักดัน ซึ่งไม่ใช่เป็นการตอบสนองสิ่งเร้าปกติ หากแต่เป็นการแสดงพฤติกรรมที่มีความเข้มข้น มีเป้าหมายและมีทิศทางที่ชัดเจนว่าต้องการอะไร ซึ่งจะต้องเกิดจากการกระตุ้นที่เรียกว่า แรงจูงใจ (ชูศักดิ์ เจนประโคน, 2541) แรงจูงใจนั้นประกอบไปด้วย 3 ประการ (อเนกกุล กริแสง, 2526)

1. แรงจูงใจทางด้านร่างกาย เกิดจากความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น ความหิว ความปลอดภัย ความสนุกสนาน ซึ่งแรงจูงใจนี้จะมีสูงมากกับบุคคลวัยเด็กและวัยสูงอายุ
2. แรงจูงใจทางด้านสังคม เกิดจากความต้องการของมนุษย์ที่อยากอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น ครอบครัว เพื่อนฝูง และเพื่อนในสถานที่ทำงาน หรือกล่าวได้ว่า เป็นความต้องการที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งรอบข้าง
3. แรงจูงใจส่วนบุคคล ตั้งอยู่บนความเชื่อว่าบุคคลมีความต้องการพิเศษต่างกันไป อันเป็นผลมาจากความต้องการทางด้านร่างกายและด้านสังคม ซึ่งแต่ละคนมีความต้องการทางด้านร่างกายที่ต่างกันและอยู่ในสังคมที่ต่างกันอันจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจส่วนบุคคลที่ต่างกันออกไป

อาจกล่าวได้ว่า แรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญต่อการทำหรือปฏิเสธในการทำพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ เมื่อนำกรอบแนวคิดเรื่องแรงจูงใจมาใช้พิจารณาบริบทการเรียนรู้ในห้องเรียน ผู้วิจัยพบว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีในห้องเรียน เมื่อนักเรียนมีแรงจูงใจที่ดี ครูผู้สอนจึงนับเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี หรือเกิดทัศนคติที่ดีในห้องเรียน ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกอีกนานัปการ ในทางตรงกันข้าม หากครูทำให้นักเรียนเสียกำลังใจ ด้วยการแสดงพฤติกรรมบางประการที่กระทบต่อแรงจูงใจในการเรียน พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเปลี่ยนไปในทางลบ นอกจากนี้

แรงจูงใจในห้องเรียน ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้มีประสิทธิภาพเพียงพอแล้ว ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนเองยังควรได้รับการศึกษาในลักษณะกรอบแนวคิด เพื่อเอื้อให้ผู้วิจัยสามารถศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างครูและนักเรียนในมิติอื่นต่อไป

2.5 คอนสตรัคติวิสม์ (Constructivism)

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสม์ (Constructivism) มีต้นกำเนิดจากหลากหลายสาขาวิชา ได้แก่ ปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยา และการศึกษา (Olusegun, 2015) มุ่งศึกษาวิธีการที่บุคคลเรียนรู้ โดยการสังเกตและการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์เป็นหลัก

นักวิจัยคอนสตรัคติวิสม์เชื่อว่าบุคคลต่าง ๆ จากสร้างความเข้าใจและความรู้ที่ตนมีต่อโลก โดยอาศัยประสบการณ์และการสะท้อนการรับรู้ประสบการณ์นั้น (Bereiter, 1994) กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนได้พบกับประสบการณ์ใหม่ ผู้เรียนจะดึงองค์ความรู้เดิมมาเพื่อเชื่อมสะพานความเข้าใจที่มีต่อประเด็นทั้งสองเข้าด้วยกัน ทว่าการเชื่อมความเข้าใจใหม่นี้อาจเปลี่ยนสิ่งที่ผู้เรียนเชื่อไปอย่างสิ้นเชิง หรืออาจลบความเข้าใจที่มีต่อประสบการณ์ใหม่ทิ้งไป เนื่องจากข้อมูลใหม่ที่ประสบนั้นไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เดิม (Olusegun, 2015)

โอลูเซกุน (2015) อภิปรายต่อในประเด็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้คอนสตรัคติวิสม์ในชั้นเรียนว่า ห้องเรียนแบบคอนสตรัคติวิสม์ คือห้องเรียนที่ครูผู้สอนประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย โดยเน้นให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ เช่น การใช้การทดลอง การถกการแก้ปัญหาในโลกปัจจุบัน เป็นต้น กระบวนการดังกล่าวเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ พร้อมทั้งสะท้อนกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง รวมถึงอภิปรายถึงความเข้าใจของตนที่เปลี่ยนไป หลังจากทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ หน้าที่ของครูในชั้นเรียนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์ ตามแนวคิดของโอลิเวอร์ (2000) คือ การที่ครูสามารถระบุความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ก่อนการเรียนรู้ได้ รวมไปถึงการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาและต่อยอดองค์ความรู้ของตนเองได้

ภายใต้การเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสม์นั้น กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญสองกระบวนการ คือ การดูดซึม (Assimilation) และการปรับเปลี่ยน (Accommodation) ดริสคอลล์ (2000) อรรถาธิบายว่า การดูดซึม (Assimilation) คือกระบวนการที่ผู้เรียนสามารถผนวกประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์การเรียนรู้เดิม กระบวนการนี้ทำให้ผู้เรียนพัฒนามุมมองต่อองค์ความรู้ของตน แตกต่างจากเดิม สามารถทบทวนถึงประเด็นที่เข้าใจผิดพลาด และสามารถประเมินความสำคัญขององค์ความรู้ โดยมุ่งสู่การเปลี่ยนทัศนคติต่อการเรียนรู้หรือองค์ความรู้ไปจากเดิม ในขณะเดียวกัน การปรับเปลี่ยน (Accommodation) หมายถึง การเรียนรู้ของบุคคลเกิดจากการปรับความเข้าใจและ

การรับรู้ให้สู่สภาวะสมดุล กล่าวคือ เมื่อการเรียนรู้ไม่เป็นดังที่คาดหวัง เนื่องจากมีความแตกต่างจาก ประสบการณ์การเรียนรู้เดิมมากขึ้น ผู้เรียนจะกระทำกระบวนการปรับสิ่งแวดล้อมให้เข้าสู่สภาวะ สมดุลกับสิ่งที่ตนรู้ หรือหากไม่สามารถปรับสิ่งแวดล้อมให้เข้าสู่สภาวะสมดุลกับสิ่งที่ตนรู้ได้ ผู้เรียนจะ ปรับสิ่งที่ตนรู้ หรือโครงสร้างทางปัญญาให้เข้าสู่สภาวะสมดุลกับสิ่งแวดล้อมแทน (Driscoll, 2000)

ลักษณะสำคัญของสภาพการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ตามการศึกษาของแถม (2000) ประกอบไปด้วยสี่ด้าน ได้แก่ 1) ครูและนักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน 2) ครูและ นักเรียนมีอำนาจในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน 3) ครูสวมบทบาทผู้อำนวยการการเรียนรู้หรือผู้นำทาง และ 4) กลุ่มการเรียนรู้เป็นกลุ่มเล็กและมีสมาชิกที่มีความแตกต่างกัน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าบทบาทของครูและนักเรียนในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้จำเป็นต้อง อาศัยความสัมพันธ์อันดีระหว่างทั้งสองฝ่าย เพื่อเอื้อให้การเรียนรู้ดำเนินไปด้วยดีและบรรลุ เป้าหมาย (Olusegun, 2015) เมื่อพิจารณาจากสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามแนวทางฟอรัทที่เน้น พัฒนาทางด้านจิตใจควบคู่กับการพัฒนาด้านวิชาการ ดังนั้น การศึกษาทบทวนวรรณกรรมและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่ดีของครูและนักเรียนนั้น จะเผยให้เห็นถึงรูปแบบความสัมพันธ์ อันดีระหว่างสองฝ่าย ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน

ความหมายของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู และนักเรียนนั้น เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ (Bruney, 2012; Liberante, 2012) ซึ่งหัวใจสำคัญของการศึกษา คือ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน อันสอดคล้องกับพระราชดำรัสของรัชกาลที่ 9 และผลงานการศึกษาระดับโลกที่ว่า ความสัมพันธ์ที่ดีของครูและนักเรียนเป็นหนึ่งในปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้ (มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2558)

นอกเหนือจากผลในด้านการเรียนแล้ว พฤติกรรมต่าง ๆ ก็มีผลเช่นเดียวกัน หากจำแนก ความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนแล้ว จะพบว่า มีมิติความสัมพันธ์ อยู่ 3 ด้าน ที่ทำงานทับซ้อนกันอยู่ ประกอบไปด้วย มิติด้านความรู้ มิติด้านสิ่งแวดล้อมและมิติด้าน พฤติกรรม (Liberante, 2012)

มิติด้านความรู้มีความสำคัญในการสร้างพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจาก ห้องเรียนที่มีคุณภาพในการเรียนรู้ระดับสูงจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียน เกิดการแลกเปลี่ยน และสร้างการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ยิ่งงานที่มีความท้าทายหรือความยาก ในระดับที่สูง ยิ่งส่งผลต่อ

ระดับความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นโอกาสดีที่จะพัฒนานักเรียนในลำดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดและการสื่อสาร

มิติด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี จะเกิดความสัมพันธ์เชิงบวก ระหว่างครูและนักเรียน เพราะนักเรียนและครูสามารถทำงานร่วมกันได้ ร่วมแลกเปลี่ยนและเป็นกำลังใจให้กันได้

มิติด้านพฤติกรรม ความหมายในการเรียนรู้หรือเป้าประสงค์ของการเรียนรู้จะช่วยให้ นักเรียนมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้และความรู้เดิมที่อยู่ติดตัวนักเรียนว่ามีความสำคัญอย่างไร เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีความหมายเพิ่มขึ้น เนื่องจากมองเห็นถึงความสำคัญในบริบทอื่น ๆ นอกเหนือจากห้องเรียน เช่น นักเรียน สามารถนำบทเรียนไปใช้ในสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ได้ เช่นเดียวกับในห้องเรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ดีต่อไป

การพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ความสัมพันธ์จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กทั้งกายภาพและจิตใจ สามารถสนับสนุนและเอื้อประโยชน์ต่อเด็กนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Liberante, 2012) กล่าวคือ ยิ่งสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้เอื้อประโยชน์แก่นักเรียนมากขึ้นเท่าใด ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนจะแปรผันตามมากขึ้นเท่านั้นและสามารถสังเกตได้จาก การทำงานร่วมกันหรือการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในห้องเรียน

สโรทรท ออปตีนาคเคอร์ และ มินแนท (2013) กล่าวถึงตัวแปรที่น่าสนใจในการศึกษา การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครูและเด็กไว้อยู่ 3 ตัวแปร ดังนี้ 1) เรื่องโครงสร้างของคุณครู (Teacher Structure) ความชัดเจนในเนื้อหาที่คุณครูสอน การให้คำแนะนำ การช่วยเหลือ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ ล้วนส่งผลต่อระหว่างความสัมพันธ์ทั้งสิ้น 2) การช่วยเหลือให้นักเรียนทำได้เอง (Autonomy Support) การให้ทางเลือก การเคารพ การไว้ใจและการเสริมแรงให้แก่แก่นักเรียนของตน และ 3) การมีส่วนร่วม (Involvement) การมอบความรัก ความเข้าใจและการมอบทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แก่นักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อม

ผลที่ได้จากการศึกษา 3 ตัวแปรนี้ พบว่า ถ้าครูสามารถมอบตัวแปรทั้งสามตัวนี้ ให้แก่นักเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ นักเรียนจะมอบความร่วมมือและการเรียนมีส่วนร่วมกลับคืนมา แม้ว่าคุณครูจะหยุดมอบให้ไปแล้วก็ตาม แต่การมีส่วนร่วมยังคงอยู่ อย่างไรก็ตาม การที่เด็กไม่มีส่วนร่วมหรือความสัมพันธ์ใด ๆ กลับมา อาจจะไม่ใช่สาเหตุจาก 3 ตัวแปรข้างต้นเสมอไป ซึ่งอาจจะเกิดจากจำนวนนักเรียนในห้องเรียนหรือแม้กระทั่งความแตกต่างหลากหลายของนักเรียนเอง ดังนั้น ตัวแปร 3 ข้อข้างต้นจึงเป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนเพียงเท่านั้น

ทั้งนี้การพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน จำเป็นต้องสร้างพื้นที่ปลอดภัยและส่งเสริมให้ “เสียง” ของนักเรียนดังขึ้นในห้องเรียนและต้องทำอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อห้องเรียนกลายเป็นห้องเรียนที่มีความปลอดภัยเมื่อใด นักเรียนจะเติบโต เรียนรู้และพัฒนาตนในทุก ๆ ด้านได้

โดยมีคุณครูเป็นผู้แนะนำและคอยช่วยเหลืออยู่เสมอ (Bruney, 2012) นอกเหนือจากนี้ ความไว้วางใจของนักเรียน มีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม แม้ว่านักเรียนมีอายุหรือพัฒนาการที่สูงขึ้น แต่ระดับความสัมพันธ์นี้ ยังคงมีส่วนในการสร้างความสำเร็จของนักเรียน กล่าวคือ ยิ่งระดับความสัมพันธ์ระหว่างครู และนักเรียนมีพลังมากเท่าใด มันจะเป็นตัวช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากขึ้นเท่านั้น (Lee, 2007)

ถ้ากล่าวถึงแวดวงทางการศึกษาในปัจจุบันคงไม่มีใครปฏิเสธได้เลยว่าการศึกษาในปัจจุบันนี้ได้มุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่องของความสัมพันธ์ของกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ทางการศึกษาของนักเรียนซึ่งสิ่งนี้ทำให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือคร่ำหวอดอยู่ในวงการทางการศึกษา ปฏิเสธการศึกษาพฤติกรรมของสิ่งต่าง ๆ ที่สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและในโรงเรียนไม่ได้เลย ซึ่งนั่นก็คือการศึกษาตัวแปรต่าง ๆ เช่น โรงเรียน ผู้สอน ผู้เรียน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ทั้งนี้ตัวแปรที่กล่าวมาข้างต้นล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ จะนำไปสู่ผลของการเรียนการสอนทั้งสิ้น (Reynolds, 1995; Watson, 2000)

ทั้งนี้ในปัจจุบันนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความสำคัญและเล็งเห็นถึงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของชั้นเรียนมากขึ้น เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้ผลการเรียนหรือการเรียนรู้ต่าง ๆ มีผลดีเกิดขึ้น ซึ่งปัจจัยหรือตัวแปรหนึ่งที่สำคัญนั้นก็คือความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ถือได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอนต่อผู้เรียนในทุกสาขาวิชา (den Brok et al., 2004)

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal) คือ การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันโดยมีการสื่อสารกันด้วยความรู้สึก ทางวจนภาษาและอวัจนภาษา ซึ่งถ้าพูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ผู้วิจัยจะกล่าวต่อไปนี้ ผู้วิจัยหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่จะเห็นได้ชัดว่า เกิดขึ้นตลอดเวลาระหว่างที่มีการเรียนการสอนเมื่อผู้เรียนได้เรียนกับครูในชั้นเรียนแล้วมีการสื่อสารกัน การสื่อสารของครูนั้นจะมีผลต่อนักเรียนเสมอ หากการสื่อสารหรือการมีปฏิสัมพันธ์นั้นเป็นที่ประทับใจต่อผู้เรียนก็จะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อคุณครูและ พร้อมทั้งจะเกิดความประทับใจในคาบเรียนใหม่ หากมีการเรียนรู้แบบนี้ไปเรื่อย ๆ เราจะสามารถสรุปเบื้องต้นได้ว่าหากเราเริ่มต้นจากประสบการณ์ที่ได้พบแบบใดในตอนแรก เมื่อถึงคาบเรียนต่อไปถึงแม้ว่าผู้สอนจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากคาบเรียนแรกผู้เรียนก็ยังจำความรู้สึกดีในคาบแรกได้ กล่าวคือหากเริ่มต้นด้วยความสัมพันธ์ที่ดีก็ยากที่จะลืมความสัมพันธ์ที่ดีนั้น (Blumenfeld & Meece, 1985)

ทั้งนี้การสื่อสารหรือการแสดงออกของครูจะมีผลต่อความสัมพันธ์กับผู้เรียนหลายรูปแบบ กล่าวคือครูแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมทางการสื่อสารออกมาแตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลให้การรับรู้ของผู้เรียนต่างกันออกไปด้วยจึงได้เกิดการพัฒนารูปแบบพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนขึ้น

ความสัมพันธ์ของรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในห้องเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ตามที่งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษา สอดรับกับแนวคิดข้างต้น ดังนั้น การทบทวนวรรณกรรมการวิจัยระดับ ปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในบริบทต่าง ๆ ย่อมเอื้อให้เห็นภาพการจัดการศึกษาผ่านความสัมพันธ์ ของครูและนักเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา โครงการวิจัยนี้ให้เกิดประโยชน์ต่อวงการการศึกษาอย่างสูงสุด

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีงานวิจัยจำนวนมากที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างครูและนักเรียนในบริบทที่แตกต่างกัน

เมื่อปี 2005 แลง วอง และเฟรเซอร์ร่วมกันศึกษาการมีปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และทัศนคติของนักเรียนที่เรียนเก่งต่อห้องเรียนปฏิบัติการเคมีในประเทศสิงคโปร์ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล จากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 497 คน ที่ศึกษาในโรงเรียนที่แตกต่างกันจำนวน 3 แห่ง โดยข้อมูลนั้นได้รับการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม QTI ฉบับกะทัดรัด (Australian Version) และ แบบสอบถามทัศนคติของผู้เรียนต่อวิชาเคมี ผลการวิจัยเผยให้เห็นว่านักเรียนหญิงและชายมีทัศนคติที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญใน 4 ด้าน คือ ด้านความช่วยเหลือหรือเป็นมิตร ความรับผิดชอบของ นักเรียนและความเป็นอิสระของนักเรียน ความไม่พึงพอใจ และความเข้มงวด

นักเรียนหญิงที่เรียนเก่งมีความเห็นว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนของครูผู้สอน วิชาเคมีนั้นอยู่ในระดับที่ดีกว่านักเรียนชายที่เรียนเก่ง ดังนั้น ผู้สอนนักเรียนในกลุ่มเก่งจึงควรตระหนัก ถึงทัศนคติของนักเรียนหญิงและชายที่แตกต่างกันเรื่องความสัมพันธ์ของครู

ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัย เผยว่าเมื่อพัฒนาหรือปรับรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนไปในทางที่ดีแล้วนั้น ย่อมส่งผลดี ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย

งานวิจัยด้านความสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในประเทศอินโดนีเซีย ได้รับการศึกษา โดย โมลานา และคณะ (2011) การศึกษาดังกล่าวมุ่งเน้นการวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์ของครูและ นักเรียนและหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของนักเรียนต่อการมีปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน ที่มี ต่อแรงจูงใจของนักเรียน คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 จากโรงเรียน เอกชน 11 แห่ง จากนักเรียนทั้งสิ้น 1900 คน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดในประเทศอินโดนีเซีย นอกจากนี้ ข้อมูลยังได้รับการรวบรวมจากครูผู้สอนทั้งสิ้น 55 ราย ที่รับผิดชอบวิชาคณิตศาสตร์และ ภาษาอังกฤษ โดยข้อมูลนั้นได้รับการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม QTI ฉบับกะทัดรัด (Australian Version) ผลการวิจัยพบว่านักเรียนระบุว่าพฤติกรรมของครูที่ร่วมมือกัน (ด้านภาวะผู้นำ ด้านความ

ช่วยเหลือหรือเป็นมิตร และด้านความเข้าอกเข้าใจกัน) นั้นสูงกว่าด้านพฤติกรรมเชิงลบ (ความโลเล ความไม่พึงพอใจ และด้านการตักเตือน) แต่กระนั้นผลการวิจัยระบุว่าพฤติกรรมด้านความเข้มงวดของครูอยู่ในระดับสูง ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนนั้นส่งผลโดยตรงต่อแรงจูงใจในการเรียน

ในบริบทของมาเก๊า ความสัมพันธ์ของครูและนักศึกษาได้รับการศึกษาร่วมกับตัวแปรด้านความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Tsai, 2017) โดยกลุ่มผู้เข้าร่วมงานวิจัยคือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 104 คน เป็นชาย 47 คน และหญิง 57 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ประกอบไปด้วยแบบสอบถาม QTI ฉบับกะทัดรัด ร่วมกับแบบสอบถามประสบการณ์นักศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ผลการวิจัยเผยให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักศึกษามีความสัมพันธ์ต่อระดับความพึงพอใจของนักศึกษาและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน รวมไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถาม QTI ในด้านภาวะผู้นำ ด้านความช่วยเหลือหรือเป็นมิตร ด้านความเข้าใจ ด้านการมีส่วนร่วมของนักศึกษา และด้านความพึงพอใจของนักศึกษานั้นอยู่ในระดับสูง ประเด็นดังกล่าวสะท้อนความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียน และพบว่าตัวแปรเพียง 2 ด้านที่ส่งผลต่อผลการเรียนปลายภาคของนักศึกษา ซึ่งได้แก่ด้านความรับผิดชอบของนักศึกษา และความเป็นอิสระของนักศึกษา

เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการศึกษาและการสร้างเครื่องมือเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของครูและนักเรียนแล้ว ผู้วิจัยจึงทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว ในบริบทต่าง ๆ

จากงานวิจัย ผลกระทบของสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ในห้องเรียนคณิตศาสตร์และสถิติต่อผลลัพธ์ที่ได้ของผู้เรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทยพ.ศ. 2549 ของรองศาสตราจารย์ ดร. เจริญ จันทวงศ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ในงานวิจัยเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ในห้องเรียนคณิตศาสตร์และสถิติในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในประเทศไทยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์จาก 16 มหาวิทยาลัยจำนวน 1860 คน โดยใช้เครื่องมืองานวิจัย 4 ชุด หนึ่งในนั้นคือแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน พบว่าพฤติกรรมของครูที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีนัยสำคัญกับคะแนนทัศนคติที่มีต่อวิชา ได้แก่ความเป็นผู้นำ ความเป็นมิตรและการช่วยเหลือเกื้อกูล ความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ ความรับผิดชอบและความเป็นอิสระของนักศึกษา ความไม่มั่นใจความเป็นคนช่างตักเตือนความเป็นคนเข้มงวดกวดขัน

จากงานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาและพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาของ ประภัสสร ขิโลทร (2559) ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา กับความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาจำนวน 383 คนมีการจำแนกตามชั้นปีซึ่งผลงานวิจัยพบว่าระดับปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา และพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกในระดับปานกลาง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ซึ่งจะเห็นได้ว่าหากความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เป็นไปในทิศทางที่ดีก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่ดีของนักศึกษาด้วย

จากงานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของครูกับเด็กและพฤติกรรมเสริมสร้าง สังคมของเด็กวัยอนุบาลของ สุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ (2557) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสัมพันธภาพของครูกับเด็กที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาลในสาม ลักษณะคือแบบขัดแย้งแบบพึ่งพาและแบบใกล้ชิด ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ ครูประจำชั้นจำนวน 60 คน และเด็กวัยอนุบาลจำนวน 360 คนจาก 60 ห้องเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษารุงเทพมหานครโดยใช้เครื่องมือในการวิจัยคือแบบวัดสัมพันธภาพของครูกับเด็กและ แบบประเมินพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล ผลการวิจัยพบว่าสัมพันธภาพของครูกับ เด็กแบบขัดแย้งและแบบพึ่งพามีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าหากสัมพันธภาพของครูกับเด็กมีความขัดแย้ง และพึ่งพาในระดับต่ำก็จะส่งผลในพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาลได้ดีขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นผู้วิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบพฤติกรรมการมี ปฏิสัมพันธ์ของครู (MITB) ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีทั้ง 4 ทฤษฎี ประกอบไปด้วย ทฤษฎีความผูกพัน ทฤษฎีปัญญาสังคม ทฤษฎีแรงจูงใจ และ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสม์ อันเห็นได้จากมิติการมีอิทธิพล (Influence Dimension) และ มิติความใกล้ชิด (Proximity Dimension) มีร่องรอยจากทฤษฎีต่าง ๆ กล่าวคือ หากพิจารณาในบริบทห้องเรียนบุคคลที่มีอิทธิพลควบคุมตัวนักเรียนและใกล้ชิดกับนักเรียน มากที่สุดคือครู เมื่อพิจารณาในกรอบแนวคิดทฤษฎีความผูกพันที่กล่าวถึง การอยู่ใกล้ชิดหรือห่างไกล กันของบุคคลในครอบครัว เช่น พ่อแม่และลูก จะส่งผลต่อทัศนคติและมุมมองของบุคคลที่ได้รับความ ใกล้ชิดหรือถูกทอดทิ้ง ดังนั้น ในมิติการมีอิทธิพลในห้องเรียน ครูจะสามารถควบคุมนักเรียนได้ดีหาก ทั้ง 2 ฝ่ายมีความผูกพันกัน และในขณะเดียวกันก็เกิดความรู้สึกใกล้ชิดและเป็นมิตรกัน เมื่อมีความ ใกล้ชิดและเป็นมิตรกันจะนำไปสู่ร่องรอยของทฤษฎีปัญญาสังคม ที่เชื่อว่าบุคคลจะเรียนรู้ได้ดี จากตัวแบบ ดังนั้น เมื่อครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อกัน จะเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนได้ดีขึ้น และหากต้องการให้การเรียนรู้ดังกล่าวนี้ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเกิดการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ หากพูดถึง มิติของความใกล้ชิดแล้ว ผู้ที่มีความรู้สึกใกล้ชิดหรือเป็นมิตรกันจะมีแรงจูงใจซึ่งกันและกัน หากกล่าว ในบริบทห้องเรียนถ้าผู้เรียนรู้สึกเป็นมิตรหรือใกล้ชิดกับครูก็จะส่งผลให้ครูสามารถสร้างแรงจูงใจให้ เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ ทั้งนี้เมื่อเกิดการสร้างแรงจูงใจแล้วการเชื่อมสะพานความรู้ ระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ของตัวผู้เรียนเอง ถือเป็นสิ่งสำคัญ อย่างยิ่ง กล่าวคือการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสม์ โดยมีครูเป็นผู้ที่คอยเชื่อมความรู้ ดังกล่าวโดยการป้อนคำถาม ประสพการณ์ การทดลองให้แก่ผู้เรียน และการป้อนสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะประสบความสำเร็จได้ดีก็ต่อเมื่อ ครูมีอิทธิพลและมีความใกล้ชิดกับตัวผู้เรียน (Leary, 1957)

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) นี้มุ่งเน้นศึกษาทัศนคติ เรื่องปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแห่งหนึ่งที่จัดการศึกษาตาม แนวมวงฟอร์ต ทั้งนี้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

1) เพื่อสำรวจทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแห่งหนึ่งที่จัดการศึกษาตาม แนวมวงฟอร์ต

2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่ จำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 การออกแบบงานวิจัย
- 3.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการปรับปรุงเครื่องมือ
- 3.4 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การออกแบบงานวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยนี้บรรลุวัตถุประสงค์ เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูล เพื่อดำเนินการศึกษา คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ชั้นของไลเคิร์ต (Likert's Scale) ซึ่งมีนักวิจัยในสาขาสังคมศาสตร์ได้ให้นิยามแบบสอบถามในฐานะเครื่องมือการวิจัย ว่าหมายถึง “เครื่องมือการศึกษาที่ใช้ตอบคำถามการวิจัย สำหรับจัดการปัญหาที่ตั้งขึ้นหรือสังเกตพบ วัตถุประสงค์ความต้องการและตั้งเป้าหมาย วัดว่าการดำเนินโครงการบรรลุเป้าหมายหรือไม่” (Issaac & Michael, 1997, p. 137) แบบสอบถามนั้นแบ่งออกเป็นสองประเภท (Loewen & Plonsky, 2016) ได้แก่ แบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า ส่วนลักษณะคำถามที่ใช้แบบสอบถาม

สามารถแบ่งออกเป็นสองลักษณะ ได้แก่ คำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) และ คำถามปลายปิด (Close-ended Questions)

ในขณะที่เครเมอร์ (1991) ชี้ว่าเครื่องมือการวิจัยนี้มักใช้เพื่อการศึกษาในเชิงปริมาณ ในกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา ซึ่งรวมไปถึงการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลจากประชากรได้จำนวนมากสอดคล้องกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่องานวิจัยเกี่ยวข้องกับการวัดทัศนคติต่อตัวแปรต่าง ๆ ที่ยากต่อการเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือการวิจัยแบบอื่น (McIntyre, 1999) อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนั้นเป็นเพียงข้อมูลจากการประมาณค่าไปสู่ประชากรทั้งหมด มิใช่ข้อมูลที่เก็บโดยตรงจากประชากรทั้งหมด (Salant & Dillman, 1994)

ด้วยงานวิจัยนี้มุ่งเก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งสิ้น 1,214 คน แบบสอบถามจึงเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมกับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงออกแบบงานวิจัยนี้ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กล่าวคือ การศึกษาทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนนั้นใช้เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการมีปฏิสัมพันธ์ของครู (QTI) ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ชั้นของไลเคิร์ต (Likert's Scale) ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามจึงเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่ต้องดำเนินการวิเคราะห์ด้วยหลักสถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistics)

นอกจากข้อมูลจากแบบสอบถาม QTI แล้ว ผู้วิจัยยังศึกษาผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อวิจัยความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร ดังนั้น ข้อมูลผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์นั้น ได้รับการดำเนินการทางสถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistics) จากนั้นจึงนำข้อมูลของตัวแปรแรกคือ ผลการมีปฏิสัมพันธ์ของครูที่ได้จากแบบสอบถาม และของตัวแปรที่สอง คือ ผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มาดำเนินการศึกษาด้วยสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์กันของทั้งสองตัวแปรในลำดับต่อไป

3.2 การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรในการศึกษา

ประชากรในงานวิจัยนี้ คือ ครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนแห่งหนึ่งที่จัดการศึกษาตามแนวมงฟอร์ต

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

งานวิจัยเรื่องการศึกษาารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ ได้รับการดำเนินการตาม

วัตถุประสงค์งานวิจัยทั้ง 3 ข้อ เพื่อให้การศึกษานี้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแห่งหนึ่งที่จัดการศึกษาตามแนวทางפורต รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างมีดังต่อไปนี้

ครูที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นละ 4 คน โดยเป็นผู้สอนวิชาสังคมศึกษา 2 คน และวิชาวิทยาศาสตร์ 2 คน รวมครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 12 คน

นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีทั้งหมด 1,202 คน โดยจำแนกเป็นนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ของครูวิชาสังคมศึกษา จำนวน 1,097 คน และนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ของครูวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 1,078 คน นักเรียนแต่ละระดับชั้นแบ่งออกเป็น 9 ห้องเรียน ซึ่งจัดนักเรียนแบบคละความสามารถด้านวิชาการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการปรับปรุงเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามการมีปฏิสัมพันธ์ของครู (Questionnaire on Teacher Interaction: QTI) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ซึ่งข้อคำถามแบบในสอบถาม QTI ใช้ทฤษฎีด้านการสื่อสารที่ได้รับการศึกษาโดยวัตชลาวิค บีวิน และแจ๊คสัน (1967) โดยเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลต่าง ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันจะมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ดังนั้น ในบริบทชั้นเรียน พฤติกรรมของครูสะท้อนพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู และเช่นเดียวกัน พฤติกรรมของครูที่เกิดขึ้นนั้นก็ส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักเรียน จากแนวคิดดังกล่าวนี้เอง วับเบิลส์ เครตัน และฮูเยอร์ส (1985) จึงพัฒนารูปแบบในการสังเคราะห์พฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของครู จากงานวิจัยของแลรี (1957)

ต่อมาในปี 1990 แบบสอบถามความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน (Questionnaire on Teacher Interaction: QTI) ได้รับการศึกษาและพัฒนาขึ้น เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 77 ข้อ และได้รับการพัฒนาเพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทที่แตกต่างกัน (Sun et al., 2018)

ในระยะแรก แบบสอบถาม QTI ได้รับการนำไปใช้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในบริบทของประเทศสหรัฐอเมริกา (เช่น Wubbels & Levy, 1991; 1993) คณะผู้วิจัยพบว่าแบบสอบถามนี้มีสมรรถนะในการเก็บข้อมูลของผู้เข้าร่วมงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมได้ (Fisher, Fraser, & Cresswell, 1995) ภายหลังจากการศึกษาในบริบทของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น วับเบิลส์และเลวี (1989) ได้พัฒนาแบบสอบถามโดยตัดข้อที่มีความซ้ำซ้อนลง จนเหลือทั้งสิ้น 65 ข้อ แม้จำนวนข้อจะ

ลดลงก็ตาม แต่ค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามนั้นยังความสมบูรณ์ เช่นเดียวกับการใช้เครื่องมือต้นฉบับที่มี 77 ข้อ

ภายหลังพิชเชอร์ เฟรเซอร์ และเครสเวลล์ (1995) ร่วมกันศึกษาและพัฒนาเครื่องมือดังกล่าว และสามารถนำเสนอแบบสอบถาม QTI ฉบับกะทัดรัดได้ ซึ่งประกอบไปด้วยคำถามทั้งสิ้น 48 ข้อ ที่มิวิจัยดังกล่าวยังพัฒนาระบบการคิดคะแนนให้ง่าย ด้วยการใช้ระบบหมุนข้อคำถามใน 4 หมวด กล่าวคือ ข้อ 1 ถึง 24 จะเป็นข้อความเพื่อวัดพฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำ ด้านความเข้าใจ เข้าใจ ด้านความโลเล และ ด้านการตกเดือน ในขณะที่ข้อที่ 25 จนถึงข้อสุดท้ายคือกลุ่มคำถามระหว่าง 4 หมวดที่เหลือ คือ การช่วยเหลือหรือเป็นมิตร ความรับผิดชอบของนักเรียนหรืออิสระด้านพฤติกรรม ด้านความผิดหวัง และด้านความเข้มงวด ซึ่งจากการวิเคราะห์เชิงสถิติพบว่า แบบสอบถามดังกล่าวไม่มีความแตกต่างกันในเชิงความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ แม้จำนวนข้อจะลดลงก็ตามซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวนี้ ประกอบไปด้วยแปดกลุ่มข้อคำถาม (แปดตัวแปร) ของ MITB ประกอบไปด้วยข้อความ ทั้งสิ้น 48 ข้อความ ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับความเข้มพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่เคยปรากฏพฤติกรรม

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมบ้างบางครั้ง (20%)

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมปานกลาง (50%)

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมบ่อยครั้ง (70%)

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมทุกครั้งหรือแทบทุกครั้ง (90% ขึ้นไป)

เนื่องจากต้นแบบเครื่องมือวิจัยได้รับการพัฒนาเป็นภาษาต่างประเทศ และมีการแปลไปหลายภาษาทั่วโลก เพื่อให้เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้สามารถเก็บข้อมูลตามความเป็นจริงได้ โดยที่ไม่กระทบต่อการทำความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการขออนุญาตใช้และแปลเครื่องมือจากเจ้าของงานวิจัย (ภาคผนวก ก และภาคผนวก ข) การแปลแบบสอบถาม QTI เป็นภาษาไทย โดยยึดต้นแบบ QTI (Australian Version) (โปรดดู Lang Wong & Fraser, 2005)

นอกจากนี้ งานวิจัยที่ผ่านมาใช้การสำรวจข้อมูลระดับปฏิสัมพันธ์เพียงชุดเดียว กล่าวคือกับนักเรียนเพียงอย่างเดียว (เช่น Lang Wong & Fraser, 2005; Tsai, 2017; เจริญ จันทวงศ์, 2549) งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาระดับปฏิสัมพันธ์ของครูในทุกมิติ ดังนั้น จึงมีการพัฒนาแบบสอบถาม แบ่งออกเป็นสองชุด กล่าวคือ แบบสอบถาม QTI สำหรับนักเรียน และแบบสอบถาม QTI สำหรับครู

แบบสอบถาม QTI จะได้รับการพัฒนาในสองมิติ กล่าวคือ มิติที่สอดคล้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม กล่าวคือ ครูจะตอบแบบสอบถาม QTI ฉบับครู (ภาคผนวก ค) เพื่อประเมินพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของตนเอง ในขณะที่นักเรียนผู้เข้าร่วมงานวิจัยจะตอบแบบสอบถาม QTI สำหรับ

นักเรียน (ภาคผนวก ง) เพื่อประเมินพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของครูวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ และอีกมิติหนึ่ง คือ การแปลเครื่องมือเป็นภาษาไทย เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามฉบับแปลภาษาไทย ผู้วิจัยจะดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทเป็น อย่างน้อย ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการแปลภาษาอังกฤษ-ภาษาไทย เป็นผู้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือ ของข้อความฉบับแปล

3.4 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

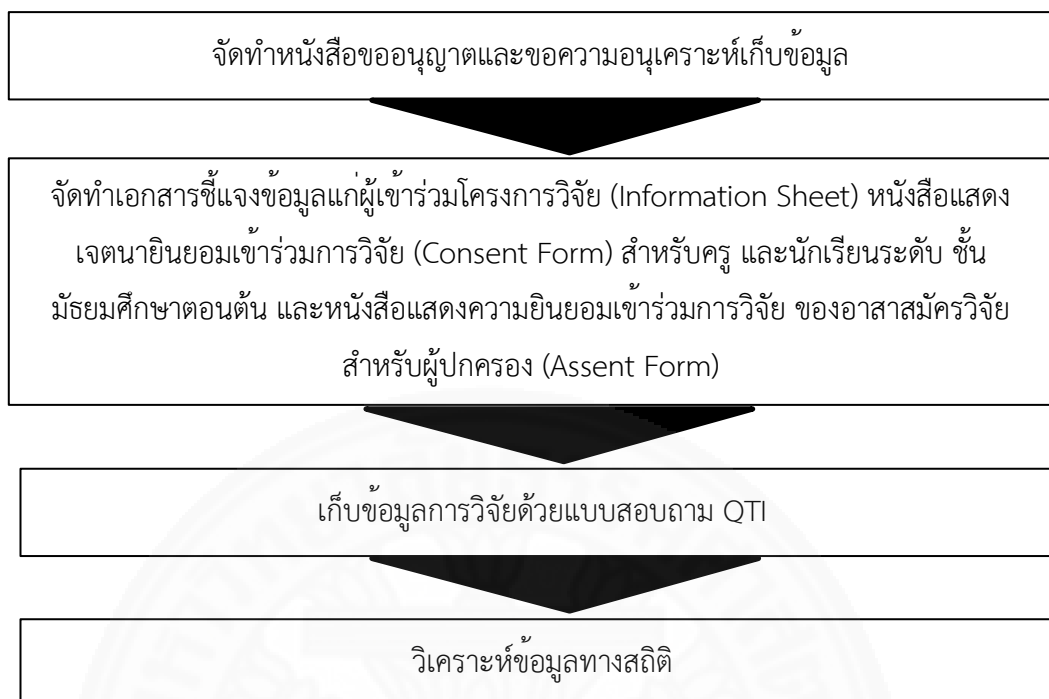
(1) ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากผู้อำนวยการโรงเรียน

(2) ผู้วิจัยจัดทำเอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information Sheet) (ภาคผนวก จ) หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Consent Form) สำหรับครู และนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ภาคผนวก ฉ) และหนังสือแสดงความยินยอม เข้าร่วมการวิจัย ของ อาสาสมัครวิจัยสำหรับผู้ปกครอง (Assent Form) (ภาคผนวก ช)

(3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม QTI ที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุง เพื่อ การวิจัยนี้ โดยแจกแบบสอบถามแก่นักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งสิ้น 1,200 คน และครู ทั้งสิ้น 12 คน

(4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำข้อมูล ที่ได้จาก การเก็บแบบสอบถาม มาประมวลการวิเคราะห์ทางสถิติ

จากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปเป็นแผนภูมิการดำเนินงานได้ ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 แผนผังขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 คำถามงานวิจัยข้อที่ 1 รูปแบบและปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์เป็นอย่างไร และอยู่ในระดับใด

คำถามวิจัยข้อนี้ขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการวัดรูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม QTI (ภาคผนวก ค และ ง) ข้อมูลที่ได้จะได้รับการวิเคราะห์ทางสถิติแบบพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ทางสถิติแบบพรรณนาจะทำให้ทราบว่า ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนมีค่าสูงหรือต่ำ และค่าเฉลี่ยของแต่ละตัวแปรอยู่ในระดับใด รวมไปถึงส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจะทำให้ทราบถึง การกระจายตัวของคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ ครูและนักเรียนตอบมาว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

3.5.2 คำถามงานวิจัยข้อที่ 2 ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนดังกล่าวมีความสัมพันธ์อย่างไรต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์

คำถามงานวิจัยข้อนี้ ตรงกับวัตถุประสงค์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ โดยข้อมูลในการตอบคำถาม

งานวิจัยข้อนี้ มาจากแบบสอบถาม QTI ในส่วนที่ 1 และ 2 กล่าวคือ ส่วนที่ 1 ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในขณะที่ส่วนที่ 2 ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ข้อมูลที่ได้ จะได้รับการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation) วิธีการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานที่ยกมานี้ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามีความสัมพันธ์กันในทิศทางใด

3.5.3 คำถามงานวิจัยข้อที่ 3 ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่จำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์มีความแตกต่างกันอย่างไร

คำถามงานวิจัยข้อนี้ ตรงกับวัตถุประสงค์เรื่องระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนกับข้อมูลทางประชากรศาสตร์ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็นสองกลุ่ม ดังนี้

ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของครู ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การทำงาน วิชาที่สอน ระดับการศึกษา เป็นต้น

ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของนักเรียน ได้แก่ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้น การเรียนเสริมนอกโรงเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์

ข้อมูลที่ได้ มาจากแบบสอบถามในส่วนที่ 1 และ 2 กล่าวคือ ข้อมูลทางประชากรศาสตร์มาจากส่วนที่ 1 และระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนจากส่วนที่ 2

การวิเคราะห์ทางสถิติสำหรับคำถามงานวิจัยข้อนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบที (t-test) แบบเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่ากลางของสองประชากรที่มีการกระจายแบบปกติและอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างข้อมูลสองกลุ่ม เช่น ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ที่มาจากการตอบแบบสอบถาม QTI ของครูและนักเรียน

นอกจากการหาค่าการทดสอบทีแล้ว ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์การแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA) เพื่อศึกษาเชิงเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มากกว่าสองตัวแปรขึ้นไป ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนแต่ละระดับชั้น ในแต่ละรายวิชา และข้อมูลทางประชากรศาสตร์

ตารางที่ 3.1

สรุปคำถามงานวิจัย ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คำถามงานวิจัย	ข้อมูลที่ได้	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
1. ปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับใด	ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์	สถิติแบบพรรณนา ได้แก่ - ความถี่ - ร้อยละ - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนดังกล่าวมีความสัมพันธ์อย่างไรต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์	1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ 2. ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์	สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ - สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation)
3. ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนกับข้อมูลทางประชากรศาสตร์มีความแตกต่างกันอย่างไร	1. ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์	สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ - การทดสอบที (t-test) แบบเปรียบเทียบแบบจับคู่สิ่งทดลอง (Paired samples test) - การวิเคราะห์การแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

บทนี้รายงานผลการศึกษาของงานวิจัยหัวข้อ การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้วิจัยนำเสนอตามโครงสร้างดังต่อไปนี้

- 4.1 ข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ของผู้ให้ข้อมูลและอัตราการตอบกลับ
- 4.2 ระดับทัศนคติของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์
- 4.3 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์
- 4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนโดยจำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์

4.1 ข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ของผู้ให้ข้อมูลและอัตราการตอบกลับ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้แก่ผู้เข้าร่วมงานวิจัย 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 2) ครูผู้สอน ซึ่งสามารถจำแนกข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1

รายงานข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปฏิสัมพันธ์ครูและนักเรียน

ข้อมูล	จำนวน	(ร้อยละ)
จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	1,202	(100.00)
อัตราการตอบกลับวิชาสังคมศึกษา	1,097	(91.26)
อัตราการตอบกลับวิชาวิทยาศาสตร์	1,078	(89.68)

ตารางที่ 4.1

รายงานข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปฏิสัมพันธ์ครูและนักเรียน (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	(ร้อยละ)
ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาสังคมศึกษา	345	(85.82)
มัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาสังคมศึกษา	370	(93.43)
มัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาสังคมศึกษา	382	(94.55)
มัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาวิทยาศาสตร์	343	(85.32)
มัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาวิทยาศาสตร์	360	(90.91)
มัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาวิทยาศาสตร์	375	(92.82)
ผลการเรียนเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษา		
3.00 ขึ้นไป	663	(60.44)
น้อยกว่า 3.00	434	(39.56)
ผลการเรียนเฉลี่ยวิชาวิทยาศาสตร์		
3.00 ขึ้นไป	582	(53.99)
น้อยกว่า 3.00	496	(46.01)

จากการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยที่ โรงเรียนแห่งหนึ่งที่จัดการศึกษาตามแนวทางפורต ซึ่งมีจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งสิ้น 1,202 คน มีผู้ตอบกลับแบบสอบถามวิชาสังคมศึกษาจำนวน 1,097 คน คิดเป็นร้อยละ 91.26 วิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 1,078 คน คิดเป็นร้อยละ 89.68 (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 4.1) ซึ่งถือได้ว่าเป็นอัตราสามารถใช้อ้างอิงกลุ่มประชากรได้ (Loewen & Plonsky, 2016; Seedanont, 2018) โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามวิชาสังคมศึกษาที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 85.82 ปีที่ 2 จำนวน 370 คน คิดเป็นร้อยละ 93.43 และ ปีที่ 3 จำนวน 382 คน คิดเป็นร้อยละ 94.55 และในวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 343 คน 360 คน และ 375 คน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาด้านผลการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ซึ่งสะท้อนทั้งด้านความรู้การปฏิบัติกิจกรรมและการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูและนักเรียนในห้องเรียน อาจกล่าวได้ว่า ผลการเรียนเฉลี่ยในแต่ละรายวิชา คือปัจจัยที่สะท้อนความถนัดของผู้เรียนที่มีต่อรายวิชานั้น ๆ ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มความถนัดของผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มของผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยในรายวิชานั้น ๆ ตั้งแต่คะแนนเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป และ กลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า

3.00 (Pookcharoen, 2009; Seedanont, 2018) ด้วยเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยพบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยทั้ง 2 รายวิชามากกว่า 3.00 ($n_{\text{soc}} = 663$, $n_{\text{sci}} = 582$)

ตารางที่ 4.2

รายงานผลข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ของครูวิชาสังคมศึกษา ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปฏิสัมพันธ์ครูและนักเรียน

ข้อมูล	จำนวน	(ร้อยละ)
จำนวนครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นวิชาสังคมศึกษาและ วิทยาศาสตร์	12	(100.00)
อัตราการตอบกลับของครูวิชาสังคมศึกษา	6	(100.00)
อัตราการตอบกลับของครูวิชาวิทยาศาสตร์	6	(100.00)
เพศ		
ชาย	4	(33.33)
หญิง	8	(66.67)
อายุ		
21-30 ปี	3	(25.00)
31-40 ปี	4	(33.33)
41-50 ปี	3	(25.00)
51-60 ปี	2	(16.67)
อายุงาน		
0-10 ปี	6	(50.00)
11-20 ปี	3	(25.00)
21-30 ปี	3	(25.00)
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	4	(33.33)
ปริญญาโท	8	(66.67)

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่สอนในรายวิชาสังคมศึกษาและวิชาวิทยาศาสตร์ ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ซึ่งมีครูที่สอนในรายวิชาสังคมศึกษา ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 6 คน และวิชา

วิทยาศาสตร์ 6 คน เมื่อจำแนกครูที่ตอบแบบสอบถามตามเพศพบว่า มีเพศชายจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีครูเพศหญิงจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ครูที่ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 21 – 60 ปี โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี (ร้อยละ 33.33) เมื่อสอบถามตามอายุงานผู้วิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามครึ่งหนึ่งมีอายุงานน้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 50) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา (ร้อยละ 66.67)

4.2 ระดับทัศนคติของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์

แบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามการมีปฏิสัมพันธ์ของครู (Questionnaire on Teacher Interaction: QTI) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดระดับทัศนคติของครูและนักเรียนต่อเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยคำถามทั้งสิ้น 48 ข้อ โดยแบ่งเป็น 8 ด้าน และมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยที่ระดับคะแนน 5 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมทุกครั้งหรือแทบทุกครั้ง (90% ขึ้นไป) และระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่เคยปรากฏพฤติกรรม (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่หัวข้อ 3.3)

ตารางที่ 4.3

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้าน	นักเรียนต่อวิชาสังคม		นักเรียนต่อวิชาวิทยาศาสตร์		ครูวิชาสังคมศึกษา		ครูวิชาวิทยาศาสตร์	
	\bar{x}	SD	\bar{x}	SD	\bar{x}	SD	\bar{x}	SD
กลุ่มพฤติกรรมเชิงบวก								
พฤติกรรมแบบผู้นำ	4.24	0.33	3.81	0.26	4.33	0.55	4.47	0.35
พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร	3.82	0.68	3.34	0.42	3.94	0.63	3.83	0.87
พฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ	3.88	0.32	3.40	0.25	4.19	0.34	4.22	0.53
พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ	3.13	1.06	2.84	0.84	3.17	1.41	3.53	1.30
กลุ่มพฤติกรรมเชิงลบ								
พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย	1.62	0.29	1.93	0.48	1.97	0.56	1.89	0.86
พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ	1.50	0.14	1.73	0.21	1.31	0.34	1.50	0.43
พฤติกรรมชอบดักเตือน	1.94	0.40	2.50	0.41	1.75	0.46	1.97	0.54
พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน	2.55	0.67	2.78	0.57	3.14	0.93	2.81	0.95

จากตารางที่ 4.3 หากพิจารณาจากนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ข้อมูลการตอบแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตอบแบบสอบถามโดยสะท้อนรูปแบบพฤติกรรมเชิงบวกของครูในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ในด้านพฤติกรรมแบบผู้นำสูงที่สุด ในขณะที่รูปแบบพฤติกรรมเชิงลบได้รับการสะท้อนด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขันมากที่สุด

ในขณะเดียวกันครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา สะท้อนว่ารูปแบบพฤติกรรมเชิงบวกด้านพฤติกรรมแบบผู้นำเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่เด่นชัดในการเรียนการสอน รองลงมาคือพฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร และพฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ ตามลำดับ ในขณะที่รูปแบบพฤติกรรมเชิงลบด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขันได้รับค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย พฤติกรรมชอบตักเตือน และพฤติกรรมแสดงความไม่พึงพอใจ ตามลำดับ

ส่วนครูวิทยาศาสตร์สะท้อนว่ารูปแบบพฤติกรรมเชิงบวกด้าน พฤติกรรมแบบผู้นำเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่เด่นชัดในการเรียนการสอน รองลงมาคือพฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร และพฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ ตามลำดับ ขณะที่รูปแบบพฤติกรรมเชิงลบด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน ได้รับค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมชอบตักเตือน พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย และพฤติกรรมแสดงความไม่พึงพอใจ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มแล้ว พบว่าพฤติกรรมเชิงบวกที่ได้รับการประเมินสูงสุดตรงกันทุกกลุ่ม คือพฤติกรรมแบบผู้นำและพฤติกรรมเชิงลบที่ได้รับการประเมินในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกันทุกกลุ่ม คือพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน

4.3 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์

ตารางที่ 4.4

ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรม 8 ด้าน	ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (r)
พฤติกรรมภาวะผู้นำ	.115
พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร	.123
พฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ	.116
พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ	.084
พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย	- .095
พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ	- .178
พฤติกรรมชอบตักเตือน	- .066
พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน	- .021

จากตารางที่ 4.4 เมื่อพิจารณากลุ่มพฤติกรรมเชิงบวกพบว่า พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตรมีค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันสูงที่สุด ที่ระดับ 0.123 ซึ่งสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาในทางบวกในระดับต่ำมาก

เมื่อพิจารณากลุ่มพฤติกรรมเชิงลบพบว่า พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ มีค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันต่ำที่สุด ที่ระดับ - 0.178 ซึ่งสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาในทางลบในระดับต่ำมาก

ตารางที่ 4.5

ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์และ พฤติกรรม 8 ด้าน	ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (r)
พฤติกรรมภาวะผู้นำ	.012
พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร	.020
พฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ	.032
พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ	.036
พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย	.018
พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ	- .051
พฤติกรรมชอบตักเตือน	.115
พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน	.001

จากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณากลุ่มพฤติกรรมเชิงบวกพบว่า พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบมีค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันสูงที่สุด ที่ระดับ 0.036 ซึ่งสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในทางบวกในระดับต่ำมาก

เมื่อพิจารณากลุ่มพฤติกรรมเชิงลบพบว่า พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ มีค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันต่ำที่สุด ที่ระดับ - 0.051 ซึ่งสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในทางลบในระดับต่ำมาก

สรุปผลความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา และวิชาวิทยาศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในวิชาสังคมศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบผู้นำ พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร พฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ และพฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ เป็นพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาสังคมศึกษา ทางบวกในระดับต่ำ และความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ พฤติกรรมแบบชอบตักเตือนและพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน เป็นพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ทางลบหรือตรงข้ามกันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาสังคมศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลในวิชาวิทยาศาสตร์พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบผู้นำ พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร พฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย พฤติกรรมแบบชอบคอยตักเตือนและพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน เป็นพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาวิทยาศาสตร์ทางบวกในระดับต่ำ และความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ เป็นพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ทางลบหรือตรงข้ามกันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาวิทยาศาสตร์

หากพิจารณาเฉพาะระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในเชิงบวกซึ่งประกอบไปด้วย พฤติกรรมแบบผู้นำ พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร พฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ และพฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ พบว่าระดับปฏิสัมพันธ์ในด้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนในรายวิชาและวิชาวิทยาศาสตร์ทางบวกในระดับต่ำ

หากพิจารณาเฉพาะระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในเชิงลบซึ่งประกอบไปด้วย พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ พฤติกรรมแบบชอบคอยตักเตือนและพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน พบว่าระดับปฏิสัมพันธ์ในด้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาทางลบ ซึ่งหากวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนเชิงลบกับผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์พบว่าระดับปฏิสัมพันธ์ด้านพฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย พฤติกรรมแบบชอบคอยตักเตือนและพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ และด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อาจจะมีปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ตัวแปร การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเมื่อจำแนกข้อมูลตามเกณฑ์เชิงประชากรศาสตร์อาจแสดงให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว

4.4 ความแตกต่างของระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่จำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์

ตารางที่ 4.6

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาและครูวิชาวิทยาศาสตร์

ด้านพฤติกรรม	ครูสังคม		ครูวิทย์		t-test	p-value
	M	SD	M	SD		
พฤติกรรมภาวะผู้นำ	4.24	0.33	3.81	0.26	14.7605	<.001
พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร	3.82	0.68	3.34	0.42	15.9267	<.001
พฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ	3.88	0.32	3.40	0.25	14.2948	<.001
พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ	3.13	1.06	2.84	0.84	12.2832	<.001
พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย	1.62	0.29	1.93	0.48	11.3772	<.001
พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ	1.50	0.14	1.73	0.21	8.1719	<.001
พฤติกรรมชอบตักเตือน	1.94	0.40	2.50	0.41	15.9494	<.001
พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน	2.55	0.67	2.78	0.57	7.5927	<.001

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ one-sample t-test พบว่า ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ทุกด้าน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงบวกมีค่าสูงกว่าในรายวิชาวิทยาศาสตร์ทุกด้าน ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงลบมีค่าต่ำกว่าในรายวิชาวิทยาศาสตร์ทุกด้าน

สำหรับกลุ่มพฤติกรรมเชิงบวกด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำของนักเรียน 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(2173) = 14.76; p < 0.01$) ในขณะที่ด้านพฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตรของนักเรียน 2 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(2173) = 15.93; p < 0.01$) ด้านพฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจของนักเรียน 2 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(2173) = 14.29; p < 0.01$) และด้านพฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบของนักเรียน 2 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(2173) = 12.28; p < 0.01$)

ในขณะที่กลุ่มพฤติกรรมเชิงลบ ด้านพฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอยของนักเรียน 2 กลุ่ม ผู้วิจัยพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(2173) = 11.38; p < 0.01$) เมื่อพิจารณาด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ ของนักเรียนพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(2173) = 8.17; p < 0.01$) ด้านพฤติกรรมชอบตักเตือน ของนักเรียน 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(2173) = 15.95; p < 0.01$) และด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขันของนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t(2173) = 7.59; p < 0.01$)

ตารางที่ 4.7

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาเมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ด้านพฤติกรรม	GPA _{soc} ≥ 3.00		GPA _{soc} < 3.00		t-test	p-value
	M _{soc}	SD _{soc}	M _{soc}	SD _{soc}		
พฤติกรรมภาวะผู้นำ	4.28	0.51	4.17	0.60	3.11	.002
พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร	3.87	0.55	3.74	0.60	3.58	<.001
พฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ	3.93	0.63	3.79	0.67	3.45	<.001
พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ	3.17	0.49	3.08	0.50	2.86	.004
พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย	1.59	0.49	1.67	0.59	2.40	.017
พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ	1.43	0.54	1.61	0.62	5.10	<.001
พฤติกรรมชอบตักเตือน	1.91	0.68	1.99	0.70	1.93	.053
พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน	2.53	0.68	2.58	0.68	1.15	.251

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ one-sample t-test พบว่า ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาเมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 7 ด้านและมีเพียงด้านเดียวที่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ กล่าวคือ ด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน ($t(1095) = 1.15; p = 0.25$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีค่าสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 ทุกด้าน ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงลบของนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีค่าน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 ทุกด้าน

ตารางที่ 4.8

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาวิทยาศาสตร์เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ด้านพฤติกรรม	GPA _{sci} ≥ 3.00		GPA _{sci} < 3.00		t-test	p-value
	M _{sci}	SD _{sci}	M _{sci}	SD _{sci}		
พฤติกรรมภาวะผู้นำ	3.83	0.78	3.78	0.78	1.09	.273
พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร	3.37	0.79	3.31	0.80	1.13	.260
พฤติกรรมที่มีความซื่ออกซื่อใจ	3.44	0.89	3.37	0.84	1.30	.193
พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ	2.87	0.60	2.81	0.57	1.83	.067
พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย	1.94	0.70	1.92	0.70	0.46	.642
พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ	1.69	0.74	1.78	0.74	1.98	.048
พฤติกรรมชอบตักเตือน	2.59	0.94	2.40	0.90	3.30	.001
พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน	2.76	0.76	2.80	0.74	0.95	.344

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ one-sample t-test พบว่าทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาวิทยาศาสตร์เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ 6 ด้านและมีเพียง 2 ด้านที่มีความแตกต่างทางสถิติ คือ ด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ ($t(1076) = 1.98$; $p = 0.05$) และด้านพฤติกรรมชอบตักเตือน ($t(1076) = 3.30$; $p < 0.01$)

ตารางที่ 4.9

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาเมื่อจำแนกตามระดับชั้น

ด้านพฤติกรรม	แบ่งกลุ่ม	SS	df	MS	F	p-value
พฤติกรรมภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	.526	2	.263	.874	.418
พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร	ระหว่างกลุ่ม	13.427	2	6.714	15.138	<.001
พฤติกรรมที่มีความซื่ออกซื่อใจ	ระหว่างกลุ่ม	2.969	2	1.485	3.501	.030
พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	6.048	2	3.024	12.362	<.001
พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย	ระหว่างกลุ่ม	.228	2	.114	.541	.582
พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ	ระหว่างกลุ่ม	.779	2	.390	1.159	.314

ตารางที่ 4.9

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาเมื่อจำแนกตามระดับชั้น (ต่อ)

ด้านพฤติกรรม	แบ่งกลุ่ม	SS	df	MS	F	p-value
พฤติกรรมชอบตักเตือน	ระหว่างกลุ่ม	13.676	2	6.838	14.558	<.001
พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน	ระหว่างกลุ่ม	75.683	2	37.841	86.030	<.001

จากตารางที่ 4.9 ผลวิเคราะห์ One-Way ANOVA ของด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำของวิชาสังคมศึกษาปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $F(2,1094) = 0.874, p = 0.42$ แสดงว่าทัศนคติของนักเรียนแต่ละระดับชั้นที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาในด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ในทำนองเดียวกันผลวิเคราะห์ One-Way ANOVA ของด้านพฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย ของวิชาสังคมศึกษาปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $F(2,1094) = 0.541, p = 0.58$ ซึ่งแสดงว่าทัศนคติของนักเรียนแต่ละระดับชั้นที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาในด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกันทางสถิติ และผลวิเคราะห์ One-Way ANOVA ของด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ ของวิชาสังคมศึกษามีค่าสถิติทดสอบ $F(2,1094) = 1.159, p = 0.31$ แสดงว่าทัศนคติของนักเรียนแต่ละระดับชั้นที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาในด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกันทางสถิติ เช่นกัน

ตารางที่ 4.10

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาวิทยาศาสตร์เมื่อจำแนกตามระดับชั้น

ด้านพฤติกรรม	แบ่งกลุ่ม	SS	df	MS	F	p-value
พฤติกรรมภาวะผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	16.062	2	8.031	13.509	<.001
พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร	ระหว่างกลุ่ม	63.613	2	31.807	38.309	<.001
พฤติกรรมที่มีความเขากอกเขาใจ	ระหว่างกลุ่ม	19.958	2	9.979	13.512	<.001
พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	18.056	2	9.028	27.445	<.001
พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย	ระหว่างกลุ่ม	8.223	2	4.111	11.628	<.001
พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ	ระหว่างกลุ่ม	5.669	2	2.834	5.222	.006
พฤติกรรมชอบตักเตือน	ระหว่างกลุ่ม	112.381	2	56.191	74.455	<.001
พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน	ระหว่างกลุ่ม	25.191	2	12.596	22.354	<.001

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ทักษะคิดของนักเรียนแต่ละระดับชั้นที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครู วิชาวิทยาศาสตร์ในทุกด้านพฤติกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ซึ่งสังเกตจากผลวิเคราะห์ One-Way ANOVA ของด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำของวิชาวิทยาศาสตร์ปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $F(2,1075) = 13.509, p < 0.01$ ด้านพฤติกรรมพฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตรของวิชาวิทยาศาสตร์ปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $F(2,1075) = 38.309, p < 0.01$ ด้านพฤติกรรมที่มีความซื่อสัตย์ของวิชาวิทยาศาสตร์ปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $F(2,1075) = 13.509, p < 0.01$ ด้านพฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ ของวิชาวิทยาศาสตร์ปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $F(2,1075) = 27.445, p < 0.01$ ด้านพฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอยของวิชาวิทยาศาสตร์ปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $F(2,1075) = 11.628, p < 0.01$ ด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจของวิชาวิทยาศาสตร์ปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $F(2,1075) = 5.222, p < 0.01$ ด้านพฤติกรรมชอบตักเตือนของวิชาวิทยาศาสตร์ปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $F(2,1075) = 74.455, p < 0.01$ และด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขันของวิชาวิทยาศาสตร์ปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $F(2,1075) = 22.354, p < 0.01$

สรุปผลความแตกต่างของระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่จำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์

จากการศึกษาความแตกต่างของระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนครูวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์พบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงบวกมีค่าสูงกว่าในรายวิชาวิทยาศาสตร์ทุกด้าน ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงลบมีค่าต่ำกว่าในรายวิชาวิทยาศาสตร์ทุกด้าน

เมื่อพิจารณาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาเมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 7 ด้านและมีเพียงด้านเดียวที่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ คือ ด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีค่าสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 ทุกด้าน ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงลบของนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีค่าน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 ทุกด้าน ในส่วนของทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาวิทยาศาสตร์เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ 6 ด้านและ

มีเพียง 2 ด้านที่มีความแตกต่างทางสถิติ คือ ด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจและด้านพฤติกรรมชอบตักเตือน

เมื่อพิจารณาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาเมื่อจำแนกตามระดับชั้นพบว่าทัศนคติของนักเรียนแต่ละระดับชั้นที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาในด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำ ด้านพฤติกรรมแบบไม่อยู่ก็บร่อกก็บรอย และด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ และเมื่อพิจารณาถึงทัศนคติของนักเรียนแต่ละระดับชั้นที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยพบว่าในทุกด้านพฤติกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยของการศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เสริมสร้างความเข้าใจทัศนคติของนักเรียนและครูซึ่งอยู่ในบริบทของโรงเรียนในประเทศไทย นักวิจัยทั่วโลกได้มีการศึกษาประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในหลากหลายบริบทด้านการศึกษา เช่น ระดับชั้นอนุบาล (สุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ, 2557) และระดับอุดมศึกษา (เจริญ จันทวงษ์, 2549; ประภัสสร ชโลทร, 2559) งานวิจัยในบริบทโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดโรงเรียนเอกชนยังไม่กว้างขวางนัก งานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนแห่งหนึ่งที่จัดการศึกษาตามแนวมงฟอร์ต ซึ่งเป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวเป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการ และ กิจกรรมสะท้อนศักยภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน อันเห็นได้จากผู้นำประเทศหลายท่าน ล้วนเคยผ่านการได้รับศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ ทั้งนี้โรงเรียนได้มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ อันเห็นได้ชัดที่สุดคือด้านการศึกษา ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล มีการจัดทำหลักสูตรที่ตอบรับกับความต้องการในโลกยุคปัจจุบัน จนสามารถประกาศใช้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นการสร้างภาวะผู้นำที่ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี ทั้งจากผู้ปกครอง ครู นักเรียนและชุมชน

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มุ่งเน้นศึกษาทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแห่งหนึ่งที่จัดการศึกษาตามแนวมงฟอร์ต ทั้งนี้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ของครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนแห่งหนึ่งที่จัดการศึกษาตามแนวมงฟอร์ต เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่จำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงออกแบบงานวิจัยเพื่อตอบคำถามงานวิจัย 3 ข้อดังต่อไปนี้

1. รูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์เป็นอย่างไรและอยู่ในระดับใด
2. ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนดังกล่าวมีความสัมพันธ์อย่างไรต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์
3. ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่จำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์มีความแตกต่างกันอย่างไร

บทนี้จึงนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยของคำถามแต่ละข้อตั้งที่กล่าวไว้ข้างต้น การนำงานวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อการศึกษาในอนาคต ตลอดจนการนำไปสู่การปฏิบัติได้รับการกล่าวถึงในบทนี้ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ข้อจำกัดและข้อสรุปของงานวิจัยจะได้รับการนำเสนอไว้ในส่วนสุดท้ายของบทนี้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์

หากพิจารณาจากนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการตอบแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตอบแบบสอบถามโดยสะท้อนรูปแบบพฤติกรรมเชิงบวกของครูในรายวิชาสังคมศึกษาและวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านพฤติกรรมแบบผู้นำสูงที่สุด ในขณะที่รูปแบบพฤติกรรมเชิงลบได้รับการสะท้อนด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขันมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะในการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องของการวิชาการของนักเรียนและมีการคาดหวังผลทางด้านวิชาการจากผู้ปกครองและผู้บริหาร การเข้มงวดกวดขันถือเป็นสิ่งหนึ่งที่ครูคิดว่าเป็นการทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนมากขึ้นจึงส่งผลให้ผู้เรียนประเมินระดับความปฏิสัมพันธ์ด้านดังกล่าวสูงกว่าด้านอื่น ๆ อาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมที่ได้รับการสะท้อนออกมานั้นเป็นหลักฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจที่กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมระหว่างกันของมนุษย์ในสังคมเมื่อพิจารณาจากการเรียนรู้ในห้องเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิชาวิทยาศาสตร์พบว่าครูใช้แรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ต่างกัน

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มแล้ว พบว่าพฤติกรรมเชิงบวกที่ได้รับการประเมินสูงสุดตรงกันทุกกลุ่ม คือ พฤติกรรมแบบผู้นำและพฤติกรรมเชิงลบที่ได้รับการประเมินในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกันทุกกลุ่ม คือ พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ โมลานา และคณะ (2011) และเจริญ จันทวงศ์ (2549) ที่พบว่าพฤติกรรมแบบภาวะผู้นำและพฤติกรรมความเข้มงวดกวดขันของครูอยู่ในระดับสูง

5.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาและวิชาวิทยาศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในวิชาสังคมศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงรายงานพฤติกรรมเชิงบวกของครูสูงและรายงานพฤติกรรมเชิงลบของครูต่ำ ประเด็นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tsai (2017) ที่ว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนเชิงบวกมีความสัมพันธ์ต่อผลการเรียนของนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ พฤติกรรมแบบชอบคอยตักเตือนและพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน เป็นพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ทางลบหรือตรงข้ามกันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาสังคมศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลในวิชาวิทยาศาสตร์พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบผู้นำ พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร พฤติกรรมที่มีความเข้าอกเข้าใจ พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย พฤติกรรมแบบชอบคอยตักเตือนและพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน เป็นพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาวิทยาศาสตร์ทางบวกในระดับต่ำ ประเด็นดังกล่าวมีความขัดแย้งกับผลการวิจัยของ เจริญ จันทวงศ์ (2549) และ Tsai (2017) และความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ เป็นพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ทางลบหรือตรงข้ามกันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาวิทยาศาสตร์

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลการวิจัยตามกรอบแนวคิดทฤษฎีความผูกพัน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ารูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์สะท้อนให้เห็นบริบทที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน แม้ว่าความรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์จะมีความแตกต่างกัน ล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งสิ้นและนำไปสู่การสะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Ainsworth et al., 1987)

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อาจจะมีปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ตัวแปร การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเมื่อจำแนกข้อมูลตามเกณฑ์เชิงประชากรศาสตร์อาจแสดงให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว

5.2.3 ความแตกต่างของระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่จำแนกตามข้อมูลทางประชากรศาสตร์

จากการศึกษาความแตกต่างของระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนครูวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงบวกมีค่าสูงกว่าในรายวิชาวิทยาศาสตร์ทุกด้าน ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติ

ต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงลบมีค่าต่ำกว่าในรายวิชาวิทยาศาสตร์ทุกด้าน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาธรรมชาติและการสังเกตการสอนของรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์พบว่า รายวิชาสังคมศึกษาเป็นรายวิชาที่เน้นการอธิบาย อภิปรายร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนมากกว่ารายวิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นเนื้อหาการทดลอง ดังนั้น การแสดงออกทางด้านความคิดเห็นของนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษามีมากกว่าวิทยาศาสตร์ ซึ่งส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันของระดับปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว

เมื่อพิจารณาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิชาสังคมศึกษาเมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 7 ด้าน และมีเพียงด้านเดียวที่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ คือ ด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีค่าสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 ทุกด้าน ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาในกลุ่มพฤติกรรมเชิงลบของนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีค่าน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 ทุกด้าน ในส่วนของทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อปฏิสัมพันธ์กับครูวิทยาศาสตร์เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ 6 ด้าน และมีเพียง 2 ด้าน ที่มีความแตกต่างทางสถิติ คือ ด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ และด้านพฤติกรรมชอบตักเตือน เมื่อพิจารณาข้อค้นพบภายใต้กรอบแนวคิดคอนสตรัคทีวิสม์รูปแบบปฏิสัมพันธ์ของครูสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้ของผู้เรียน กล่าวคือสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในห้องเรียนเอื้อให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมของรายวิชาในระดับดีสามารถต่อยอดการเรียนรู้ได้ ในขณะที่นักเรียนที่ไม่ถนัดในรายวิชาย่อมสะท้อนอุปสรรคของสภาพการเรียนรู้ผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผ่านการสำรวจรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในห้องเรียน (Driscoll, 2000)

ความแตกต่างของทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ระหว่างนักเรียนกลุ่มเก่งและนักเรียนกลุ่มอ่อนได้รับการสะท้อนในเชิงสอดคล้องกับงานวิจัยของแลง วอง และเฟรเซอร์ (2005) และ Tsai (2017)

5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในรายวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงการนำไปประยุกต์ใช้ต่อการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้มากมาย แม้ว่าผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเพื่อตอบคำถามการวิจัยครบถ้วนทั้ง 3 ข้อแล้ว งานวิจัยนี้ยังคงมีจุดอ่อนอยู่บางประการ

1. ผู้ร่วมตอบแบบสอบถามที่เป็นนักเรียนบางคนได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนขณะร่วมงานวิจัย จึงไม่สามารถเข้าร่วมการเก็บข้อมูลจนเสร็จสิ้น
2. การเก็บข้อมูลงานวิจัยดำเนินการโดยใช้เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณเพียงชนิดเดียวจึงสะท้อนให้เห็นผลการวิจัยในมิติของความรู้สึกทางอ้อม กล่าวคือการแปลงความรู้สึกเป็นระดับทัศนคติ อย่างไรก็ตามงานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณที่มุ่งศึกษารูปแบบระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนเป็นหลัก การศึกษาเพื่อสืบค้นข้อมูลเชิงลึกด้วยเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ จึงไม่สามารถสะท้อนรูปแบบระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ในภาพรวมได้ การสัมภาษณ์ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกแต่การดำเนินการเก็บข้อมูลต้องใช้เวลาานาน และข้อมูลที่ได้อาจเป็นข้อมูลที่สะท้อนทัศนคติส่วนตัวมากกว่าข้อเท็จจริง (Loewen & Plonsky, 2016)

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. การศึกษาระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในงานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาในบริบทนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งอาจสะท้อนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับระดับพัฒนาการทางด้านสภาพและจิตใจของนักเรียนในช่วงวัยหนึ่งเท่านั้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ในหลากหลายสาขาวิชา การศึกษาระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในบริบทพหุสาขาวิชาเชิงเปรียบเทียบจะช่วยสะท้อนจุดแข็งและข้อควรพัฒนาของการจัดการเรียนรู้ในแง่ของการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและการเข้าถึงของนักเรียนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. บริบทการเรียนรู้ของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ อาจได้รับผลกระทบจากปัจจัยอื่น เช่น สภาพภูมิประเทศ ความเชี่ยวชาญด้านการสอนของครู ตลอดจนสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียน ที่อาจมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน งานวิจัยในอนาคตจึงควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนกับปัจจัยอื่นทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
3. นอกเหนือจากการศึกษาตัวแปรด้านผลการเรียนที่ได้รับอิทธิพลจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนใช้ชั้นเรียนแล้ว อัตราส่วนของนักเรียนและครูในชั้นเรียนหรืออัตราส่วนของนักเรียนและครูในโรงเรียนอาจส่งผลต่อทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนได้ไม่มากนักน้อย ดังนั้น การศึกษาตัวแปรดังกล่าวจะช่วยขยายความเข้าใจในการดูแลเอาใจใส่นักเรียนของครู

รายการอ้างอิง

- เจริญ จันทวงศ์. (2549). ผลกระทบของสภาพแวดล้อมของการเรียนในห้องเรียนคณิตศาสตร์และสถิติ ต่อผลลัพธ์ที่ได้ของผู้เรียนใน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในประเทศไทย พ.ศ.2549. *วารสารวิจัยและพัฒนา*, 2(1), 89-100.
- ชูศักดิ์ เจนประโคน. (2541). *เทคนิคการสร้างแรงจูงใจ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประภัสสร ชโลธร. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา และพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ในระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา. *วารสารชุมชนวิจัย*, 10(2), 7-16.
- ทิพอาภา กลิ่นคำหอม และ อวยพร เรืองตระกูล. (2557). โมเดลเชิงสาเหตุของความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดจากอิทธิพลของครู.
- มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2558). *อัจฉริยะหรือพรสวรรค์ไม่สำคัญเท่า...GROWTH MINDSET*. สืบค้นจาก http://www.cepthailand.org/private_folder/e-book/2.pdf
- สุพรรณนิการ์ ศรีสุวรรณ. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของครูกับเด็กและพฤติกรรมการเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล*. วิทยานิพนธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อเนกกุล กริแสง. (2526). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, N. S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Bandura, A. (1976). Self-reinforcement: Theoretical and methodological considerations. *Behaviorism*, 4(2), 135-155.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Bandura, A. (1989). Human agency in social cognitive theory. *American Psychologist*, 44(9), 1175-1184.
- Bereiter, C. (1994). Constructivism, socioculturalism, and Popper's World 3. *Educational Researcher*, 23(7), 21-23.
- Birch, S. H., & Ladd, G. W. (1998). Children's interpersonal behaviors and the teacher-child relationship. *Developmental Psychology*, 34(5), 934-946.

- Blumenfeld, P. C., & Meece, J. L. (2009). Life in classrooms revisited. *Theory into practice, 24*(1), 50-56.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss, Vol. 1: Attachment*. New York: Basic Books.
- Bruney, G. (2012). *The Teacher-student relationship: the importance of developing trust and fostering emotional intelligence in the classroom*. Ontario Institute for Studies in Education of the University of Toronto.
- Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. (2003). *Safe and sound: An educational leader's guide to evidence-based social and emotional learning (SEL) programs*. Chicago: Author.
- den Brok, P., Wubbels, T., van Tartwijk, J., Veldnan, I., & de Jong, Y. (2004). Teacher interpersonal behavior in Dutch multicultural classes. *Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, San Diego, CA*.
- Downey, J. A. (2008). Recommendations for fostering educational resilience in the classroom. *Preventing School Failure, 53*, 56-63.
- Driscoll, M. (2000). *Psychology of Learning for Instruction*. Boston: Allyn&Bacon.
- Elias, M. J., Zins, J. E., Weissberg, R. P., Frey, K. S., Greenberg, M. T., Haynes, N. M., Kessler, R., Schwab-Stone, M. E., & Shriver, T. P. (1997). *Promoting social and emotional learning: Guidelines for educators*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Fisher, D., Fraser, B., & Cresswell, J. (1995). Using the "Questionnaire on Teacher Interaction" in the professional development of teachers. *Australian Journal of Teacher Education, 20*(1), 8-19.
- Hattie, J. (2012). *Visible learning for teachers: Maximizing impact on learning*. New York: Routledge.
- Isaac, S., & Michael, W. B. (1997). *Handbook in research and evaluation: A collection of principles, methods, and strategies useful in the planning, design, and evaluation of studies in education and the behavioral sciences*. (3rd ed.). San Diego: Educational and Industrial Testing Services.
- Karen, R. (1990). Becoming attached. *The Atlantic Monthly*, 35-70.

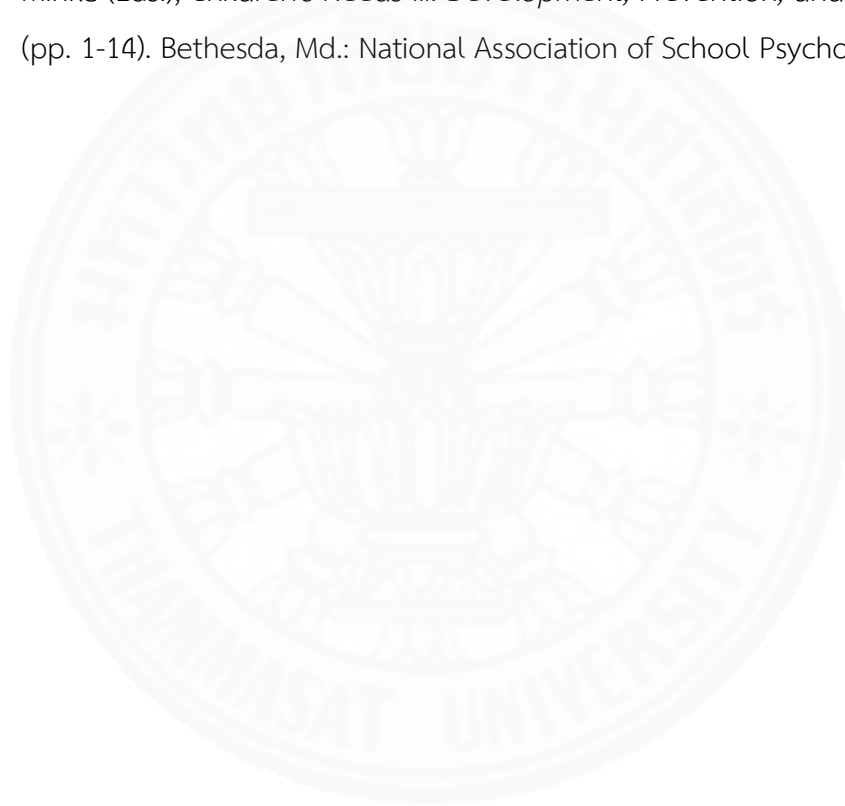
- Kraemer, K. L. (1991). *Introduction*. Paper presented at The Information Systems Research Challenge: Survey Research Methods.
- Lang, Q. C., Wong, A. F., & Fraser, B. J. (2005). Teacher-student interaction and gifted students' attitudes toward chemistry in laboratory classrooms in Singapore. *Journal of classroom interaction, 40*(1), 18-28.
- Leary, T. (1957). *An interpersonal diagnosis of personality*. New York: Ronald Press Company.
- Lee, S.-J. (2007). The Relations between the Student-Teacher Trust Relationship and School Success in the Case of Korean Middle Schools. *Educational Studies, 33*(2), 209-216.
- Liberante, L. (2012). The importance of teacher-student relationships, as explored through the lens of the NSW Quality Teaching Model. *Journal of student engagement: Education Matters, 2*(1), 2-9.
- Loewen, S., & Plonsky, L. (2016). *An A-Z of applied linguistics research methods*. London: Palgrave.
- Main, M., & Solomon, J. (1986). Discovery of an Insecure Disoriented Attachment Pattern: Procedures, Findings and Implications for the Classification of Behavior. In: Brazelton, T.B. and Yogman, M.W., Eds., *Affective Development in Infancy*, Ablex, Norwood, 95-124.
- Maulana, R., Opdenakker, M.-C., den Brok, P., & Bosker, R. (2011). Teacher-student interpersonal relationships in Indonesia: Profiles and importance to student motivation. *Asia Pacific Journal of Education, 31*, 33- 49.
- McIntyre, L. J. (1999). *The practical skeptic: Core concepts in sociology*. Mountain View, CA: Mayfield Publishing.
- Oliver, K. M. (2000). Methods for developing constructivism learning on the web. *Educational Technology, 40*(6), 5-18.
- Osulegun, B. S. (2015). Constructivism learning theory: A paradigm for teaching and learning. *IOSR Journal of Research & Method in Education, 5*(6), 66-70.
- Pookcharoen, S. (2009). Metacognitive online reading strategies among Thai EFL university students. Dissertation. Indiana University Bloomington.

- Raider-Roth, M. B. (2005). *The Jossey-Bass education series. Trusting what you know: The high stakes of classroom relationships*. San Francisco, CA, US: Jossey-Bass.
- Reynolds, D. (1995) Using school effectiveness knowledge for children with special needs - the problems and possibilities. In Clark, C., Dyson, A. and Millward, D. (eds). *Towards Inclusive Schools?*. London: David Fulton.
- Salant, P., & Dillman, D. A. (1994). *How to conduct your own survey*. New York: John Wiley and Sons.
- Seedanont, C. (2018). *Effects of metacognitive reading strategy instruction on the reading ability of eleventh graders at Saint Gabriel's College*. (Master's thesis). Thammasat University.
- Stroet, K., Opdenakker, M.-C., & Minnaert, A. (2013). Effects of need supportive teaching on early adolescents' motivation and engagement: A review of the literature. *Educational Research Review*, 9, 65–87.
- Sun, X., Mainhard, T., & Wubbels, T. (2008). Development and evaluation of a Chinese version of the Questionnaire on Teacher Interaction (QTI). *Learning Environments Research*, 21(1), 1-17.
- Tam, M. (2000). Constructivism, instructional design, and technology: Implications for transforming distance learning. *Educational Technology and Society*, 3(2), 50-60.
- Tsai, K. C., & Lin, K. (2012). Rethink student evaluation of teaching. *World Journal of Education*, 2(2), 17-22.
- Watson, J. (2000). Constructive instruction and learning difficulties. *Support for learning*, 15(3), 134-140.
- Watzlawick, P., Beavin, J. H., & Jackson, D. (1967). *The pragmatics of human communication*. New York: Norton.
- Wubbels, T., & Levy, J. (1989). A Comparison of Dutch and American Interpersonal Teacher Behavior. Retrieved from <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eric&AN=ED307311&site=eds-live>
- Wubbels, T. & Levy, J. (1991). A comparison of interpersonal behavior of Dutch and American teachers. *International Journal of Intercultural Relationships*, 15, 1-18.

Wubbels, T., & Levy, J. (Eds.), (1993). *Do you know what you look like? Interpersonal relationships in education*. London: The Falmer Press.

Wubbels, T., Créton, H.A. & Hooymayers, H. P. (1985). *Discipline problems of beginning teachers, interactional teacher behavior mapped out*. Paper presented at the AERA Annual Meeting, Chicago. Abstracted in *Resources in Education*, 20, 12, p. 153, ERIC document 260040.

Zins, J. E., & Elias, M. J. (2019). Social and Emotional Learning. In G. G. Bear & K. M. Minke (Eds.), *Children's Needs III: Development, Prevention, and Intervention* (pp. 1-14). Bethesda, Md.: National Association of School Psychologists.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
จดหมายขออนุญาตใช้และแปลเครื่องมือ

📄 🗑️ 📧 ...

Permission request in exercising QTI in a research project in Thai classrooms > กล่องจดหมาย ☆

 ฉัน 27 ส.ค.
ถึง t.wubbels@uu.nl ▾

Dear Professor Wubbels,

I am writing this e-mail to request your permission in order that I could further my research project related to teacher-student relationship.

I am Thongchai Prommachan, a student enrolling under the Master of Education program in Learning Sciences and Education, Thammasat University, Thailand. Currently, I am planning to explore characteristics of teacher-student relationships among seventh-to-ninth graders at a private school in Bangkok, Thailand. While collecting information as literature review, I found out that your research projects in unveiling the relationships through the exercise of QTI in Dutch and American contexts appear to be captivating, especially the QTI that has been employed in a confluence of studies across the globe.

I am hereby writing this email to request your permission to translate the instrument - QTI - into Thai language and, if permission granted, use the inventory to collect data for my research project.

The translated version of the survey will be validated by a qualified expert with the graduate degree related to English language translation. I would also submit to you a summary toward the findings of my research when I finish the project.

I would be honored if suggestions would be made from your part for me to realize my research projects using your instrument as it has been implemented across global contexts.

Yours sincerely,
Thongchai Prommachan

ภาคผนวก ข

คำอนุญาตให้ใช้และแปลเครื่องมือจากเจ้าของเครื่องมือ

Wubbels, T. (Theo) 28 ส.ค.

ถึง ฉันทน์ ▾

Dear Thongchai Prommachan,

Thank you for your interest in the QTI. I'm happy to grant you permission to use it for research purposes. You are allowed to translate it, but I'm pretty sure there is a Thai version. I do not have it however.

Groet

Theo

ภาคผนวก ค

กลุ่มพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ด้านที่ 1

พฤติกรรมแบบผู้นำ (Leadership)

1. ครู/ฉันพูดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาได้อย่างมั่นใจ
5. ครู/ฉันอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน
9. ครู/ฉันสามารถดึงความสนใจของนักเรียนได้
13. ครู/ฉันรู้ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน
17. ครู/ฉันเป็นผู้นำที่ดี
21. ครู/ฉันมีความมั่นใจในการจัดการชั้นเรียน

ด้านที่ 2

พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร (Helpful/Friendly)

25. ครู/ฉันให้ความช่วยเหลือนักเรียน/ฉันในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
29. ครู/ฉันมีความเป็นมิตร
33. นักเรียน/ฉันสามารถไว้วางใจครู/ฉันได้
37. ครู/ฉันเป็นผู้มีอารมณ์ขัน
41. ครู/ฉันสามารถเล่าเรื่องตลกได้
45. บรรยากาศในห้องเรียนน่ารื่นรมย์

ด้านที่ 3

พฤติกรรมที่มีความเข้าใจ (Understanding Behavior)

2. ฉันไว้วางใจนักเรียน/คุณครู
6. ถ้านักเรียน/ฉันคิดไม่ตรงกับคุณครู/ฉัน นักเรียน/ฉันสามารถพูดคุยถึงประเด็นเหล่านี้ได้
10. ครู/ฉันอยากอธิบายสิ่งต่าง ๆ อีกครั้ง
14. หากนักเรียน/ฉันมีประเด็นที่อย่างสื่อสารในห้องเรียน ครู/ฉันยินดีรับฟัง
18. ครู/ฉันทราบเสมอเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ
22. ครู/ฉันมีความอดทน

ด้านที่ 4**พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ (Student responsibility and Freedom)**

- 26. นักเรียน/ฉันสามารถตัดสินใจบางอย่างในชั้นเรียนได้
- 30. นักเรียน/ฉันสามารถโน้มน้าวให้ครู/ฉันทำตามได้บ่อย ๆ
- 34. ครู/ฉันให้นักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายตอนใดในชั้นเรียน
- 38. ครู/ฉันปล่อยให้ นักเรียน/ฉันเล่นกันในห้องเรียน
- 42. ครู/ฉันปล่อยให้ นักเรียน/ฉันมีเวลาว่างนาน ๆ ในห้องเรียน
- 46. ครู/ฉันเป็นคนใจดี

ด้านที่ 5**พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย (Uncertain)**

- 3. ครู/ฉันรู้สึกว่อาการณ์แปรปรวน
- 7. คุณครู/ฉันเป็นคนลังเล
- 11. ครู/ฉันปฏิบัติตนเหมือนว่ครู/ฉันไม่รู้ว่ต้องทำอะไร
- 15. ครู/ฉันปล่อยให้ นักเรียนทำตามใจชอบ
- 19. ครู/ฉันไม่รู้ว่จะทำอย่างไรเมื่อนักเรียนเล่นกันรบกวนในห้องเรียน
- 23. ครู/ฉันมักแสดงอาการไม่มั่นใจบ่อยครั้ง

ด้านที่ 6**พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ (Dissatisfied)**

- 27. ครู/ฉันคิดว่านักเรียน/ฉันทุจริต
- 31. ครู/ฉันคิดว่านักเรียน/ฉันไม่เข้าใจอะไรเลย
- 35. ครู/ฉันทำให้นักเรียน/ฉันรู้สึกแ่
- 39. ครู/ฉันคิดว่านักเรียน/ฉันไม่สามารถทำอะไรได้ดีเลย
- 43. ครู/ฉันรู้สึกผิดหวังต่อความสามารถของนักเรียนเสมอ
- 47. ครู/ฉันเป็นคนขี้ระแวง

ด้านที่ 7

พฤติกรรมแบบชอบตักเตือน (Admonishing)

- 4. ครู/ฉันโกรธอย่างไม่ทันตั้งตัว
- 8. ครู/ฉันแสดงอาการโกรธอย่างรวดเร็ว
- 12. ครู/ฉันด่วนตัดสินใจและปรับพฤติกรรมนักเรียน/ฉัน เมื่อนักเรียน/ฉันทำผิด
- 16. ครู/ฉันไม่มีความอดทน
- 20. นักเรียน/ฉันมักเถียงกับครู/ฉันอย่างง่าย ๆ
- 24. ครู/ฉันมักทำท่าทางล้อเลียนนักเรียน/ฉัน

ด้านที่ 8

พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน (Strict)

- 28. ครู/ฉันเป็นคนเข้มงวด
- 32. นักเรียน/ฉันจำเป็นต้องเจียบตลอดการเรียนในห้องเรียน
- 36. ครู/ฉันออกข้อสอบยาก
- 40. ครู/ฉันเป็นคนมีมาตรฐานสูง
- 44. ครู/ฉันกตคะแนนเวลาตรวจข้อสอบ
- 48. ครู/ฉันกลัวครู

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ของครู

คำชี้แจง ผู้วิจัยมีจุดประสงค์ในการใช้แบบสอบถามนี้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ปั่งชี้ถึงผู้ตอบแบบสอบถามจะได้รับการเข้ารหัสทั้งหมด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. วิชาที่สอน สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์
4. อายุงาน ปี
5. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

ส่วนที่ 2 ระดับปฏิสัมพันธ์ของครู

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับระดับความถี่ของพฤติกรรม

- ระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่เคยปรากฏพฤติกรรม
- ระดับคะแนน 2 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมบ้างบางครั้ง (20%)
- ระดับคะแนน 3 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมปานกลาง (50%)
- ระดับคะแนน 4 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมบ่อยครั้ง (70%)
- ระดับคะแนน 5 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมทุกครั้งหรือแทบทุกครั้ง (90% ขึ้นไป)

		1	2	3	4	5
1.	ฉันพูดและสอนเนื้อหาวิชาที่ฉันสอนได้อย่างมั่นใจ					
2.	ฉันไวใจนักเรียน					
3.	ฉันรู้สึกว่าการณ์แปรปรวน					
4.	ฉันมีอาการโกรธได้ง่าย					
5.	ฉันอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน					
6.	ถ้านักเรียนมีความคิดไม่ตรงกับฉัน นักเรียนสามารถบอกฉันได้					
7.	ฉันเป็นคนลึกลับ					
8.	ฉันแสดงอาการโกรธอย่างรวดเร็ว					

		1	2	3	4	5
9.	ฉันสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้					
10.	ฉันอยากอธิบายสิ่งต่าง ๆ อีกครั้ง					
11.	ฉันปฏิบัติตนเหมือนว่า ฉันไม่รู้ว่าจะทำอะไร					
12.	ฉันค่อนข้างตลกและปรับพฤติกรรมนักเรียน เมื่อนักเรียนทำผิด					
13.	ฉันรู้ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน					
14.	ฉันยินดีรับฟัง หากนักเรียนมีประเด็นที่อย่างสื่อสารในห้องเรียน					
15.	ฉันปล่อยให้ นักเรียนทำตามใจชอบ					
16.	ฉันไม่มีความอดทน					
17.	ฉันเป็นผู้นำที่ดี					
18.	ฉันทราบเสมอ เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ					
19.	ฉันไม่รู้ว่าจะทำอะไรเมื่อนักเรียนเล่นกันรบกวนในห้องเรียน					
20.	ฉันมักเถียงกับนักเรียนได้ง่าย					
21.	ฉันมีความมั่นใจในการจัดการชั้นเรียน					
22.	ฉันมีความอดทน					
23.	ฉันมักแสดงอาการไม่มั่นใจบ่อยครั้ง					
24.	ฉันมักทำท่าทางล้อเลียนนักเรียน					
25.	ฉันให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการทำงานที่นักเรียนได้รับมอบหมาย					
26.	ฉันสามารถตัดสินใจบางอย่างในชั้นเรียนได้					
27.	ฉันคิดว่านักเรียนทุจริต					
28.	ฉันเป็นคนเข้มงวด					
29.	ฉันมีความเป็นมิตร					
30.	ฉันสามารถโน้มน้าวให้นักเรียนทำตามได้บ่อย ๆ					
31.	ฉันคิดว่านักเรียนไม่เข้าใจอะไรเลย					
32.	ฉันคิดว่านักเรียนจำเป็นต้องเจ็บปวดจากการเรียนในห้องเรียน					
33.	นักเรียนสามารถไว้ใจฉันได้					
34.	ฉันให้นักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายตอนใดในชั้นเรียน					
35.	ฉันทำให้นักเรียนรู้สึกแสบ					

		1	2	3	4	5
36.	ฉันออกข้อสอบยาก					
37.	ฉันเป็นผู้มีอารมณ์ขัน					
38.	ฉันปล่อยให้นักเรียนเล่นกันในห้องเรียน					
39.	ฉันคิดว่านักเรียนไม่สามารถทำอะไรได้ดีเลย					
40.	ฉันเป็นคนมีมาตรฐานสูง					
41.	ฉันสามารถเล่าเรื่องตลกได้					
42.	ฉันปล่อยให้ นักเรียนมีเวลาว่างนาน ๆ ในห้องเรียน					
43.	ฉันรู้สึกผิดหวังต่อความสามารถของนักเรียนเสมอ					
44.	ฉันกตคะแนนเวลาตรวจข้อสอบ					
45.	บรรยากาศในห้องเรียนน่ารื่นรมย์					
46.	ฉันเป็นคนใจดี					
47.	ฉันเป็นคนขี้ระแวง					
48.	นักเรียนกลัวฉัน					

ภาคผนวก จ
แบบสอบถาม QTI ฉบับนักเรียน

Questionnaire on Teacher Interaction (QTI)
แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ของครู
(ครูสังคมศึกษา)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับข้อมูลส่วนบุคคล

1. ระดับชั้น ม.1 ม.2 ม.3
2. การเรียนเสริมวิชาสังคมศึกษา เรียน ไม่เรียน

ตอนที่ 2 โปรดกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง

ผลการเรียนเฉลี่ยกลุ่มวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นปัจจุบัน _____

ส่วนที่ 2 ระดับปฏิสัมพันธ์ของครู

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับระดับความถี่ของพฤติกรรม

- ระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่เคยปรากฏพฤติกรรม
- ระดับคะแนน 2 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมบ้างบางครั้ง (20%)
- ระดับคะแนน 3 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมปานกลาง (50%)
- ระดับคะแนน 4 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมบ่อยครั้ง (70%)
- ระดับคะแนน 5 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมทุกครั้งหรือแทบทุกครั้ง (90% ขึ้นไป)

		1	2	3	4	5
1.	ครูพูดและสอนเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างมั่นใจ					
2.	ครูไว้วางใจฉัน					
3.	ฉันรู้สึกว่าคุณครูอารมณ์แปรปรวน					
4.	ฉันรู้สึกว่าคุณครูมีอารมณ์โกรธได้ง่าย					
5.	ครูอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน					
6.	ถ้าครูมีความคิดไม่ตรงกับฉัน ฉันสามารถบอกครูได้					
7.	ครูเป็นคนลึกลับ					
8.	ครูแสดงอาการโกรธอย่างรวดเร็ว					
9.	ครูสามารถดึงดูดความสนใจของฉันได้					
10.	ครูอยากอธิบายสิ่งต่าง ๆ อีกครั้ง					
11.	ครูปฏิบัติตนเหมือนว่า ครูไม่รู้ว่าต้องทำอะไร					
12.	ครูด่วนตัดสินใจและปรับเปลี่ยนกิจกรรมฉัน เมื่อฉันทำผิด					
13.	ครูรู้ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน					
14.	ครูยินดีรับฟัง หากฉันมีประเด็นที่อย่างสื่อสารในห้องเรียน					
15.	ครูปล่อยให้ฉันทำตามใจชอบ					
16.	ครูไม่มีความอดทน					
17.	ครูเป็นผู้นำที่ดี					
18.	ครูทราบเสมอ เมื่อฉันไม่เข้าใจ					
19.	ครูไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรเมื่อฉันรบกวนในห้องเรียน					
20.	ครูมักเถียงกับนักเรียนได้ง่าย					
21.	ครูมีความมั่นใจในการจัดการชั้นเรียน					
22.	ครูมีความอดทน					
23.	ครูมักแสดงอาการไม่มั่นใจบ่อยครั้ง					
24.	ครูมักทำท่าทางล้อเลียนฉัน					
25.	ครูให้ความช่วยเหลือฉันในการทำงานที่ฉันได้รับมอบหมาย					
26.	ครูสามารถตัดสินใจบางอย่างในชั้นเรียนได้					
27.	ครูคิดว่าฉันทุจริต					
28.	ครูเป็นคนเข้มงวด					
29.	ครูมีความเป็นมิตร					

		1	2	3	4	5
30.	ครูสามารถโน้มน้าวให้ฉันทำตามได้บ่อย ๆ					
31.	ครูคิดว่าฉันไม่เข้าใจอะไรเลย					
32.	ครูให้ฉันเจียบตลอดการเรียนในห้องเรียน					
33.	ฉันสามารถไวใจครูได้					
34.	ครูให้ฉันเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายตอนไหน ในชั้นเรียน					
35.	ครูทำให้ฉันรู้สึกแ่					
36.	ครูออกข้อสอบยาก					
37.	ครูเป็นผู้มีอารมณ์ขัน					
38.	ครูปล่อยให้ฉันเล่นกันในห้องเรียน					
39.	ครูคิดว่าฉันไม่สามารถทำอะไรได้ดีเลย					
40.	ครูเป็นคนมีมาตรฐานสูง					
41.	ครูสามารถเล่าเรื่องตลกได้					
42.	ครูปล่อยให้ฉันมีเวลาว่างนาน ๆ ในห้องเรียน					
43.	ครูรู้สึกผิดหวังต่อความสามารถของฉันเสมอ					
44.	ครูกตคะแนนเวลาตรวจข้อสอบ					
45.	บรรยากาศในห้องเรียนน่ารื่นรมย์					
46.	ครูเป็นคนใจดี					
47.	ครูเป็นคนขี้ระแวง					
48.	ฉันกลัวครู					

Questionnaire on Teacher Interaction (QTI)

แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ของครู

(ครูวิทยาศาสตร์)

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับข้อมูลส่วนบุคคล

1. ระดับชั้น ม.1 ม.2 ม.3
2. การเรียนเสริมวิชาวิทยาศาสตร์ เรียน ไม่เรียน

ตอนที่ 2 โปรดกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง

ผลการเรียนเฉลี่ยกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นปัจจุบัน _____

ส่วนที่2 ระดับปฏิสัมพันธ์ของครู

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับระดับความถี่ของพฤติกรรม

- ระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่เคยปรากฏพฤติกรรม
- ระดับคะแนน 2 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมบ้างบางครั้ง (20%)
- ระดับคะแนน 3 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมปานกลาง (50%)
- ระดับคะแนน 4 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมบ่อยครั้ง (70%)
- ระดับคะแนน 5 หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมทุกครั้งหรือแทบทุกครั้ง (90% ขึ้นไป)

		1	2	3	4	5
1.	ครูพูดและสอนเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างมั่นใจ					
2.	ครูไวใจฉัน					
3.	ฉันรู้สึกว่าคุณอารมณ์แปรปรวน					
4.	ฉันรู้สึกว่าคุณมีอารมณ์โกรธได้ง่าย					
5.	ครูอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน					
6.	ถ้าครูมีความคิดไม่ตรงกับฉัน ฉันสามารถบอกครูได้					
7.	ครูเป็นคนลึกลับ					
8.	ครูแสดงอาการโกรธอย่างรวดเร็ว					
9.	ครูสามารถดึงดูดความสนใจของฉันได้					
10.	ครูอยากอธิบายสิ่งต่าง ๆ อีกครั้ง					

		1	2	3	4	5
11.	ครูปฏิบัติตนเหมือนว่า ครูไม่รู้ว่าต้องทำอะไร					
12.	ครูด่วนตัดสินใจและปรับพฤติกรรมฉัน เมื่อฉันทำผิด					
13.	ครูรู้ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน					
14.	ครูยินดีรับฟัง หากฉันมีประเด็นที่อย่างสื่อสารในห้องเรียน					
15.	ครูปล่อยให้ฉันทำตามใจชอบ					
16.	ครูไม่มีความอดทน					
17.	ครูเป็นผู้นำที่ดี					
18.	ครูทราบเสมอ เมื่อฉันไม่เข้าใจ					
19.	ครูไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรเมื่อฉันรบกวนในห้องเรียน					
20.	ครูมักเถียงกับนักเรียนได้ง่าย					
21.	ครูมีความมั่นใจในการจัดการชั้นเรียน					
22.	ครูมีความอดทน					
23.	ครูมักแสดงอาการไม่มั่นใจบ่อยครั้ง					
24.	ครูมักทำท่าทางล้อเลียนฉัน					
25.	ครูให้ความช่วยเหลือฉันในการทำงานที่ฉันได้รับมอบหมาย					
26.	ครูสามารถตัดสินใจบางอย่างในชั้นเรียนได้					
27.	ครูคิดว่าฉันทุจริต					
28.	ครูเป็นคนเข้มงวด					
29.	ครูมีความเป็นมิตร					
30.	ครูสามารถโน้มน้าวให้ฉันทำตามได้บ่อย ๆ					
31.	ครูคิดว่าฉันไม่เข้าใจอะไรเลย					
32.	ครูให้ฉันเฝ้าตลอดการเรียนในห้องเรียน					
33.	ฉันสามารถไว้วางใจครูได้					
34.	ครูให้ฉันเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายตอนไหนในชั้นเรียน					
35.	ครูทำให้ฉันรู้สึกแย่					
36.	ครูออกข้อสอบยาก					
37.	ครูเป็นผู้มีอารมณ์ขัน					
38.	ครูปล่อยให้ฉันเล่นกันในห้องเรียน					

		1	2	3	4	5
39.	ครูคิดว่าฉันไม่สามารถทำอะไรได้ดีเลย					
40.	ครูเป็นคนมีมาตรฐานสูง					
41.	ครูสามารถเล่าเรื่องตลกได้					
42.	ครูปล่อยให้ฉันมีเวลาว่างนาน ๆ ในห้องเรียน					
43.	ครูรู้สึกผิดหวังต่อความสามารถของฉันเสมอ					
44.	ครูกดคะแนนเวลาตรวจข้อสอบ					
45.	บรรยากาศในห้องเรียนน่ารื่นรมย์					
46.	ครูเป็นคนใจดี					
47.	ครูเป็นคนขี้ระแวง					
48.	ฉันกลัวครู					

ภาคผนวก ฉ
เอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย
(Information Sheet)

เอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย
(Information Sheet)
สำหรับครู

ชื่อโครงการ การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อ.....
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....

ชื่อผู้วิจัย นายธงชัย พรหมจรรย์.....

ที่อยู่..... 315/1051 เดอะทรี ริโอ ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด.....
 กรุงเทพมหานคร 10700.....

หมายเลขโทรศัพท์..... ที่ทำงาน โทร. 02-2430065 ต่อ 5161 โทรศัพท์มือถือ 062-5154165.....

E-mail..... masterhoolay@gmail.com.....

เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตรงตามเกณฑ์ที่งานวิจัยนี้กำหนดไว้

ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้ท่านอ่านเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ท่านสามารถขอคำแนะนำในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จากครอบครัว เพื่อน ของท่านได้ ท่านมีเวลาอย่างเพียงพอในการตัดสินใจโดยอิสระ ถ้าท่านตัดสินใจแล้วว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ขอให้ท่านลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

1. เหตุที่ต้องทำวิจัยและเหตุผลที่ต้องการศึกษาในคน

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษาทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน จึงจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากคน

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสำรวจทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนกับข้อมูลทางประชากรศาสตร์

3. ประโยชน์ที่อาสาสมัครจะได้รับ

ครูผู้เข้าร่วมงานวิจัยนี้ จะได้แนวทางในการพัฒนาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนในห้องเรียนรวมถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนเป็นฐานและนำข้อค้นพบด้านอุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์ไปสร้างกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เพื่อจัดการกับอุปสรรคเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งสิ้นประมาณ 1200 คน

5. ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น 1 วัน

6. หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจะขอให้ท่านตอบแบบสอบถาม QTI

7. ข้อมูลที่ได้จากการ การตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและข้อมูลส่วนตัวของท่านในการบันทึกข้อมูล และจะดำเนินการทำลายข้อมูล ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับท่านภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย ภายในระยะเวลา 3 ปี โดยใช้เครื่องทำลายเอกสาร

8. ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย ท่านอาจรู้สึกอึดอัด หรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่บ้างกับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนของท่าน

9. ข้อมูลส่วนตัวของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัย เป็นข้อมูลส่วนรวม ผู้ที่มีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลของท่านจะมีเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เท่านั้น

10. หากมีข้อมูลใหม่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย นักวิจัยจะแจ้งให้ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทราบ

11. การวิจัยครั้งนี้ท่านจะไม่ได้รับค่าตอบแทนและไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

หากท่านมีข้อสงสัยที่จะสอบถามเกี่ยวกับการวิจัยนี้ ท่านสามารถติดต่อไปยัง

นายธงชัย พรหมจรรย์ หมายเลขโทรศัพท์ภายใน 5161 หรือ โทร 062-5154615

สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย ท่านจะมีสิทธิ์ดังต่อไปนี้

1. ท่านจะได้รับทราบถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้
2. ท่านจะได้รับการอธิบายถึงความเสี่ยงและความไม่สบายที่จะได้รับจากการวิจัย
3. ท่านจะได้รับการอธิบายถึงประโยชน์ที่ท่านอาจจะได้รับจากการวิจัย

4. ท่านจะมีโอกาสได้ซักถามเกี่ยวกับงานวิจัยหรือขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
5. ท่านจะได้รับทราบว่าการยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ท่านสามารถถอนตัวจากโครงการเมื่อไรก็ได้ โดยผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยสามารถถอนตัวจากโครงการโดยไม่ได้รับผลกระทบต่อการทำงาน หรือกระบวนการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการทำงานของ ท่าน
6. ท่านจะได้รับสำเนาเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยและเอกสารใบยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
7. ท่านมีสิทธิ์ในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้โดยปราศจากการใช้อิทธิพลบังคับข่มขู่ หรือการหลอกลวง
8. ท่านมีสิทธิ์ในการถอนตัวจากโครงการวิจัยหรือสอบถามกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตลอดเวลาที่เข้าร่วมงานวิจัย โดยท่านจะไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ ต่อหน้าที่และการทำงานของ ท่านทั้งสิ้น
9. หากท่านเกิดความไม่สบายใจในกระบวนการใดที่เกี่ยวข้องกับการทำการวิจัยนี้ ท่านสามารถติดต่อ อาจารย์ ดร. พุทธชาติ อังณะกูร อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัยได้ตลอดเวลาที่ หมายเลขโทรศัพท์ 02-564-4442 หรือ อีเมลล์ angnakoon@gmail.com

**เอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย
และหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย
สำหรับนักเรียน**

ชื่อโครงการ การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อ.....
..... ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....

ชื่อผู้วิจัย นายธงชัย พรหมจรรย์.....

ที่อยู่..... 315/1051 เดอะทรี ริโอ ถนนจรูญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด.....
..... กรุงเทพมหานคร 10700.....

หมายเลขโทรศัพท์..... ที่ทำงาน โทร. 02-2430065 ต่อ 5161 โทรศัพท์มือถือ 062-5154165.....

E-mail..... masterhoolay@gmail.com.....

โปรดอ่านข้อมูลนี้อย่างละเอียด หรือขอให้ผู้อื่นอ่านข้อมูลนี้ให้นักเรียนฟัง ขอให้ใช้เวลาในการพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลเหล่านี้ ถ้านักเรียนไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ขอให้สอบถามผู้วิจัยหรือผู้แทนจนกว่าจะเข้าใจดี นักเรียนอาจจะขอเอกสารนี้กลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษากับญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท แพทย์ประจำตัวของนักเรียน หรือแพทย์ท่านอื่น เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

การแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยคืออะไร

การแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยหลังจากได้รับทราบข้อมูลแล้วหมายความว่า เด็กได้เข้าใจมากที่สุดเท่าที่พวกเขาจะสามารถเข้าใจได้เกี่ยวกับการวิจัยแล้ว พวกเขาสบายใจเกี่ยวกับการวิจัยและได้ตกลงที่จะเข้าร่วมโครงการโดยที่ไม่มีผู้ใดบังคับ

ทำไมจึงต้องทำโครงการวิจัยนี้

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษาทัศนคติเรื่องปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียน จึงจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากคน

ทำไมนักเรียนจึงถูกขอให้เข้าร่วมโครงการ

นักเรียนถูกขอให้เข้าร่วมโครงการนี้ เพราะนักเรียนเป็นผู้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ถ้านักเรียนตกลงที่จะเข้าร่วมโครงการวิจัยจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง

ทีมผู้วิจัยจะบอกให้นักเรียนและครอบครัวของนักเรียนทราบเกี่ยวกับการวิจัยทุกอย่าง และสิ่งที่จะเกิดขึ้น

1. ตอบแบบสอบถามก่อนและหลังการทดลอง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 48 ข้อ โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 20 นาที จำนวนสองครั้ง ครั้งแรกเป็นการตอบแบบสอบถาม QTI สำหรับประเมินพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของครูสังคมศึกษา และครั้งที่สองเป็นการตอบแบบสอบถาม QTI สำหรับประเมินพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของครูวิทยาศาสตร์

นักเรียนจะต้องทำอะไรบ้างในระหว่างการศึกษาวิจัย

นักเรียนตอบแบบสอบถามเท่านั้น

นักเรียนอาจได้รับความเสี่ยงหรือความไม่สบายต่าง ๆ ได้แก่

นักเรียนอาจเกิดความอึดอัด ไม่สบายใจในการตอบคำถามบางข้อ

จะทำอย่างไรถ้ามีบางสิ่งบางอย่างผิดปกติเกิดขึ้นในระหว่างการศึกษาวิจัย

บางครั้งสิ่งต่าง ๆ อาจเกิดความผิดปกติได้ ถ้าเกิดสิ่งใด ๆ ขึ้นซึ่งเป็นอันตรายหรือทำให้นักเรียนไม่สบายใจ โปรดบอกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้แทนตามกฎหมาย ของนักเรียนผู้ซึ่งจะช่วยตัดสินใจในสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียน

หากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้แทนตามกฎหมาย ของนักเรียน แนะนำให้นักเรียนถอนตัวจากการวิจัย นักเรียนสามารถแจ้งให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้แทนตามกฎหมาย แจ้งกับผู้วิจัยได้ที่ ตามหมายเลขโทรศัพท์ที่ระบุไว้ข้างต้น ได้ตลอดเวลา หรือ อาจารย์ ดร. พุทธชาติ อังณะกูร อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัยได้ตลอดเวลาที่หมายเลขโทรศัพท์ 02-564-4442 หรือ อีเมล angnakoon@gmail.com

เกิดอะไรขึ้นถ้านักเรียนต้องการที่จะยุติการเข้าร่วมโครงการ

นักเรียนสามารถหยุดได้ทุกเมื่อในระหว่างการศึกษาวิจัย จะไม่มีใครโกรธ ถ้านักเรียน บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้แทนโดยชอบธรรมของนักเรียน หรือผู้วิจัยคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่จะยุติการเข้าร่วมโครงการ จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวนักเรียนและครอบครัว

นักเรียนจำเป็นต้องเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้หรือไม่

ไม่ นักเรียนไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมการวิจัยถ้านักเรียนไม่ต้องการ จะไม่มีใครบังคับนักเรียน ขึ้นอยู่กับนักเรียนโดยสิ้นเชิง นักเรียนจะมีเวลาอย่างเหลือเฟือในการถามคำถาม การที่นักเรียนสามารถเข้าใจคำตอบได้เป็นสิ่งสำคัญ ถ้านักเรียนตกลงเข้าร่วมการวิจัย เราจะขอให้นักเรียนลงลายมือชื่อในใบชี้แจงข้อมูลและแสดงความสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยฉบับนี้ จะมีการขอให้บิดามารดาผู้ปกครอง หรือผู้แทนโดยชอบธรรมของนักเรียนลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มเพื่ออนุญาตด้วยเฉพาะในกรณีที่นักเรียนสบายใจเกี่ยวกับการวิจัยนี้เท่านั้น

ขอให้จำไว้ว่านักเรียนสามารถหยุดการเข้าร่วมการวิจัยได้ทุกเมื่อ นักเรียนไม่จำเป็นต้องให้เหตุผล และถ้านักเรียนตอบปฏิเสธจะไม่มีใครโกรธ การถอนตัวจากโครงการวิจัยจะไม่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนและผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น

ข้อมูลของนักเรียนในการวิจัยนี้จะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับหรือไม่

ใช่ จะอนุญาตให้เฉพาะผู้กำกับดูแลการวิจัย สถาบันหรือองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบรวมถึงคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนเป็นต้นดูข้อมูลวิจัยของนักเรียนได้ และพวกเขาสัญญาที่จะเก็บรักษาข้อมูลเหล่านี้ไว้เป็นความลับ

ผู้วิจัยได้อธิบายข้อมูลและขั้นตอนต่าง ๆ ในการตรวจข้างต้นให้ฟังแล้ว และนักเรียนทราบว่า ยินดีเข้าร่วมโครงการหรือไม่ก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อ การเรียน และการตัดสินใจผลการเรียนของนักเรียน

นักเรียนเข้าใจโครงการนี้ และโดยความเห็นชอบของผู้ปกครองของนักเรียน จึงได้ตกลงเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้

หากนักเรียนเกิดความไม่สบายใจในกระบวนการใดที่เกี่ยวข้องกับการทำการวิจัยนี้ นักเรียนสามารถติดต่อ อาจารย์ ดร. พุทธชาติ อังณะกูร อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัยได้ตลอดเวลา ที่หมายเลขโทรศัพท์ 02-564-4442 หรือ อีเมล angnakoon@gmail.com

ภาคผนวก ข
หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย
(Consent Form)

โครงการวิจัยเรื่อง...การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วันที่ให้คำยินยอม.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

ขอทำหนังสือนี้ไว้ต่อหน้าหัวหน้าโครงการเพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า

ข้อ 1. ก่อนลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย กิจกรรมการวิจัย ความเสี่ยง รวมทั้งประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด และมีความเข้าใจดีแล้ว

ข้อ 2 ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบัง ซ่อนเร้น จนข้าพเจ้าพอใจ

ข้อ 3 ข้าพเจ้าเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้โดยสมัครใจ และข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ และการบอกเลิกการเข้าร่วมวิจัยนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการศึกษา และการตัดสินใจผลการเรียนของข้าพเจ้า

ข้อ 4 ผู้วิจัยรับรองว่า จะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

ข้อ 5 ผู้วิจัยรับรองว่า หากมีข้อมูลเพิ่มเติมที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา ข้าพเจ้าจะได้รับการแจ้งให้ทราบทันทีโดยไม่ปิดบัง ซ่อนเร้น

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้วมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ให้ความยินยอม

(.....)

...../...../.....

ลงนาม.....พยาน

(.....)

...../...../.....

ลงนาม.....ผู้วิจัย

(นายธงชัย พรหมจรรย์)

...../...../.....

ลงนาม.....พยาน

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก ข
หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยของอาสาสมัครวิจัย
สำหรับผู้ปกครอง (Assent Form)

ทำที่.....

วันที่เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า ซึ่งได้ลงนามทำหนังสือนี้เกี่ยวของเป็น

ของนักเรียน ขอแสดงความยินยอมให้ผู้ที่อยู่
 ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าเข้าร่วมโครงการวิจัย

ชื่อโครงการ การศึกษารูปแบบและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อ
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชื่อผู้วิจัย นายธงชัย พรหมจรรย์.....

ที่อยู่..... 315/1051 เดอะทรี ริโอ ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงนางอ้อ เขตบางพลัด.....
 กรุงเทพมหานคร 10700.....

หมายเลขโทรศัพท์.....ที่ทำงาน โทร. 02-2430065 ต่อ 5161 โทรศัพท์มือถือ 062-5154165.....

E-mail.....masterhoolay@gmail.com.....

ข้าพเจ้าและผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า ได้รับทราบรายละเอียด
 เกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการ
 ปฏิบัติความเสี่ยง/อันตราย และประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียด
 ในเอกสารข้อมูลสำหรับอาสาสมัครวิจัยโดยตลอด และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัย จนเข้าใจเป็นอย่างดี
 แล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจให้ผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าเข้าร่วมใน
 โครงการวิจัยนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในเอกสารข้อมูลสำหรับอาสาสมัครวิจัย โดยข้าพเจ้ายินยอมให้
 ผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า เข้าร่วมในการวิจัย และผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแล
 ของข้าพเจ้าสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในเอกสารข้อมูลสำหรับอาสาสมัคร เมื่อ
 เสร็จสิ้นการวิจัยแล้วข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครวิจัย จะถูกทำลายทั้งหมด

ข้าพเจ้ามีสิทธิให้ผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าหรือเป็นความประสงค์ของ
 ผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอน

ตัวออกจากการวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบด้านการเรียน การตัดสินใจผลการเรียน หรือด้านอื่นใด ต่อผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้าและตัวข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า ตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลจากการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวผู้ที่อยู่ในปกครอง/ในความดูแลของข้าพเจ้า และตัวข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าและผู้ที่อยู่ในปกครองเข้าใจข้อความในข้อมูลสำหรับอาสาสมัครวิจัย และหนังสือยินยอมโดยตลอดแล้ว ได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารข้อมูลสำหรับอาสาสมัครวิจัย และสำเนาหนังสือแสดงความยินยอมไว้แล้ว

ลงชื่อ.....

(นายธงชัย พรหมจรรย์)

ผู้วิจัยหลัก

ลงชื่อ.....

(.....)

อาสาสมัครวิจัย

ลงชื่อ.....

(.....)

พยาน

ลงชื่อ.....

(.....)

พ่อ/แม่/ผู้ปกครอง/ผู้ดูแล

หมายเหตุ

ในกรณีที่มีอาสาสมัครวิจัย อายุระหว่าง 7 - ต่ำกว่า 18 ปี ต้องลงนามให้ความยินยอมร่วมกับบิดา/มารดา หรือผู้ปกครอง (Assent)

ภาคผนวก ฅ

ตารางแสดงระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิชาวิทยาศาสตร์แยกรายด้าน

ตารางที่ 1

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบผู้นำ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 1 พฤติกรรมแบบผู้นำ (Leadership)													
1	ครูพูดและสอนเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างมั่นใจ	711	64.80	309	28.20	58	5.29	14	1.28	5	0.46	4.56	0.70
5	ครูอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน	617	56.20	382	34.80	71	6.47	20	1.82	7	0.64	4.44	0.75
9	ครูสามารถดึงดูดความสนใจของฉฉฉฉฉฉ	471	42.90	404	36.80	176	16.00	37	3.37	9	0.82	4.18	0.88
13	ครูรู้ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	219	20.00	360	32.80	347	31.60	145	13.20	26	2.37	3.55	1.03
17	ครูเป็นผู้นำที่ดี	551	50.20	395	36.00	117	10.70	22	2.01	12	1.09	4.32	0.83
21	ครูมีความมั่นใจในการจัดการชั้นเรียน	591	53.90	356	32.50	119	10.90	21	1.91	10	0.91	4.36	0.82
สรุปด้านที่ 1												4.24	0.33

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 1 พบว่า พฤติกรรมแบบผู้นำของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ครูพูดและสอนเนื้อหาที่สอนได้อย่างมั่นใจ ($\bar{X} = 4.56$; $SD = 0.70$) ตามมาด้วย ครูอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.44$; $SD = 0.75$) และ ครูมีความมั่นใจในการจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.36$; $SD = 0.82$) ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมแบบผู้นำเกือบทุกพฤติกรรมสูงกว่า 4.00 ยกเว้น ครูรู้ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.55$; $SD = 1.03$)

ตารางที่ 2

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 2 พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร (Helpful/Friendly)													
25	ครูให้ความช่วยเหลือฉันในงานที่ฉันได้รับมอบหมาย	288	26.3	376	34.3	284	25.9	105	9.57	44	4.01	3.69	1.08
29	ครูมีความเป็นมิตร	673	61.40	281	25.60	111	10.10	21	1.91	11	1.00	4.44	0.83
33	ฉันสามารถไวใจครูได้	653	59.50	286	26.10	107	9.75	26	2.37	25	2.28	4.38	0.92
37	ครูเป็นผู้มีอารมณ์ขัน	501	45.70	345	31.50	187	17.10	42	3.83	22	2.01	4.15	0.97
41	ครูสามารถเล่าเรื่องตลกได้	584	53.20	307	28.00	132	12.00	54	4.92	20	1.82	4.26	0.97
45	บรรยากาศในห้องเรียนน่ารื่นรมย์	403	36.70	372	33.90	232	21.20	65	5.93	25	2.28	3.97	1.01
สรุปด้านที่ 2												3.82	0.68

รายงานผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 2 พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่มีการกระจายตัวมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ครูให้ความช่วยเหลือฉันในงานที่ฉันได้รับมอบหมาย ($SD = 1.08$) และ บรรยากาศในห้องเรียนน่ารื่นรมย์ ($SD = 1.01$)

ตารางที่ 3

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมที่มีความเข้าใจ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 3 พฤติกรรมที่มีความเข้าใจ (Understanding Behavior)													
2	ครูไวใจฉัน	322	29.40	445	40.60	247	22.50	59	5.38	24	2.19	3.90	0.96
6	ถ้าครูคิดไม่ตรงกับฉัน ฉันสามารถบอกครูได้	353	32.20	327	29.80	231	21.10	105	9.57	81	7.38	3.70	1.22
10	ครูอยากอธิบายสิ่งต่าง ๆ อีกครั้ง	361	32.90	393	35.80	242	22.10	82	7.47	19	1.73	3.91	1.00
14	ครูยินดีรับฟังหากฉันมีประเด็นที่อยากสื่อสารในห้องเรียน	524	47.80	349	31.80	171	15.60	41	3.74	12	1.09	4.21	0.91
18	ครูทราบเสมอเมื่อฉันไม่เข้าใจ	147	13.40	310	28.30	408	37.20	181	16.50	51	4.65	3.29	1.04
22	ครูมีความอดทน	527	48.00	372	33.90	150	13.70	37	3.37	11	1.00	4.25	0.88
สรุปด้านที่ 3												3.88	0.32

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 3 พฤติกรรมที่มีความเข้าใจพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ครูมีความอดทน ($\bar{X} = 4.25$; $SD = 0.88$) ตามมาด้วย ครูยินดีรับฟังหากฉันมีประเด็นที่อยากสื่อสารในห้องเรียน ($\bar{X} = 4.21$; $SD = 0.91$) และพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูทราบเสมอเมื่อฉันไม่เข้าใจ ($\bar{X} = 3.29$; $SD = 1.04$)

ตารางที่ 4

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู	5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
ด้านที่ 4 พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ (Student Responsibility and Freedom)													
26	ครูสามารถตัดสินใจบางอย่างในชั้นเรียนได้	402	36.70	451	41.10	193	17.60	36	3.28	15	1.37	4.08	0.89
30	ครูสามารถโน้มน้าวให้ฉันสามารถทำตามได้บ่อย ๆ	338	30.80	401	36.60	253	23.10	76	6.93	29	2.64	3.86	1.02
34	ครูให้ฉันเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายตอนไหนในชั้นเรียน	184	16.80	256	23.30	321	29.30	193	17.60	143	13.00	3.13	1.26
38	ครูปล่อยให้ฉันเดินเล่นกันในห้องเรียน	9	0.82	28	2.55	77	7.02	428	39.00	555	50.60	1.64	0.79
42	ครูปล่อยให้ฉันมีเวลาว่างนาน ๆ ในห้องเรียน	14	1.28	39	3.56	127	11.60	440	40.10	477	43.50	1.79	0.87
46	ครูเป็นคนใจดี	568	51.80	330	30.10	154	14.00	29	2.64	16	1.46	4.28	0.90
สรุปด้านที่ 4											3.13	1.06	

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 4 พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ครูปล่อยให้ฉันเดินเล่นกันในห้องเรียน ($\bar{X} = 1.64$; $SD = 0.79$) และ ครูปล่อยให้ฉันมีเวลาว่างนาน ๆ ในห้องเรียน ($\bar{X} = 1.79$; $SD = 0.87$)

ตารางที่ 5

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 5 พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย (Uncertain)													
3	ฉันรู้สึกว่าครูอารมณ์แปรปรวน	47	4.28	113	10.3	207	18.90	358	32.60	372	33.90	2.18	1.14
7	ครูเป็นคนลึกลับ	10	0.91	21	1.91	62	5.65	263	24.00	741	67.60	1.45	0.76
11	ครูปฏิบัติตนเหมือนว่า ครูไม่รู้ว่าต้องทำอะไร	14	1.28	15	1.37	48	4.38	146	13.30	874	79.70	1.31	0.73
15	ครูปล่อยให้ฉันทำตามใจชอบ	13	1.19	25	2.28	149	13.60	432	39.40	478	43.60	1.78	0.85
19	ครูไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรเมื่อฉันรบกวนในห้องเรียน	24	2.19	30	2.73	84	7.66	249	22.70	710	64.70	1.55	0.91
23	ครูมักแสดงอาการไม่มั่นใจบ่อยครั้ง	10	0.91	19	1.73	71	6.47	265	24.20	732	66.70	1.46	0.77
สรุปด้านที่ 5												1.62	0.29

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 5 พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอยพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่า 2.00 ทุกพฤติกรรม ยกเว้น ฉันรู้สึกว่าครูอารมณ์แปรปรวน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.18

ตารางที่ 6

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู	5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
ด้านที่ 6 พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ (Dissatisfied)													
27	ครูคิดว่าฉันท้อใจ	12	1.09	12	1.09	39	3.56	124	11.30	910	83.00	1.26	0.68
31	ครูคิดว่าฉันไม่เข้าใจอะไรเลย	16	1.46	30	2.73	120	10.90	302	27.50	629	57.30	1.63	0.89
35	ครูทำให้ฉันรู้สึกแย่	17	1.55	33	3.01	82	7.47	245	22.30	720	65.60	1.53	0.87
39	ครูคิดว่าฉันไม่สามารถทำอะไรได้ดีเลย	14	1.28	33	3.01	72	6.56	186	17.00	792	72.20	1.44	0.84
43	ครูรู้สึกผิดหวังต่อความสามารถของฉันเสมอ	13	1.19	25	2.28	78	7.11	231	21.10	750	68.40	1.47	0.82
47	ครูเป็นคนขี้ระแวง	22	2.01	44	4.01	127	11.60	264	24.10	640	58.30	1.67	0.97
สรุปด้านที่ 6											1.50	0.14	

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 6 พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินมีการกระจายอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ *ครูคิดว่าฉันท้อใจ* ($SD = 0.68$)

ตารางที่ 7

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบชอบตักเตือน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู	5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
ด้านที่ 7 พฤติกรรมชอบตักเตือน (Admonishing)													
4	ฉันรู้สึกว่าครูมีอารมณ์โกรธได้ง่าย	40	3.65	119	10.90	203	18.50	383	34.90	352	32.10	2.19	1.11
8	ครูแสดงอาการโกรธอย่างรวดเร็ว	45	4.10	97	8.84	211	19.20	320	29.20	424	38.70	2.11	1.14
12	ครูด่วนตัดสินและปรับพฤติกรรมฉันเมื่อฉันทำผิด	126	11.50	157	14.30	229	20.90	242	22.10	343	31.30	2.53	1.36
16	ครูไม่มีความอดทน	15	1.37	24	2.19	80	7.29	235	21.40	743	67.70	1.48	0.83
20	ครูมักเถียงกับนักเรียนได้ง่าย	44	4.01	87	7.93	154	14.00	334	30.50	478	43.60	1.98	1.12
24	ครูมักทำท่าล้อเลียนฉัน	14	1.28	21	1.91	52	4.74	176	16.00	834	76.00	1.36	0.77
สรุปด้านที่ 7											1.94	0.40	

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 7 พฤติกรรมชอบตักเตือนพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ครูด่วนตัดสินและปรับพฤติกรรมเมื่อฉันทำผิด (\bar{X} = 2.53; SD = 1.36) ตามมาด้วย ฉันรู้สึกว่าครูมีอารมณ์โกรธง่าย (\bar{X} = 2.19; SD = 1.11) และ ครูแสดงอาการโกรธอย่างรวดเร็ว (\bar{X} = 2.11; SD = 1.14) ตามลำดับ

ตารางที่ 8

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 8 พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน (Strict)													
28	ครูเป็นคนเข้มงวด	199	18.10	280	25.50	371	33.80	175	16.00	72	6.56	3.33	1.14
32	ครูให้ฉันทนเจ็บตลอดการเรียนในห้องเรียน	74	6.75	137	12.50	249	22.70	316	28.80	321	29.30	2.39	1.22
36	ครูออกข้อสอบยาก	157	14.30	207	18.90	354	32.30	258	23.50	121	11.00	3.02	1.20
40	ครูเป็นคนมีมาตรฐานสูง	183	16.70	256	23.30	321	29.30	212	19.30	125	11.40	3.15	1.24
44	ครูกดคะแนนเวลาตรวจสอบ	23	2.10	50	4.56	118	10.80	202	18.40	704	64.20	1.62	0.99
48	ฉันทนกลัวครู	50	4.56	43	3.92	138	12.60	250	22.80	616	56.20	1.78	1.10
สรุปด้านที่ 8												2.55	0.67

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 8 พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 2.00 คือ ฉันทนกลัวครู ($\bar{X} = 1.78$; $SD = 1.10$) และ ครูกดคะแนนเวลาตรวจสอบ ($\bar{X} = 1.62$; $SD = 0.99$) ซึ่งพฤติกรรม ครูกดคะแนนเวลาตรวจสอบ มีการกระจายของข้อมูลน้อยที่สุดอีกด้วย

ตารางที่ 9

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบผู้นำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 1 พฤติกรรมแบบผู้นำ (Leadership)													
1	ครูพูดและสอนเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างมั่นใจ	481	44.60	376	34.90	164	15.20	38	3.53	19	1.76	4.17	0.93
5	ครูอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน	371	34.40	382	35.40	217	20.10	83	7.70	25	2.32	3.92	1.03
9	ครูสามารถดึงดูดความสนใจของฉันได้	341	31.60	340	31.50	222	20.60	129	12.00	46	4.27	3.74	1.15
13	ครูรู้ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	201	18.70	295	27.40	309	28.70	203	18.8	70	6.49	3.33	1.17
17	ครูเป็นผู้นำที่ดี	331	30.70	340	31.50	257	23.80	102	9.46	48	4.45	3.75	1.12
21	ครูมีความมั่นใจในการจัดการชั้นเรียน	409	37.90	349	32.40	214	19.90	64	5.94	42	3.90	3.95	1.08
สรุปด้านที่ 1												3.81	0.26

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 1 พฤติกรรมแบบผู้นำพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ครูพูดและสอนเนื้อหาที่สอนได้อย่างมั่นใจ ($\bar{X} = 4.17$; $SD = 0.93$)

ตารางที่ 10

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 2 พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร (Helpful/Friendly)													
25	ครูให้ความช่วยเหลือฉันในงานที่ฉันได้รับมอบหมาย	205	19.00	300	27.80	304	28.20	166	15.40	103	9.55	3.31	1.22
29	ครูมีความเป็นมิตร	381	35.30	321	29.80	224	20.80	98	9.09	54	5.01	3.81	1.16
33	ฉันสามารถไวใจครูได้	356	33.00	295	27.40	241	22.40	123	11.40	63	5.84	3.70	1.20
37	ครูเป็นผู้มีอารมณ์ขัน	303	28.10	308	28.60	266	24.70	137	12.70	64	5.94	3.60	1.19
41	ครูสามารถเล่าเรื่องตลกได้	316	29.30	252	23.40	245	22.70	161	14.90	104	9.65	3.48	1.31
45	บรรยากาศในห้องเรียนน่ารื่นรมย์	240	22.30	271	25.10	312	28.90	162	15.00	93	8.63	3.37	1.22
สรุปด้านที่ 2												3.34	0.42

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 2 พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ครูมีความเป็นมิตร ($\bar{X} = 3.81$; $SD = 1.16$) ตามมาด้วย ฉันสามารถไวใจครูได้ ($\bar{X} = 3.70$; $SD = 1.20$) และ ครูเป็นผู้มีอารมณ์ขัน ($\bar{X} = 3.60$; $SD = 1.19$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมที่มีความเข้าใจ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 3 พฤติกรรมที่มีความเข้าใจ (Understanding Behavior)													
2	ครูไวใจฉัน	219	20.30	308	28.60	335	31.10	164	15.20	52	4.82	3.44	1.12
6	ถ้าครูคิดไม่ตรงกับฉัน ฉันสามารถบอกครูได้	262	24.30	263	24.40	287	26.60	182	16.90	84	7.79	3.41	1.24
10	ครูอยากอธิบายสิ่งต่าง ๆ อีกครั้ง	253	23.50	338	31.40	268	24.90	146	13.50	73	6.77	3.51	1.18
14	ครูยินดีรับฟังหากฉันมีประเด็นที่อยากสื่อสารในห้องเรียน	341	31.60	314	29.10	237	22.00	116	10.80	70	6.49	3.69	1.21
18	ครูทราบเสมอเมื่อฉันไม่เข้าใจ	114	10.60	204	18.90	341	31.60	275	25.50	144	13.40	2.88	1.18
22	ครูมีความอดทน	267	24.80	303	28.10	290	26.90	142	13.20	76	7.05	3.50	1.20
สรุปด้านที่ 3												3.40	0.25

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 3 พฤติกรรมที่มีความเข้าใจพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.00 ยกเว้น พฤติกรรม *ครูทราบเสมอเมื่อฉันไม่เข้าใจ* ที่มีระดับการประเมิน 2.88

ตารางที่ 12

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 4 พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ (Student Responsibility and Freedom)													
26	ครูสามารถตัดสินใจบางอย่างในชั้นเรียนได้	326	30.20	351	32.60	270	25.10	85	7.88	46	4.27	3.77	1.09
30	ครูสามารถโน้มน้าวให้ฉันสามารถทำตามได้บ่อย ๆ	232	21.50	311	28.90	294	27.30	175	16.20	66	6.12	3.43	1.17
34	ครูให้ฉันเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายตอนไหนในชั้นเรียน	145	13.50	224	20.80	312	28.90	210	19.50	187	17.40	2.94	1.28
38	ครูปล่อยให้ฉันเดินเล่นกันในห้องเรียน	20	1.86	29	2.69	97	9.00	355	32.90	577	53.50	1.66	0.89
42	ครูปล่อยให้ฉันมีเวลาว่างนาน ๆ ในห้องเรียน	28	2.60	37	3.43	117	10.90	348	32.30	548	50.80	1.75	0.96
46	ครูเป็นคนใจดี	271	25.10	304	28.20	296	27.50	126	11.70	81	7.51	3.52	1.20
สรุปด้านที่ 4												2.84	0.84

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 4 พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ครูปล่อยให้ฉันเดินเล่นกันในห้องเรียน ($\bar{X} = 1.66$; $SD = 0.89$) และ ครูปล่อยให้ฉันมีเวลาว่างนาน ๆ ในห้องเรียน ($\bar{X} = 1.75$; $SD = 0.96$)

ตารางที่ 13

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู	5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
ด้านที่ 5 พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย (Uncertain)													
3	ฉันรู้สึกว่าคุณอารมณ์แปรปรวน	176	16.30	216	20.00	267	24.80	248	23.00	171	15.90	2.98	1.31
7	ครูเป็นคนลึกลับ	32	2.97	79	7.33	145	13.50	289	26.80	533	49.40	1.88	1.08
11	ครูปฏิบัติตนเหมือนว่า ครูไม่รู้ว่าต้องทำอะไร	32	2.97	46	4.27	111	10.30	240	22.30	649	60.20	1.68	1.02
15	ครูปล่อยให้ฉันทำตามใจชอบ	21	1.95	30	2.78	115	10.70	352	32.70	560	52.00	1.70	0.91
19	ครูไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรเมื่อฉันรบกวนในห้องเรียน	28	2.60	31	2.88	105	9.74	242	22.50	672	62.30	1.61	0.96
23	ครูมักแสดงอาการไม่มั่นใจบ่อยครั้ง	24	2.23	38	3.53	127	11.80	309	28.70	580	53.80	1.72	0.96
สรุปด้านที่ 5												1.93	0.48

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 5 พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอยพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ฉันรู้สึกว่าคุณอารมณ์แปรปรวน ($\bar{X} = 2.98$; $SD = 1.31$)

ตารางที่ 14

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 6 พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ (Dissatisfied)													
27	ครูคิดว่าฉันทุจริต	25	2.32	19	1.76	54	5.01	159	14.80	821	76.20	1.39	0.85
31	ครูคิดว่าฉันไม่เข้าใจอะไรเลย	35	3.25	45	4.17	141	13.10	320	29.70	537	49.80	1.81	1.03
35	ครูทำให้ฉันรู้สึกแย่	77	7.14	84	7.79	165	15.30	269	25.00	483	44.80	2.08	1.24
39	ครูคิดว่าฉันไม่สามารถทำอะไรได้ดีเลย	33	3.06	30	2.78	118	11.00	240	22.30	657	61.00	1.65	0.99
43	ครูรู้สึกผิดหวังต่อความสามารถของฉันเสมอ	34	3.15	32	2.97	125	11.60	245	22.70	642	59.60	1.67	1.00
47	ครูเป็นคนขี้ระแวง	29	2.69	64	5.94	146	13.50	258	23.90	581	53.90	1.80	1.05
สรุปด้านที่ 6												1.73	0.21

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 6 พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ครูทำให้ฉันรู้สึกแย่ ($\bar{x} = 2.08$; $SD = 1.24$)

ตารางที่ 15

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมชอบตักเตือน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 7 พฤติกรรมชอบตักเตือน (Admonishing)													
4	ฉันรู้สึกว่าครูมีอารมณ์โกรธได้ง่าย	134	12.40	234	21.70	278	25.80	258	23.90	174	16.10	2.90	1.26
8	ครูแสดงอาการโกรธอย่างรวดเร็ว	159	14.80	180	16.70	239	22.20	262	24.30	238	22.10	2.78	1.35
12	ครูด่วนตัดสินและปรับพฤติกรรมฉันเมื่อฉันทำผิด	165	15.30	203	18.80	248	23.00	219	20.30	243	22.50	2.84	1.37
16	ครูไม่มีความอดทน	66	6.12	97	9.00	209	19.40	271	25.10	435	40.40	2.15	1.22
20	ครูมักเถียงกับนักเรียนได้ง่าย	124	11.50	153	14.20	218	20.20	292	27.10	291	27.00	2.56	1.33
24	ครูมักทำท่าล้อเลียนฉัน	65	6.03	47	4.36	100	9.28	228	21.20	638	59.20	1.77	1.16
สรุปด้านที่ 7												2.50	0.41

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 7 พฤติกรรมชอบตักเตือนพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงกว่า 2.00 ยกเว้น ครูมักทำท่าล้อเลียนฉัน ($\bar{X} = 1.77$; $SD = 1.16$)

ตารางที่ 16

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 8 พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน (Strict)													
28	ครูเป็นคนเข้มงวด	199	18.50	320	29.70	311	28.90	184	17.10	64	5.94	3.38	1.14
32	ครูให้ฉันเจ็บปวดตลอดการเรียนในห้องเรียน	100	9.28	130	12.10	236	21.90	339	31.50	273	25.30	2.49	1.25
36	ครูออกข้อสอบยาก	252	23.40	258	23.90	288	26.70	190	17.60	90	8.35	3.36	1.25
40	ครูเป็นคนมีมาตรฐานสูง	201	18.70	281	26.10	308	28.60	179	16.60	109	10.10	3.27	1.23
44	ครูกดคะแนนเวลาตรวจข้อสอบ	83	7.70	77	7.14	169	15.70	207	19.20	542	50.30	2.03	1.28
48	ฉันกลัวครู	94	8.72	84	7.79	181	16.80	260	24.10	459	42.60	2.16	1.29
สรุปด้านที่ 8												2.78	0.57

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 8 พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ครูเป็นคนเข้มงวด ($\bar{X} = 3.38$; $SD = 1.14$) ตามมาด้วย ครูออกข้อสอบยาก ($\bar{X} = 3.36$; $SD = 1.25$) และ ครูเป็นคนมีมาตรฐานสูง ($\bar{X} = 3.27$; $SD = 1.23$) ตามลำดับ

ตารางที่ 17

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบผู้นำ ของครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 1 พฤติกรรมแบบผู้นำ (Leadership)													
1	ฉันพูดและสอนเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างมั่นใจ	4	67.00	2	33.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.67	0.47
5	ฉันอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน	5	83.00	0	0.00	1	17.00	0	0.00	0	0.00	4.67	0.75
9	ฉันสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้	5	83.00	0	0.00	1	17.00	0	0.00	0	0.00	4.67	0.75
13	ฉันรู้ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	0	0.00	3	50.00	2	33.00	1	17.00	0	0.00	3.33	0.75
17	ฉันเป็นผู้นำที่ดี	1	17.00	3	50.00	2	33.00	0	0.00	0	0.00	3.83	0.69
21	ฉันมีความมั่นใจในการจัดการชั้นเรียน	5	83.00	1	17.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.83	0.37
สรุปด้านที่ 1												4.33	0.55

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 1 พฤติกรรมแบบผู้นำพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ฉันพูดและสอนเนื้อหาที่สอนได้อย่างมั่นใจ (\bar{X} = 4.67; SD = 0.47) ตามมาด้วย ฉันอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน (\bar{X} = 4.67; SD = 0.75) และ ฉันสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ (\bar{X} = 4.67; SD = 0.75) ตามลำดับ

ตารางที่ 18

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร ของครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 2 พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร (Helpful/Friendly)													
25	ฉันให้ความช่วยเหลือนักเรียนในงานที่นักเรียนได้รับมอบหมาย	3	50.00	2	33.00	1	17.00	0	0.00	0	0.00	4.33	0.75
29	ฉันมีความเป็นมิตร	6	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5.00	0.00
33	นักเรียนสามารถไว้วางใจฉันได้	6	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5.00	0.00
37	ฉันเป็นผู้มีอารมณ์ขัน	1	17.00	3	50.00	2	33.00	0	0.00	0	0.00	3.83	0.69
41	ฉันสามารถเล่าเรื่องตลกได้	1	17.00	0	0.00	4	67.00	0	0.00	1	17.00	3.00	1.15
45	บรรยากาศในห้องเรียนน่ารื่นรมย์	1	17.00	4	67.00	1	17.00	0	0.00	0	0.00	4.00	0.58
สรุปด้านที่ 2												3.94	0.63

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 2 พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ฉันมีความเป็นมิตร ($\bar{X} = 5.00$; $SD = 0.00$) ตามมาด้วย นักเรียนสามารถไว้วางใจฉันได้ ($\bar{X} = 5.00$; $SD = 0.00$)

ตารางที่ 19

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมที่มีความเข้าใจ ของครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 3 พฤติกรรมที่มีความเข้าใจ (Understanding Behavior)													
2	ฉันไวใจนักเรียน	2	33.00	3	50.00	1	17.00	0	0.00	0	0.00	4.17	0.69
6	ถ้านักเรียนมีคิดไม่ตรงกับฉัน นักเรียนสามารถบอกฉันได้	3	50.00	2	33.00	0	0.00	1	17.00	0	0.00	4.17	1.07
10	ฉันอยากอธิบายสิ่งต่าง ๆ อีกครั้ง	2	33.00	4	67.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.33	0.47
14	ฉันยินดีรับฟังหากนักเรียนมีประเด็นที่อยากสื่อสารในห้องเรียน	3	50.00	3	50.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.50	0.50
18	ฉันทราบเสมอเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ	0	0.00	4	67.00	1	17.00	1	17.00	0	0.00	3.50	0.76
22	ฉันมีความอดทน	4	67.00	1	17.00	1	17.00	0	0.00	0	0.00	4.50	0.76
สรุปด้านที่ 3												4.19	0.34

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 3 พฤติกรรมที่มีความเข้าใจพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงกว่า 4.00 ยกเว้นที่สุดได้แก่ ฉันทราบเสมอเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ ($\bar{X} = 3.50$; $SD = 0.76$)

ตารางที่ 20

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ ของครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู	5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
ด้านที่ 4 พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ (Student Responsibility and Freedom)													
26	ฉันสามารถตัดสินใจบางอย่างในชั้นเรียนได้	4	67.00	2	33.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.67	0.47
30	ฉันสามารถโน้มน้าวให้นักเรียนสามารถทำตามได้บ่อย ๆ	3	50.00	3	50.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.50	0.50
34	ฉันให้นักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายตอนไหนในชั้นเรียน	2	33.00	1	17.00	2	33.00	1	17.00	0	0.00	3.67	1.11
38	ฉันปล่อยให้ให้นักเรียนเดินเล่นกันในห้องเรียน	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	17.00	5	83.00	1.17	0.37
42	ฉันปล่อยให้ให้นักเรียนมีเวลาว่างนาน ๆ ในห้องเรียน	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	33.00	4	67.00	1.33	0.47
46	ฉันเป็นคนใจดี	2	33.00	0	0.00	4	67.00	0	0.00	0	0.00	3.67	0.94
สรุปด้านที่ 4											3.17	1.41	

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 4 พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ฉันปล่อยให้ให้นักเรียนมีเวลาว่างนาน ๆ ในห้องเรียน ($\bar{X} = 1.33$; $SD = 0.47$) และ ฉันปล่อยให้ให้นักเรียนเดินเล่นกันในห้องเรียน ($\bar{X} = 1.17$; $SD = 0.37$)

ตารางที่ 21

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย ของครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 5 พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย (Uncertain)													
3	ฉันรู้สึกว่าการณ์แปรปรวน	0	0.00	2	33.00	0	0.00	3	50.00	1	17.00	2.50	1.12
7	ฉันเป็นคนลึกลับ	0	0.00	0	0.00	3	50.00	0	0.00	3	50.00	2.00	1.00
11	ฉันปฏิบัติตนเหมือนว่า ฉันไม่รู้ว่าจะทำอะไร	0	0.00	0	0.00	1	17.00	2	33.00	3	50.00	1.67	0.75
15	ฉันปล่อยให้นักเรียนทำตามใจชอบ	1	17.00	0	0.00	3	50.00	1	17.00	1	17.00	2.83	1.21
19	ฉันไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรเมื่อนักเรียนรบกวนในห้องเรียน	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	17.00	5	83.00	1.17	0.37
23	ฉันมักแสดงอาการไม่มั่นใจบ่อยครั้ง	0	0.00	0	0.00	1	17.00	2	33.00	3	50.00	1.67	0.75
สรุปด้านที่ 5												1.97	0.56

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 5 พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอยพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ 'ฉันปล่อยให้ให้นักเรียนทำตามใจชอบ ($\bar{X} = 2.83$; $SD = 1.21$) ตามมาด้วย 'ฉันรู้สึกว่าการณ์แปรปรวน ($\bar{X} = 2.50$; $SD = 1.12$) และ 'ฉันเป็นคนลึกลับ ($\bar{X} = 2.00$; $SD = 1.00$) ตามลำดับ

ตารางที่ 22

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ ของครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 6 พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ (Dissatisfied)													
27	ฉันคิดว่านักเรียนทุจริต	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	6	100.00	1.00	0.00
31	ฉันคิดว่านักเรียนไม่เข้าใจอะไรเลย	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	33.00	4	67.00	1.33	0.47
35	ฉันทำให้นักเรียนรู้สึกแย่	0	0.00	0	0.00	1	17.00	2	33.00	3	50.00	1.67	0.75
39	ฉันคิดว่านักเรียนไม่สามารถทำอะไรได้ดีเลย	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	6	100.00	1.00	0.00
43	ฉันรู้สึกผิดหวังต่อความสามารถของนักเรียนเสมอ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	6	100.00	1.00	0.00
47	ฉันเป็นคนขี้ระแวง	0	0.00	0	0.00	2	33.00	1	17.00	3	50.00	1.83	0.90
สรุปด้านที่ 6												1.31	0.34

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 6 พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินตรงกัน 3 พฤติกรรมโดยมีค่าเฉลี่ย 1.00 ได้แก่ ฉันคิดว่านักเรียนทุจริต ฉันคิดว่านักเรียนไม่สามารถทำอะไรได้ดีเลยและฉันรู้สึกผิดหวังต่อความสามารถของนักเรียนเสมอ

ตารางที่ 23

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมชอบตักเตือน ของครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 7 พฤติกรรมชอบตักเตือน (Admonishing)													
4	ฉันมีอารมณ์โกรธได้ง่าย	0	0.00	2	33.00	0	0.00	3	50.00	1	17.00	2.50	1.12
8	ฉันแสดงอาการโกรธอย่างรวดเร็ว	0	0.00	1	17.00	0	0.00	2	33.00	3	50.00	1.83	1.07
12	ฉันด่วนตัดสินใจและปรับพฤติกรรมนักเรียนเมื่อนักเรียนทำผิด	0	0.00	1	17.00	1	17.00	2	33.00	2	33.00	2.17	1.07
16	ฉันไม่มีความอดทน	0	0.00	0	0.00	1	17.00	0	0.00	5	83.00	1.33	0.75
20	ฉันมักเถียงกับนักเรียนได้ง่าย	0	0.00	0	0.00	1	17.00	0	0.00	5	83.00	1.33	0.75
24	ฉันมักทำท่าล้อเลียนนักเรียน	0	0.00	0	0.00	1	17.00	0	0.00	5	83.00	1.33	0.75
สรุปด้านที่ 7												1.75	0.46

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 7 พฤติกรรมชอบตักเตือนพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ยกเว้น *ฉันมีอารมณ์โกรธง่าย* ($\bar{X} = 2.50$; $SD = 1.12$) และ *ฉันด่วนตัดสินใจและปรับพฤติกรรมนักเรียนเมื่อนักเรียนทำผิด* ($\bar{X} = 2.17$; $SD = 1.07$)

ตารางที่ 24

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน ของครูวิชาสังคมศึกษา

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 8 พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน (Strict)													
28	ฉันเป็นคนเข้มงวด	3	50.00	1	17.00	2	33.00	0	0.00	0	0.00	4.17	0.90
32	ฉันให้นักเรียนเงียบตลอดการเรียนในห้องเรียน	2	33.00	1	17.00	2	33.00	0	0.00	1	17.00	3.50	1.38
36	ฉันออกข้อสอบยาก	0	0.00	3	50.00	3	50.00	0	0.00	0	0.00	3.50	0.50
40	ฉันเป็นคนมีมาตรฐานสูง	1	17.00	3	50.00	2	33.00	0	0.00	0	0.00	3.83	0.69
44	ฉันกดคะแนนเวลาตรวจสอบ	0	0.00	0	0.00	1	17.00	1	17.00	4	67.00	1.50	0.76
48	นักเรียนกลัวฉัน	1	17.00	1	17.00	0	0.00	1	17.00	3	50.00	2.33	1.60
สรุปด้านที่ 8												3.14	0.93

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 8 พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ
ฉันกดคะแนนเวลาตรวจสอบ ($\bar{X} = 1.50$; $SD = 0.76$)

ตารางที่ 25

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบผู้นำ ของครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 1 พฤติกรรมแบบผู้นำ (Leadership)													
1	ฉันพูดและสอนเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างมั่นใจ	6	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5.00	0.00
5	ฉันอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน	4	66.70	2	33.30	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.67	0.47
9	ฉันสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้	3	50.00	2	33.30	1	16.70	0	0.00	0	0.00	4.33	0.75
13	ฉันรู้ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	2	33.30	3	50.00	0	0.00	0	0.00	1	16.70	3.83	1.34
17	ฉันเป็นผู้นำที่ดี	4	66.70	1	16.70	1	16.70	0	0.00	0	0.00	4.50	0.76
21	ฉันมีความมั่นใจในการจัดการชั้นเรียน	4	66.70	1	16.70	1	16.70	0	0.00	0	0.00	4.50	0.76
สรุปด้านที่ 1												4.47	0.35

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 1 พฤติกรรมแบบผู้นำพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ *ฉันพูดและสอนเนื้อหาที่สอนได้อย่างมั่นใจ* ($\bar{X} = 5.00$; $SD = 0.00$)

ตารางที่ 26

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร ของครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 2 พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร (Helpful/Friendly)													
25	ฉันให้ความช่วยเหลือนักเรียนในงานที่นักเรียนได้รับมอบหมาย	3	50.00	3	50.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.50	0.50
29	ฉันมีความเป็นมิตร	4	66.70	1	16.70	1	16.70	0	0.00	0	0.00	4.50	0.76
33	นักเรียนสามารถไว้วางใจฉันได้	5	83.30	1	16.70	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.83	0.37
37	ฉันเป็นผู้มีอารมณ์ขัน	4	66.70	0	0.00	1	16.70	1	16.70	0	0.00	4.17	1.21
41	ฉันสามารถเล่าเรื่องตลกได้	3	50.00	0	0.00	2	33.30	0	0.00	1	16.70	3.67	1.49
45	บรรยากาศในห้องเรียนน่ารื่นรมย์	3	50.00	1	16.70	2	33.30	0	0.00	0	0.00	4.17	0.90
สรุปด้านที่ 2												3.83	0.87

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 2 พฤติกรรมแบบผู้คอยช่วยเหลือหรือเป็นมิตร แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงมากกว่า 4.00 ยกเว้น ฉันสามารถเล่าเรื่องตลกได้ (\bar{X} = 3.67; SD = 1.49)

ตารางที่ 27

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมที่มีความเข้าใจ ของครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 3 พฤติกรรมที่มีความเข้าใจ (Understanding Behavior)													
2	ฉันไวใจนักเรียน	1	16.70	5	83.30	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.17	0.37
6	ถ้านักเรียนมีคิดไม่ตรงกับฉัน นักเรียนสามารถบอกฉันได้	6	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5.00	0.00
10	ฉันอยากอธิบายสิ่งต่าง ๆ อีกครั้ง	2	33.30	0	0.00	3	50.00	1	16.70	0	0.00	3.50	1.12
14	ฉันยินดีรับฟังหากนักเรียนมีประเด็นที่อยากสื่อสารในห้องเรียน	5	83.30	1	16.70	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.83	0.37
18	ฉันทราบเสมอเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ	1	16.70	3	50.00	2	33.30	0	0.00	0	0.00	3.83	0.69
22	ฉันมีความอดทน	2	33.30	2	33.30	2	33.30	0	0.00	0	0.00	4.00	0.82
สรุปด้านที่ 3												4.22	0.53

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 3 พฤติกรรมที่มีความเข้าใจพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ถ้านักเรียนคิดไม่ตรงกับฉันนักเรียนสามารถบอกฉันได้ ($\bar{x} = 5.00$; $SD = 0.00$)

ตารางที่ 28

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ ของครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู	5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
ด้านที่ 4 พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ (Student Responsibility and Freedom)													
26	ฉันสามารถตัดสินใจบางอย่างในชั้นเรียนได้	5	83.30	1	16.70	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.83	0.37
30	ฉันสามารถโน้มน้าวให้นักเรียนสามารถทำตามได้บ่อย ๆ	2	33.30	3	50.00	1	16.70	0	0.00	0	0.00	4.17	0.69
34	ฉันให้นักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายตอนไหนในชั้นเรียน	3	50.00	1	16.70	2	33.30	0	0.00	0	0.00	4.17	0.90
38	ฉันปล่อยให้ นักเรียนเดินเล่นกันในห้องเรียน	0	0.00	1	16.70	2	33.30	0	0.00	3	50.00	2.17	1.21
42	ฉันปล่อยให้ นักเรียนมีเวลาว่างานาน ๆ ในห้องเรียน	0	0.00	0	0.00	1	16.70	0	0.00	5	83.30	1.33	0.75
46	ฉันเป็นคนใจดี	3	50.00	3	50.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4.50	0.50
สรุปด้านที่ 4												3.53	1.30

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 4 พฤติกรรมแบบให้อิสระและให้รับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.00 ยกเว้น ฉันปล่อยให้ นักเรียนมีเวลาว่างานาน ๆ ในห้องเรียน ($\bar{X} = 1.33$; $SD = 0.75$) และ ฉันปล่อยให้ นักเรียนเดินเล่นกันในห้องเรียน ($\bar{X} = 2.17$; $SD = 1.21$)

ตารางที่ 29

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย ของครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 5 พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอย (Uncertain)													
3	ฉันรู้สึกว่าการณ์แปรปรวน	1	16.70	2	33.30	1	16.70	2	33.30	0	0.00	3.33	1.11
7	ฉันเป็นคนลึกลับ	0	0.00	2	33.30	0	0.00	1	16.70	3	50.00	2.17	1.34
11	ฉันปฏิบัติตนเหมือนว่า ฉันไม่รู้ว่าจะทำอะไร	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	6	100.00	1.00	0.00
15	ฉันปล่อยให้ให้นักเรียนทำตามใจชอบ	1	16.70	0	0.00	1	16.70	3	50.00	1	16.70	2.50	1.26
19	ฉันไม่รู้ว่าจะทำอะไรเมื่อนักเรียนรบกวนในห้องเรียน	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	6	100.00	1.00	0.00
23	ฉันมักแสดงอาการไม่มั่นใจบ่อยครั้ง	0	0.00	0	0.00	1	16.70	0	0.00	5	83.30	1.33	0.75
สรุปด้านที่ 5												1.89	0.86

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 5 พฤติกรรมแบบไม่อยู่กับร่องกับรอยพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินตรงกัน 2 พฤติกรรมโดยมีค่าเฉลี่ย 1.00 ได้แก่ ฉันปฏิบัติตนเหมือนว่า ฉันไม่รู้ว่าจะทำอะไร และ ฉันไม่รู้ว่าจะทำอะไรเมื่อนักเรียนรบกวนในห้องเรียน

ตารางที่ 30

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ ของครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 6 พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ (Dissatisfied)													
27	ฉันคิดว่านักเรียนทุจริต	0	0.00	0	0.00	1	16.70	0	0.00	5	83.30	1.33	0.75
31	ฉันคิดว่านักเรียนไม่เข้าใจอะไรเลย	0	0.00	0	0.00	1	16.70	2	33.30	3	50.00	1.67	0.75
35	ฉันทำให้นักเรียนรู้สึกแย่	0	0.00	0	0.00	1	16.70	1	16.70	4	66.70	1.50	0.76
39	ฉันคิดว่านักเรียนไม่สามารถทำอะไรได้ดีเลย	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	6	100.00	1.00	0.00
43	ฉันรู้สึกผิดหวังต่อความสามารถของนักเรียนเสมอ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	16.70	5	83.30	1.17	0.37
47	ฉันเป็นคนขี้ระแวง	0	0.00	1	16.70	1	16.70	3	50.00	1	16.70	2.33	0.94
สรุปด้านที่ 6												1.50	0.43

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 6 พฤติกรรมแบบแสดงความไม่พึงพอใจ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินตรงกันโดยมีค่าเฉลี่ย 1.00 ได้แก่ ฉันคิดว่านักเรียนไม่สามารถทำอะไรได้ดีเลย

ตารางที่ 31

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมชอบตักเตือน ของครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 7 พฤติกรรมชอบตักเตือน (Admonishing)													
4	ฉันมีอารมณ์โกรธได้ง่าย	1	16.70	0	0.00	3	50.00	2	33.30	0	0.00	3.00	1.00
8	ฉันแสดงอาการโกรธอย่างรวดเร็ว	0	0.00	0	0.00	2	33.30	2	33.30	2	33.30	2.00	0.82
12	ฉันด่วนตัดสินใจและปรับพฤติกรรมนักเรียนเมื่อนักเรียนทำผิด	0	0.00	0	0.00	3	50.00	0	0.00	3	50.00	2.00	1.00
16	ฉันไม่มีความอดทน	0	0.00	0	0.00	2	33.30	1	16.70	3	50.00	1.83	0.90
20	ฉันมักเกลียดกับนักเรียนได้ง่าย	0	0.00	1	16.70	1	16.70	0	0.00	4	66.70	1.83	1.21
24	ฉันมักทำท่าล้อเลียนนักเรียน	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	16.70	5	83.30	1.17	0.37
สรุปด้านที่ 7												1.97	0.54

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 7 พฤติกรรมชอบตักเตือนพบว่า พฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ *ฉันมีอารมณ์โกรธได้ง่าย* ($\bar{X} = 3.00$; $SD = 1.00$) ตามมาด้วย *ฉันแสดงอาการโกรธอย่างรวดเร็ว* ($\bar{X} = 2.00$; $SD = 0.82$) และ *ฉันด่วนตัดสินใจและปรับพฤติกรรมนักเรียนเมื่อนักเรียนทำผิด* ($\bar{X} = 2.00$; $SD = 1.00$) ตามลำดับ

ตารางที่ 32

ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนด้านพฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน ของครูวิชาวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมของครู		5		4		3		2		1		เฉลี่ย	SD
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
ด้านที่ 8 พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน (Strict)													
28	ฉันเป็นคนเข้มงวด	1	16.70	2	33.30	3	50.00	0	0.00	0	0.00	3.67	0.75
32	ฉันให้นักเรียนเงียบตลอดการเรียนในห้องเรียน	0	0.00	0	0.00	2	33.30	2	33.30	2	33.30	2.00	0.82
36	ฉันออกข้อสอบยาก	0	0.00	0	0.00	5	83.30	1	16.70	0	0.00	2.83	0.37
40	ฉันเป็นคนมีมาตรฐานสูง	1	16.70	3	50.00	2	33.30	0	0.00	0	0.00	3.83	0.69
44	ฉันกดคะแนนเวลาตรวจข้อสอบ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	16.70	5	83.30	1.17	0.37
48	นักเรียนกลัวฉัน	1	16.70	1	16.70	3	50.00	1	16.70	0	0.00	3.33	0.94
สรุปด้านที่ 8												2.81	0.95

ผลการสำรวจรูปแบบพฤติกรรมด้านที่ 8 พฤติกรรมแบบเข้มงวดกวดขัน แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของครูที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่
ฉันกดคะแนนเวลาตรวจข้อสอบ ($\bar{X} = 1.17$; $SD = 0.37$)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายธงชัย พรหมจรรย์
วันเดือนปีเกิด	16 มกราคม 2529
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2552: ศึกษาศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่ง	ครู โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
ทุนการศึกษา	2559: ทุนการศึกษามูลนิธิยุวสถิรคุณ

